

BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENİYA RİZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 42 / 15 Kasım 1987 / 2,50 DM

KURDISTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI BÜYÜK BİR ATILIMLA GELİŞİYOR

Bolan ve Mardin cephele-
rinde sömürgeci güçlere dar-
be üstüne darbe vuruluyor. Kör-
kandil Dağı'nda 1 helikopter dü-
şürüldü. Uludere'de 25 asker,
Siirt'te 30 kontr-gerilla timi ve
çok sayıda asker, Erüh-Şirnak
arasında 1 yüzbaşı, 1 üsteğ-
men, 1 astsubay ve 6 asker im-
ha edildi. Nusaybin'de düşman
panik içinde. 1 yüzbaşı ve 2 as-
ker intihar etti. ARGK birliği 3
milisi öldürdü. Paniğe kapılan
köy korucuları birbirlerine gir-
di. Çatışmada 6 korucu öldü. Şır-
nak'ta 1 MIT ajanı cezalandırıl-
dı, 40'a yakın genç ARGK saf-
larına katıldı.

Sömürgeciler büyük bir
korku ve panik içerisinde. Dü-
zenlenen yoğun operasyon-
lar da amacına ulaşmıyor.
Kontr-gerilla birlikleri, birçok yerde kendilerini ARGK birlikleri olarak tanı-
tıyorlar. Böylece halkı taciz etmek istiyorlar. Tüm bu oyunları da boşa çıkıyor.

Ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir atılımla gelişmesini sürdürüyor. Kitleler mücadeleye
bütün güçlerini seferber ederek katılıyorlar.

Ayrıntılı haberler 3. sayfada

Bonn'da Yurtseverlerin Kararlılık Yürüyüşü ve Mitingi

Alman Savcılığı Gaspettiği 700 bin DM ve
Eğyaları Sahiplerine Geri İade Etti

Bu Sonuca Yolaçan Alman Burjuva Hukuku Değil, Kürdistanlı Yurtseverlerin Ardı Arkası Gelmeyen Kararlı Direnişleri Oldu

Alman yönetimi, hiçbir gerekçe göstermeden baskılara
başladı, baskınlar gerçekleştirdi, tutuklamalar yaptı, teğhirlar
geliştirdi. Bile bile hukuk yasalarını çiğnedi. Gerçekte yapılan-
lar, Türk sömürgeci faşizmi adına yapıyordu ve hedef de Kür-
distan halkının kendisiydi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadele-
sinin öncü güçleri hedeflenerek, halkımıza karşı bir savaş
yürütülüyordu.

Şimdi de Alman yönetim yetkilileri gasp edilenleri geri veri-
yorlar. Yine kendi hukukları ile alay ediyorlar. Buna zorunlu kaldı-
lar. Yurtseverler direndiler. Geri adım atmadılar. Bir daha
ortaya çıktı ki, haklı bir dava, hele yüce bağımsızlık davası
yolunda direnen bir halkı yenecek hiçbir güç olamaz.

Haberi 4. sayfada

Feyka-Kurdistan'ın çağrı-
sına uyan yaklaşık 1500 kadar
Kürdistanlı yurtsever kitle, 7
Kasım 1987 tarihinde Alman-
ya'nın başkenti Bonn'da gör-
kemli bir miting ve yürüyüşte
bir araya geldi.

Miting, Alman yönetiminin
TC ile ortaklık halinde Kürdis-
tanlı yurtseverlere yönelik
saldırılarına, anti-demokratik
uygulamalarına, gaspına
ve TC'ye artan amaçlı askeri,
siyasal yardımlarına karşı
düzenlendi.

Yürüyüş ve miting, ERNK'-
nin çağrısıyla yurtseverlerin
Avrupa genelinde 20 Ekim
1987 tarihinde başlatılan siya-
sal eylemlerin son bir hal-
kasını oluşturuyordu.

Yürüyüş notları 3. sayfada

● Kürdistan yurtseverleri-
nin kararlılığı; Alman yönetimi-
nin anti-demokratik ve gaspçı tu-
tumuca karşı direnişler kasım ayın-
da da devam etti. Stuttgart'ta par-
lamento binası, Hamburg'da Stern
dergi binası, Hannover'de Aşağı
Saksonya Eyalet Meclisi işgal
edildi

● Açık grevi amacıyla ula-
şarak sonuçlandı

● İşçiyet yetkililerinin anti-
demokratik tutumu: Kürdistan
yurtseverlerinin yasal mitingi zor
kullanılarak engellendi

● Emmerich ve Göppin-
gen'de ERNK ile dayanışma ge-
celeri yapıldı

HABERLERİ 3-4 VE 5. SYF.

CUDİ DAĞI'NDA ÇATIŞMA

7 ARGK Savaşçısı Kahramanca Bir Direniş Sergiledi

Cizre'den Şirnak alanına
geçiş yapmak isteyen bir ARGK
birliği ile sömürgeci birlikler
arasında Cudi Dağı'nda çatış-
ma çıktı.

Az sayıdaki gerilla gücüne
karşı büyük bir kuvveti, heli-
kopterler desteğinde harekete
geçiren sömürgeciler, ARGK
savaşçıların gösterdiği kahr-
manca direniş karşısında
büyük bir hezime uğradı.

ARGK birliğinin yerini, ya-
pılan bir ihbar sonucu tespit
eden sömürgeciler, gündüz-
den de yararlanarak, kısa bir
süre içerisinde alana büyük
bir güç yığdılar. ARGK savaş-
çıları düşmanın tüm umuduyla
yaptığı teslim ol çağrısı-

na direnişle karşılık verdiler.

Saatlerce göğüs göğüse sü-
ren çatışma neticesinde 7 ARGK
savaşçısı kahramanlık destan-
ı yaratarak şehit düştü. Sö-
mürgeciler, büyük güçlerine
rağmen, 1 üsteğmen ve onlar-
ca asker ölü ve yaralı olarak
kayıp verdiler.

Sömürgeciler olayı çarpı-
tarak, "Üst düzey yöneticileri
nuruldu" biçiminde verdi. Sö-
mürgecilerin yalanı çok geç-
meden açığa çıktı. Bu yalanla-
ra zaman zaman başvuran sö-
mürgeciler, kitleler üzerinde
moral bozukluğu yaratmak ist-
iyorlar. Ancak bu oyunları da
diğerleri gibi tutmadı.

Mersin Cezaevinde Direniş

7 Kasım tarihinde PKK ta-
raftarı 40 savaş esiri, yapılan
işkenice uygulamalarını ve tek
tip elbiseyi protesto etmek için
direnişe geçti.

Savaş esirleri, direnişle-
rinin, üzerlerinde uygulanan
baskıları olduğu kadar, dışı-
da ARGK savaşçıları ve
Kürdistan halkı üzerinde yü-
rütülen katliamları da protes-
to etmeye amaçladığını açık-
ladılar.

Direniş günü tek tip elbise-
leri giymeyerek eşofman ve pi-

jamalarla dolaşan savaş esir-
leri, istekleri kabul edilene ka-
dar eylemlerini devam ettire-
ceklerini söylediler.

Direniş karşısında büyük
bir paniğe kapılan sömürgeci
yöneticiler, direnişe katılan
savaş esirlerini hücrelere al-
dılar. Savaş esirlerinin ailele-
ri ve yakınları yaptıkları açık-
lamalarda baskı ve işkencenin
uygulandığını belirttiler.

Mersin cezaevinde PKK'lı
savaş esirlerinin başlattığı di-
reniş halen devam ediyor

İÇİNDEKİLER

Okuyucu Mektupları	8-9
Dış Basında Kürdistan	14
Dünya Haberleri	15
Bulgaristan'da Osmanlı Ege- menliğine Karşı Direniş ...	16
Kürdistan Kadını ve Cezaevi	17
Kültür-Sanat-Edebiyat (Sefkan'ın Anısına)	18

ULUSAL KONGREYE DOĞRU

**Yekitiya Jinên
Welatparêzên
Kurdistan (YJWK)
Program Taslağı'nı
yayınliyoruz**

**YEKİTİYA JİNÊN
WELATPARÊZÊN
KURDISTAN
(YJWK) KURULDU
ORTA SAYFADA**

OKUYUCUYA

Berxwedan, yeni bir yayın gi-
lini daha getiriyor.

1987 yılımı geride bırakmaya
az bir zaman kaldı. Ulusal kurtu-
luş mücadelemizin devr atılmı-
şta geliştiği bir yılda, gazete-
miz Berxwedan yaygın ilkesinin
de bir gereği olarak, Kürdistan-
da gelişen bağımsızlık savaşının
sesini yansıttı, içte ve dışta bu-
na yönelik olarak geliştirilen
komplolara karşı şüpheli bir
mücadele yürüttü, ulusal kurtu-
luşun sesi olmaya çalıştı.

Berxwedan, görevlerini daha
güçlü bir şekilde yerine getir-
mek için, okuyucularının da ya-
kın ilgi ve desteği ile 15 günlük
olarak çıkmaya başladı.

Şimdiye kadar olduğu gibi,
bundan sonra da Berxwedan,
okuyucularının katkıları ile da-
ha da güçlenecektir.

Yeni yılda daha güçlü bir Ber-
xwedan için görüş, öneri, eleştiri
ve değerlendirmelerinizi bekli-
yoruz.

BERXWEDAN

KURDISTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - III

"İttihat-ı Terakki'de örgütlenen komisyoncu-komprador
Türk paşaları 1908'de iktidar oldular. Bu, burjuva devriminden zi-
yade bir darbedir. 1908 dönemi Kürt halkı üzerindeki baskıların
ve göç ettirmelerinin daha sistemli hale geldiği bir dönemdir...
1916'da Diyarbakır, Mus, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdis-
tan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi
göçe tabi tutuldu. Çarlık Ankara ya da Konya'ya varabildi,
gersi Toroslara varamadı. Hastahktan, açlıktan ve Türk asker-
lerinin saldırılarıyla kırıldı..."

YAZISI 10. SAYFADA

Halkımız Devrim Döneklerinden ve Hainlerden Mutlaka Hesap Soracaktır

Son günlerde Türkiye'de dikkatle ele alınıp değerlendirilmesi gereken siyasal gelişmeler yaşandı. Önce Türkiye'nin sol güçleri arasında değerlendirilen TKP ile TİP birleşti. Bu birleşmenin üzerinden daha birkaç gün bile geçmeden "yeni parti"nin onur başkanlığına getirilen Behice Boran öldü. Belli bir süreden beri yurtdışında mülteci yaşamını sürdüren ve vatandaşlıktan çıkarılan Behice Boran'ın cenazesi Özal hükümetinin icazetiyle ve özel bir uçakla Türkiye'ye götürüldü. Sadece bununla da yetinilmedi. Boran için TBMM önünde resmi devlet töreni düzenlendi. Düzen partilerinin bir araya geldiği cenaze töreni sonunda Türk bayrağına sarılmış olarak taşınan Boran'ın tabutu toprağa verilirken, Türk solu'nun faşist rejimin platformunda yer alması için de kapılar açılmış oldu.

Behice Boran'ın anısına en büyük saygısızlık kendi partisinden ve ortığı olan TKP'den geldi. Boran'ın cenazesi bu partiler tarafından Evren-Özal rejimi ile yapılan hainane uzlaşmanın bir aracı olarak kullanıldı. Boran'ın cenazesinin Türkiye'ye götürülmesi, Türkiye'ye politik ceset akınına giderek hızlandırdı. 12 Eylül faşist-askeri darbesi ertesinde tam bir siyasal kadavra durumuna düşen güçlerden medet uman Evren-Özal rejiminin uzattığı yardım eli TKP ve TİP tarafından sınıksı bir biçimde tutuldu. Cenaze töreninin ardından TKP ve TİP'in genel sekreterleri olan Haydar Kutlu ve Nihat Sargın, düzenledikleri bir basın toplantısında Türkiye'ye dönecüklerini ve TBKP'nin resmi kuruluş çalışmalarını Türkiye'de sürdüreceklerini açıkladılar. Legalleşme doğrultusundaki bu çabalara ve çalışmalara yurtdışında siyasal göçmen statüsüyle yaşayan öteki gruplar da katıldı. TKP ve TİP'in bu yöndeki girişimlerine eski Aydınlık çevrelerinden TSİP'e, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin gözde temsilcisi Sakıp Sabancı'dan Milli Güvenlik Kurulu'na kadar pek çok siyasal kurum ve kişiden destek ve hoşgörü mesajları geldi. Faşizmin borazanı olan Türk burjuva basını da sözkonusu girişimi destekler nitelikte bir tutum takındı.

Legalleşme sorunu, kuşkusuz sadece TKP'nin ve TİP'in sorunu değildir. 12 Eylül faşist rejiminin mevcut platformunu meşru kabul ederek, sınırları önceden çizilmiş bu platform içinde yer alma kavgası yürütenler hemen hemen Türkiye'nin bütün "sol" gruplarıdır. Burjuva anlamda da olsa demokrasinin kısıntısını bulunmadığı ve halk kitleleri üzerinde her türlü faşist uygulamanın denendiği bir ortamda demokrasinin sınırlarını genişletmek üzere huruç edenler, sağdan ve "sol"dan aşırı uçlarıyla birlikte Türk solu'nun kendisidir. 12 Eylül faşist-askeri darbesinin ardından yoğun bir tasfiyecilik sürecini yaşayan Türk solu, meydana gelen son gelişmelerle birlikte esas olarak faşist rejimi sol'dan tamamlayan bir unsur haline gelmiştir. İdeolojik ve politik planda Türk solu'na egemen olan tasfiyecilik, artık pratik planda da tamamlanmak üzeredir. Rejimin kendi eliyle çizdiği sınırlar içinde siyaset yapmak üzere kolları sıvayanlara, eskinin kimlikleri bilinen "Kürtçüleri" ile işbirlikçi-reformist Kürt küçük-burjuva çevreleri de dahildir. Evren-Özal rejimi bu çevrelere de yaşam olanağı tanımakta ve bu güçleri yedeğine alarak karşı-devrim cephesini güçlendirmeye çalışmaktadır. Bütün bu gelişmeler devrim cephesi karşısında sıkışan karşı-devrimin kendisini güçlendirme ve yenileme çabalarının bir parçasıdır; çözölen ve dağılma sürecine giren Türk egemenlik sisteminin kendisini restore etme çabalarının bir sonucudur.

Hemen belirtmek gerekir ki, TKP'nin tasfiyeciliği yeni bir olgu değildir. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Mustafa Kemal'in direktifi ile katledilmelerinden sonra "sol" Kemalizmin denetimine geçen TKP, Türk solu'nun onyıllar boyunca yaşadığı tasfiyecilik geleneğinden birinci dereceden sorumlu olan bir güçtür. Gerçekten daha o dönemden beri TKP'nin adından başka komünizm ve devrimle hiçbir bağı kalmamış, yurtdışında Kemalizmin temsilciliğini yapan bir güç olarak varlığını sürdürmüştür. Yurtdışında yaşanan siyasal mültecilik koşulları TKP'ye kendi gerçek kimliğini maskeleyen olanağı tanımış, sosyalist ülkelerle mevcut ilişkilerini gerici karakterini gizlemenin bir aracı olarak kullanmıştır. Kendi başına mülteci yaşam koşulları TKP'nin işbirlikçi ve uzlaşıcı niteliğini gizleyen bir örtü olmuştur. Bu nedenle bir bakıma mevcut TKP ve onun liderlerinden dönem olarak bahsetmek de yerinde bir tanımlama olmayabilir. Çünkü mevcut TKP ve onun liderliği dönem sıfatını kazanacak kadar devrim ve komünizm davası ile ilişkili olmamıştır. Bir siyasal mevta haline gelmiş TKP ve liderliği için, dönem sıfatı bile kendi içinde yerginin de ötesinde övgüyü barındırmaktadır. Oysa TKP buna layık değildir. Bir lanet gibi yakasına yapışan dönem sıfatına rağmen, örneğin Kautsky'nin bir devrimci olarak yaşadığı dönemde işçi sınıfı davasına yaptığı katkılar-

dan bahsetmek mümkündür. Ancak aynı şeyleri TKP ve Haydar Kutlu için söylemek doğru olmayacaktır.

Türkiye siyasal arenasında yaşanan gelişmeler, Kürdistan'da PKK önderliğinde yükselen ulusal direniş savaşının gelişimiyle doğrudan bağlantılıdır. Kürdistan'daki silahlı direniş savaşı faşist rejimi her yönüyle kılmaz içine sokmuş, uyguladığı bütün karşı-devrimci taktikleri işlemez kılmış ve iflas ettirmiştir. Elbette iflas eden şey sadece belli taktik uygulamalar değil, bizzat Türk egemenlik sisteminin kendisidir. Silahlı direniş mücadelemiz karşısında faşist-sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürdistan sorununa ilişkin olarak izlediği inkar mantığı yerle bir olmuş, burjuvazi Kürdistan gerçekliğini ve Kürdistan toprakları üzerinde yükselen direniş savaşı gerçekliğini kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu temelde kendi çıkarlarını tehlikeye düşürmeyecek şekilde soruna çözüm aranmakta; işbirlikçi ve otonomici güçlerle diyalog içine girilerek, devrimci çözüm yöntemi bastırılmak ve dışlanmak istenmektedir. Türk burjuvazisi Kürdistan sorunu karşısında sürdürdüğü inkarcı yaklaşımını terkedirken, aynı şekilde görünürde sosyalizmi düşmanlığını da bir kenara bırakmakta ve sözümona bir komünist partisinin kuruluşuna izin vermektedir.

Kendi çözölsü ve çöküş aşamasında Türk siyasal egemenlik sisteminin böylesi bir yönelim içine girmesi bile, kendi başına bu yönelimin gerçek niteliğini görmek için yeterlidir. Gelişmesi döneminde dahi komünizm ve işçi sınıfı düşmanlığında sınır tanımayan, sosyalist sisteme karşı tamamen ikiye bölünmüş bir politika izleyen, Kürdistan gerçeğini inkar eden ve Kürdistan'daki her türlü ilerici-demokratik kırımdan karşı-devrimci terörle bastırarak Kemalizmin, kendi günbatımı koşullarında bu tür bir dönüş yapararak demokratikleşmesi düşünülemez. Böylesi bir tutum Kemalizmin kendisini inkar etmesi olacaktır. Ve bu da asla mümkün değildir. Kemalizmin karakterinde herhangi bir değişiklik olmamış, tam tersine kendi karşı-tının gelişmesine paralel olarak gerici ve karşı-devrimci özellikleri alabilirdiğine yoğunlaşmıştır. Günümüzde tepeden tırnağa azgın bir faşist diktatörlük biçiminde vücut bulan kemalist TC'yi birkaç gün içinde demokratik bir devlet olarak ilan eden TKP, 12 Eylül faşizminin halklarımızı karşı işlediği insanlık dışı suçlara ortak olmaktadır. Emekçi halklarımız TKP'nin 12 Eylül faşizmiyle yaptığı suç ortaklığını asla kabul etmeyecektir.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmelerinden sonraki TKP tarihi utanç verici olaylarla doludur. Bu ibret verici olaylardan biri de TKP Genel Sekreteri Vedat Nedim Tör'ün örgüt arşivini sırtlayarak polise teslim etmesidir. 1925 yılında Vedat Nedim'in kendiliğinden polise teslim olmasıyla sergilenen ihanet farklı tarihsel koşullarda ve en üst düzeyde tekrarılmaktadır. Vedat Nedim'in yerini bu kez Haydar Kutlu almıştır. O tarihten bu yana TKP'de önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Ankara'ya teslim olma giden Haydar Kutlu'nun arkasında örgüt olarak TKP'nin desteği vardır. Politik mevta Kutlu Ankara'nın yolunu tutarken, sırtında TKP'nin şahsında Türkiye solu'nun tabutunu da götürmektedir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dayatmasıyla ve faşist-sömürgeci Türk devletine indirdiği darbelerle ortaya çıkan durum yeni solun doğuşunun da başlangıcıdır. Bu nedenle gelecek hakkında karamsar olmak kesinlikle doğru olmayacaktır. Tersine geleceğe umutla bakmak gerekir. Günümüzde 12 Eylül faşizmiyle fiilen uzlaşan ve rejimin içinde erimeyi kabullenen onyılların oportünizmi ve tasfiyeciliğidir. Artık Kemalizmin kuyrukçusu "sol" ölmüş, ihtilalci ve uzlaşmaz solun gelişmesinin önü açılmıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi faşist Türk sömürgeciliğine vurdukça yeni solun sağlıklı doğuşunu hızlandıracak, Türkiye halkının gerçek devrimci öncülerine en büyük enternasyonalist desteği sunacaktır.

Gelişme kendi doğal seyrini izlemiştir. Olgunlaşan oportünizm faşizmle uzlaşmıştır. Sosyal-şoven solun kendi ölümlü emrini imzalaması anlamına gelen bu tutum direnişin zaferidir. Devrimin yer süpürücüsü görevinin başındadır, ve 60 yıllık pisliklerle doldurulmuş Aguias ahırlarını temizlemektedir. Temizlik hareketi devam edecek, halklarımız sosyalizm hainlerinden ve dönelerinden mutlaka hesap soracaktır.

BERXWEDAN
14 Kasım 1987

BOTAN CEPHESİNDE SÖMÜRGEÇİLER AĞIR KAYIP VERDİ

Yoğun eylemlilik biçiminde Botan alanında gelişen ulusal kurtuluş savaşı yeni mevziler kazanıyor. Sömürgeçiler büyük bir panik içerisinde varlıklarını korumaya çalışıyorlar. 1987 yılı baharı ile birlikte Botan alanında yaygınlaşan ulusal kurtuluş savaşımız gelişimini güçlü bir şekilde devam ettiriyor.

Uludere, Şirnak, Eruh gibi alanlarda sömürgeci ordu birliklerine, kontr-gerilla timlerine ağır kayıplar verdirildi.

ULUDERE: Ekim ayının sonlarında gerçekleştirilen bir pusuda düşman bölüğünün büyük bir gücü imha edildi.

ARGK gerilla müfrezesinin gerçekleştirdiği eylemde, düşman birliği karşı koyma fırsatını bulamadan safdışı bırakıldı. Gerillaların yoğun ateşi ile karşılaşan düşman birliği 25 ölü ve 3 yaralı olarak kayıp verdikten sonra geri çekilmek zorunda kaldı.

ERUH-ŞIRNAK: Gerçekleştirilen diğer bir pusuya eyleminde ise 9 düşman askeri ve 1 subayı ölümlle cezalandırıldı.

Düşmanın operasyon birliğine pusu kurulan gerillalar, çıkan çatışma sonucu 1 yüzbaşı, 1 üstteğmen, 1 çavuş ve 6 askeri imha ettiler. Gerillaların kayıp vermediği eylemde düşmanın önemli sayıda mühimmat ve teçhizat ele geçirdi.

ŞİRT: Alanın dağlık kesiminde gerçekleştirilen başka bir pusuya eyleminde de sömürgeci kuvvetler şimdiye kadar gerçekleşen en ağır kayıplarını verdiler.

Aynı tarihlerde operasyona çıkan ve içinde çok sayıda kontr-gerilla elemanının da bulunduğu bir birliği pusuya kuruldu. Gerillaların kurduğu pusuya düşen düşman birliği panik içerisinde çok sayıda ölü ve yaralı vererek geri çekildi.

ARGK birliklerinin ağır makinelî silahlar kullandığı çatışmada ilk belirlemelere göre 30 kontr-gerilla timi ve çok sayıda asker ve subay imha edildi. Yöreden alınan haberlere göre, sömürgeçilerin bütün gün ölü ve yaralıları taşıdığı belirtilmektedir.

ŞIRNAK: Yoğurtçu köyüne 12 Kasım günü baskın düzenleyen bir ARGK birliği köyde toplantı yaptı. Bir MİT ajanını idam etti. Köy gençlerini askere aldı.

Gece saatlerinde köye gelen ARGK birliği bütün köy halkını köy meydanında topladı. Burada MİT ajanı olarak köyde görevlendirilen ilkokul öğretmeni Şenol Akal'ı yargıladı. Bu ajanın şimdiye kadar işlediği bütün suçları köylülere açıklayan ve cezasının ne olması gerektiğini soran ARGK birliğine, toplantıya katılan bütün köylüler aynı cevabı verdiler. İdam edilsin.

Yapılan yargılamanın sonuçlanması ve köylülere yönelik yapılan konuşmanın ardından MİT ajanı köy meydanında idam edildi.

Ayrıca ARGK birliği, ERNK'nin askerlik yasası gereğince, durumu uygun ve askerlik yapacak yaşa gelmiş olan gençlerden gönüllü olan 6'sını ulusal kurtuluş askeri olarak safılarına aldı.

ARGK birliği, halkın coşkun alkışları, sloganları ve sempatisi arasında köyden gücünü daha da arttırmış olarak ayrıldı.

Aynı gece Şirnak'ın Araköyü'ne de başka bir gerilla grubu tarafından baskın gerçekleştirildi.

Araköyü'nde köylülerle toplantı yapan gerillalar yurtseverlere düşen görevler, ulusal kurtuluş savaşımızın içinde bulunduğu süreç, faşist Türk devletinin geliştirdiği özel sa-

vası üzerine geniş açıklamalarda bulundular. Ayrıca toplantıda ERNK, ARGK bildirileri, pulları ve afişleri ile şerhli posterleri köylülere dağıtıldı.

Bu köyden de askerlik yasa gereğince 3 kişiyi yanlarına alan gerillalar, toplantının sonuçlanması ile ERNK bayrağı ve ARGK sancığı ile birlikte, yeni eylemlere doğru köyden ayrıldılar.

PERVARI: Kasım ayının ilk haftasında Körkandil Dağı'nda, ARGK gerilla takımı ile düşmanın operasyon birliği arasında çıkan çatışmada askeri bir helikopter düşürüldü. Göğüs göğüse süren çatışmada, ayrıca düşman birliği de ölü ve yaralı olarak kayıp verdi.

13 Kasım günü Pervari'ye bağlı Oşyan köyüne baskın düzenleyen ARGK gerilla birliği, köyde toplantı yaptı, çetelerin silahına el koydu, 22 genci askere aldı.

Gece saatlerinde köye baskın düzenleyen gerillalar, köylüler ve çetelere köy meydanında toplanma çağrısını yaptı. Bu çağrı üzerine köylüler ve çeteler silahlarını bırakarak köy meydanında toplandılar. Köylülere yönelik yapılan konuşmada, ARGK birliği çeteleri teslim olduklarından dolayı ve bir daha silah almaya, cacklarına, düşmanlık yapmayacaklarına dair söz veremelerinden dolayı affettiler.

Daha sonra, köy gençlerinden ARGK safılarına katılmak isteyen gençlerden durumu uygun olan 22 genci yanlarına alan ARGK birliği, çetelere ait 43 kalesnikofa ve bu silahlara ait şarjör ile mermilere de el koydular.

Köylülerin yoğun coşkusu, "Biji PKK, Biji ERNK, Biji ARGK" sloganları ile ARGK birliği köyden ayrıldı.

ARGK gerillalarının Kürdistan'ın çoğu alanında, fiili denetimi artmaktadır. Sömürgeçilerin çarpıtma ve yoğun operasyonlarına rağmen bu gerçek görülmektedir. Bu alanların başında Şemdinli gelmektedir. Gerillalar sık sık yollara barikatlar kurmakta, aramalar yapmakta ve toplantılar gerçekleştirmektedirler. Yukarıdaki ve alttaki fotoğraflar eylül ayında yapılan bir yol kesme eylemini görüntülemektedir.

Gerillaların köylülere iyi davranışları ve köylülerin gerillalarla hemen kaynaşması, düşmanın propaganda- larının asılsızlığını açık göstermektedir.

NUSAYBİN'DE YOĞUN EYLEMLİLİK DEVAM EDİYOR

Nusaybin alanında son dönemlerde büyük bir artış kaydeden eylemlilik hızını devam ettiriyor. Sömürgeci ordu birliklerine ve hain milislere karşı yoğun bir şekilde devam eden eylemler sonucu, sömürgeci orduda büyük bir çöküş yaşanıyor. Daha önceleri de birçok askerin şok geçirdiği, bazı subay ve askerlerin intihar ettiği Nusaybin'de ordu- daki bu dağılma devam ediyor.

Yoğunlaşan eylemler karşısında büyük bir korkuya kapı-

lan düşman gücü, kendi içinde bile düzenini korumaktan aciz bir durumda. Son alınan haberlere göre 1 yüzbaşı ve 1 asker intihar etti. İntiharın nedeni her gün yaşadıkları ölüm korkusudur. ARGK gerillaları karşısında savaş gücünü yitiren orduda sifra düşen moral sonucu subay ve askerlerde bunalım başgösterdi. Nusaybin'den alınmalarını isteyen yüzbaşı ve askerler tayinleri çıkmadığı için intihar ettiler.

Nusaybin yöresinden aldığımız diğer bir habere göre, Nusaybin belediyesinde taş kırma işini üstlenen müteahhit Ahmet Alkan, ARGK gerillalarının yaptığı uyarıya uyarak görevinden istifa etti.

Nusaybin'de gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise Nebi köyü korucularından 9'u imha edildi.

Gece saatlerinde köye baskın düzenleyen ARGK birliği ile köy korucuları arasında çatışma çıktı. Çatışmada koruculardan 3'ü ARGK birliği tarafından öldürüldü. Bunun üzerine paniğe kapılan ve şaşırarak korucular, ARGK birliğinin geri çekildiğini farket-

mayerek birbirleriyle çatışmayı devam ettirdiler. Uzun süren çatışma sonucu 6 korucu daha öldü.

Ovacık-Sarıtaş'ta Toplantı

Ovacık a bağlı Sarıtaş köyüne baskın düzenleyen ARGK birliği köyde toplantı gerçekleştirdi ve köy okulumu ateşe verdi.

Köylüler meydanında toplanarak, köylülerle çeşitli konularda konuşmalar yaptılar. Toplantı ardından okula henüz dökerek ateşe verdiler. Daha sonra ARGK birliği köyden ayrıldı.

SÖMÜRGEÇİ OPERASYONLAR YOGUNLAŞTI

Faşist ordu birliklerinin ve milis çetelerin ARGK birliği karşısında tutunamaması ve her gün dağılması karşısında, sömürgeci yetkililer ayakta kalmak için büyük bir çaba harcıyorlar.

Artan kayıplarını azaltmak ve orduyu ayakta tutmak için operasyonlara yoğunluk veren sömürgeçiler Eruh, Şirnak, Uludere, Çukurca vd bazı yörelere yeni birlikler sevk ederek kitleler üzerinde baskılarını artırdı. Halk üzerinde yoğun bir baskı, işkence uygulayan sömürgeçiler, ARGK birliklerine katılmalarını ve destek olmalarını engellemeye çalışıyorlar.

Sömürge Valisi H. Kozak- çoğlu, "Bu kış eşkiyanın ısı tamami" biçiminde yaptığı açıklama ile operasyonlara yoğunluk kazandırmalarının amacını açıkça ortaya koydu. İklim koşullarının ağırlaş- masını da fırsat bilen sömürgeçiler, köylüler üzerinde has- kılarını arttırıp, yoğun operas- yonlar ile ARGK birliklerinin hareketini engellemeye çalı-

şıyorlar. Ancak yürütülen yo- ğun operasyonlara ve basvu- rulan yeni yöntemlere rağ- men, sömürgeçiler başarısız- lıklarını gizleyemiyorlar.

Başarısızlığın da verdiği kudurganlıkla halka saldıran kontr-gerilla birlikleri, yer yer ARGK birliklerinin adını kullanarak köylere baskın dü- zenliyor, kadın ve kızları kaçı- rıyor, halk üzerinde son dere- ce adi uygulamalara basvu- ruyorlar. Biryandan halkı taciz etmek isterken, diğer yandan ARGK'nin adını kullanarak halkla olan bağını kesmeye çalışıyorlar.

Kürdistan halkı sömürge- cilerin bu oyununu açığa çıkara- rak defile etti. ARGK bir- liklerini çok iyi tanıyan Kür- distan köylüsü, onları sömür- geçilerden çok iyi ayırdediyor ve bu karalama kampan- yasına inanmıyor.

Sömürgeçilerin bütün ça- balarına rağmen, ulusal kurtu- luş savaşımız her gün yeni mevziler kazanarak geli- şimini sürdürüyor.

ANAP BİNALARI BOMBALANDI

ANAP'ın İzmir, Kayseri, Mersin ve İskenderun parti binalarından sonra Fatih ilçe merkezine de bombalı saldırı düzenlendi. İskenderun'daki bomba etkisiz kılınırken, di- ğer binalardaki bombalar pat- ladı. Patlamalar sonucu 1 kişi öldü, 4 kişi yaralandı.

ANAP parti binalarına yö- nelik olarak gerçekleştirilen eylemleri THKP-C Acilciler örgütü istendi.

Alman Savcılığı gasettiği 700 bin markı ve eşyaları sahiplerine geri iade etti

Bu Sonuca Yolaçan Alman Burjuva Hukuku Değil, Kürdistanlı Yurtseverlerin Ardı Arkası Gelmeyen Kararlı Direnişleri Oldu

Son üç aydır durmadan Kürdistanlı yurtseverlere ve öncü güçlerine saldıran Alman hukuk ve polis yetkililerinin bu savaşta belli bir noktaya gelmiştir. 700.000 mark ve bazı eşyaların gaspedilmesi, halkımıza karşı yürütülen savaşın sadece bir yönüdür. Bunların geri verilmesi dileğimize rağmen bu savaşın ortadan kalkması anlamına gelmez.

Alman yönetiminin, bu vahşi ve düşmanca saldırılarını bir daha özetlemek durumunda kalıyoruz.

— 17 Temmuz '87'de ağırıklı Köln olmak üzere Hamburg, Bonn, Duisburg, Bochum, Celle, Stuttgart vd. birçok Almanya şehrindeki Kürdistanlı yurtseverlere ait, ev, işyeri, yayınevi ve yerel derneklere Alman polisi baskınlar düzenledi. Bu baskınlarda yurtseverler dövüldü, eşyaları kırıldı, sorguya alındılar. Hiçbir gizli şey elde edemeyen Alman polisi, bu defa Kürdistan Komitelerine ait 700 bin marka, altınlara ve dernek eşyalarına el koydu. Basını ve televizyonu vasıtasıyla PKK ile ERNK'yi suçlayarak, terörist damgası vurmaya çalıştı. Bilgiler, Türk basınına sızdırıldı. Yurtseverler, Alman emniyet binalarında Türk bayrakları asılı odalarda Türk polisi ile ortak olarak sorguya alındılar.

— ERNK, 7 Ağustos'ta bir bildiri ile olayların siyasal amaçlı bir komplo olduğunu açıkladı. Olayın içyüzünü sergiledi. Baskılara son verilmesini ve gaspedilenlerin geri iadesini istedi. Kürdistan Komite'leri ve Feyka-Kürdistan'da benzer bildiriyle, saldırıları kınadılar ve kamuoyunu bilgilendirdiler. Baskıları protesto amacıyla yurtseverler, Avrupa genelinde protesto eylemleri yaptılar. ERNK temsilcileri 30 Temmuz ve 7 Ağustos tarihlerinde Bonn'da düzenledikleri basın toplantılarında baskıları protesto ettiler ve saldırganı uyardılar. 8 Ağustos'ta Köln'de düzenlenen mitingte yurtseverler, direniş kararlılıklarını sergilediler.

— Zorlanan Alman yönetimi, işi savcılığa havale etti. Yurtseverleri oyaladı. Alman kamuoyunu aldatmaya çalıştı. Guya, gaspettiklerinin sahibini arıyordu. Sahip beliydi: Kürdistan halkı ve temsilcileri. Alman savcılığı, bu defa temcit pillavına dönen Palme olayına sarıldı. Kimse'nin itibar etmediği Türk MİT'nin uşak basını Hürriyet'in bir sansasyonel haberi, Alman devlet basını ve televizyonunu işgal etti.

— Alman yönetimi, hukukunu çiğnemedi inat ediyor. Amaç netti. Türk faşizmi ile ortak çalışılıyordu. Alman yetkililerinin sözleri diğer gün Tercüman, Hürriyet gibi uydu basında çıkıyordu. Köln'den bir grup Alman polisinin Türkiye'ye gitmesi, hastalanma-

ları ve bunun Alman basınına da yansımaları, artık gizleyecek bir şey bırakmıyordu. 25 Eylül günü Türk faşist Başbakanı T. Özal'ın Batı Berlin'de Federal Almanya Başbakanı ile görüşmesi işbirliğinin üst düzeydeki bir görünümüydü sadece.

— Yurtseverler, 18 Eylül'de Köln, Düsseldorf ve Stuttgart'ta son uyarı eylemleri gerçekleştirecek, bir daha saldırıları kınayarak, Alman savcılığından oyalayıcı taktiklerine son verilmesini istedikler.

— Alman yönetimi bu arada boş durmadı. Yeni saldırılar içinde oldu. Gasbina ve uygulamalarına hiçbir hukuki gerekçe bulamadı. Saçma iddialar ileri sürdü. Guya, gaspettiği paranın terörist amaçlarla kullanıldığını ispatlayacakmış. Aynı günlerde, Kürt halkını durmadan katleden Türk faşist terörüne artan desteği ve ortaklığı belgelerle basına yansıdı. 20 Ekim tarihli Alman Taz gazetesini, Alman devletinin, Türk faşist ordusunun nasıl kalkıda bulunduğunu, C-16 nakliye uçaklarının ve M-48 tanklarının büyük meblağlar tutan sayımını veriyordu. Bu silahlarla faşist Türk ordusu Ekim sonlarında Mardin-Derik'te tatbikat yapacak, hakiki mermiler kullanacaktı. Aynı gazete, kasım ayı başlarında ise, Türk ordusunun donanımına Alman devletinin nasıl katkıda bulunduğunu, meblağı ile birlikte verdi.

YÜRÜYÜŞ VE MİTINGDEN NOTLAR:

● Saat 11.00-15.00 arasında gerçekleştirilen yürüyüş ve mitingte yurtseverler, ERNK bayrakları ve birlik flamaları ile katıldılar. İşçiler Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği (YKWK), gençlik, Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği (YXK) ve kadınlar, Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK) flamaları altında yürüyüş korejinde yerlerini aldılar.

● Kitleler, yürüyüş ve miting boyunca özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine yönelik provokasyonlara karşı kararlılığı dile getiren sloganlar kurdular. Bu sloganlar arasında, "700.000 mark bizim paramız, gaspedilemez!" ve "Yaşasın ERNK!" özellikle atılarak kararlılık sergilendi.

● Miting alanına toplanan yurtseverler, halk oyunları oynadılar. Üki ozanın türkülerini dinlediler. Stuttgart folklor ekibinin oyunlarını izlediler.

Ekim ayı içinde Alman Cumhurbaşkanının faşizmin başı K. Evren'den "Atatürk barış ödülü" alması, işbirliğinin doruğuydu. Faşizm, Alman yönetimini, terördne verdiği destekten dolayı ödülendiriyordu.

Batı Alman yönetiminin, Türk sömürgeciliğine bu desteği, Türk burjuvazisinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı en çok zorlandığı ve bir iç bunalımı yaşadığı bir dönemde daha da geliyordu.

— ERNK, bu kapsamlı işbirliğini ve hedefinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olduğunu 19 Ekim tarihli bir bildiri ile açıkladı ve bütün yurtseverleri kararlılık direnişine çağırdı. 23 Ekim'de Bonn ve Brüksel'de Kürdistan Komite'leri, kapsamlı basın toplantıları ile işbirliğini teşhir ettiler. 26 Ekim'de bir grup yurtsever Köln'de açık grevine başladı. 19 Ekim'den itibaren Avrupa'nın değişik ülkelerinde yurtseverler yüzlerce protesto eylemi gerçekleştirdiler.

Eylemlerin kapsamı genişti, siyasal ve pratik sonuçları büyüktü. Nitekim başta Alman demokratik çevreleri olmak üzere Avrupa'da demokrasi kamuyu tepkilerini dile getirdi. Uluslararası çeşitli kuruluşlar, Alman yönetiminin dengeyi istedikler. Bundan biri Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu idi. Avrupa

pa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu, Kürdistan Komite'lerine başvurarak, Alman yönetimine karşı suç duyurusunda bulunmasını istedikler.

— Alman yönetimi, artık hiçbir hukuki gerekçe bulamıyordu. Teşhirine tepki duyuyor, hukukunu açıkça çiğniyordu. Savcılık çaresiz kalmıca İçişleri Bakanlığı devreye

yönetimi, hukuku ile alay etti. Hukuki kısıfların altında Türk sömürgeciliği adına komplocu siyasal amaçlar güttü. Ulusal Kurtuluş Cepemiz ERNK, her defasında gerçekleri ortaya serdi, çirkin işbirliğini gösterdi ve yurtseverleri direnişe çağırdı.

İsveç'te Palme komplosunda olduğu gibi, Batı Alman

girerek, kaynağın asıl başı olduğunu sergiledi. Ayrıca Yurtseverleri, gaspettiği parayı mahkeme kasasına kitlemekle tehdit etti. Açlık grevcilerine, Hannover ve Stuttgart'ta ise protestocu yurtseverlere şiddet uyguladı.

Baştan sona kadar Alman

yönetiminin maddi değerinin ötesinde bir, siyasal savaşın çıkışma ürünü idi kazanan Kürdistan halkı oldu. Ve gelecek yeni komploları da boşa çıkaracak ve kazanacaktır. Çünkü, haklıdır, kararlıdır ve PKK gibi öncüsü ile ERNK gibi cephesi vardır.

Bonn'da Kararlılık Yürüyüş ve Mitingi

yaptığı yardımı halkımıza ve mücadelemize karşı açık düşmanlık olarak görüyor ve halkımızı katleden bu işbirliğini şiddetle protesto ediyoruz.

Tüm yurtseverleri, Kürdistan'ın tüm onurlu insanlarını böyle bir mücadelede birlik olmaya ve halkımızın kurtuluşu için kararlılıkla mücadele etmeye çağırıyoruz!"

● Basının mitingine ilişkin büyük oldu. DPA, WDR, Bonner Rundschau, General Anzeiger, Express, Hürriyet vb. gazete ve televizyon kurumlarının muhabirleri miting izlediler. Raporajlar yapıldı.

● Alman polisi, olağanüstü düzeyde güvenlik önlemleri alarak, kortej araçlarını ve kortejlerin yolunu tutarak yurtseverleri taciz ettiği gibi, Alman kamuoyunu miting kitlelerine karşı şartlandırmak istedi. Ayrıca kortej güzergahında bir binanın çatı katında Türk bayrağı açarak provokasyon ortamı yaratmak istedi.

edilip bunların boşa çıkarılacağı belirtildi. Bütün yurtseverlere birlik ve direniş çağrısı yapıldı, şu cümlelerle dile getirildi:

"Bağımsızlığımızı ve özgürlüğümüz için, faşist Türk barbarlarına ve her türlü ihanete karşı kanımızın son damlasına kadar mücadele ediyoruz ve dünyada Kürdistanlı bir fert olarak kalsak da mücadele edeceğimizi açıkça duyuruyoruz.

Bütün emperyalistlerin ve özellikle de Alman devletinin faşist Türk sömürgeciliğine

● Mitingte, Kürtçe, Türkçe ve Almanca konuşmalar yapıldı. Açlık grevcilerinin bir mesajı okundu. Yurtsever bir içi ise dayanışma ve kararlılığı ifade eden bir konuşma yapıldı. Yürüyüş ve miting boyunca bildiri dağıtıldı.

● Mitingte ERNK-Avrupa Temsilciliği adına yapılan konuşmada, Alman emperyalizminin Kürt uşaklarını da yanına alarak Türk faşizmine verdiği destek ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine saldırı ve komploları izah

KÜRDİSTANLI YURTSEVERLER: "Ulusal haklarımıza yönelik saldırılara karşı duracak ve gaspedilen her şeyimizi geri alacağız"

Alman yönetiminin anti-demokratik ve gaspçı tutumuna karşı yurtseverlerin direnişi kasım ayında da devam etti

Stuttgart, 3 Kasım:

Aralarında kadın ve çocukların olduğu 25 kişilik bir grup yurtsever, Stuttgart parlamento binasını işgal etti. İşgalin amacı yazılı ve sözlü olarak binada bulunan parlamenterlere ve olay yerine gelen basın mensuplarına izah edildi. Yurtseverler, Alman yönetiminin Kürdistanlı yurtseverlere düşmanca tutumundan vazgeçmesi, gaspettiği 700.000 markı geri vermesi ve bu amaçlarla açlık grevi başlatan yurtseverlerle dayanışmada bulunmak için binayı işgal ettiklerini açıkladılar.

Bazı parlamenterlerin de çağrısıyla eylem yerine gelen Alman polisi, çocuk ve kadın demeden yurtseverlere saldırmış, hakaret etmiş ve dövmüştür. Fakat yurtseverler polisin saldırısına karşı koyarak, bu vahşi saldırıyı protesto ettiler. İsteklerinde diretiler. Sonunda isteklerini, bir radyo ve iki gazete ile duyurmayı başardıkları gibi, bir avuç da olsalar, hiçbir saldırdan yılmayacaklarını gösterdiler.

Hamburg, 3 Kasım:

25 kişilik yurtsever grup, 10.00-14.00 saatleri arasında Stern dergisi merkez bina redaksiyonunu işgal etti. Eylemciler yurtseverler, Taz gazetesiyle röportaj yaptılar. Eylem yerine Juornal-TV'den ayrı olarak Stern dergisi, Bild Zeitung muhabirleri gelerek, eylemi kaydettiler.

Hannover, 2 Kasım:

60'ın üzerinde çocuk, kadın ve işçilerden oluşan yurtseverler, 10.30-12.30 saatleri arasında Aşağı Saksonya Eya-

let Meclisi binasını işgal ettiler. Eylemciler, ev aramalarını, Alman yönetiminin TC'ye askeri yardımlarını ve 700.000 markın gaspını protesto ettiler.

Eylem alanına 1000'in üzerinde polis gelerek, tehdit ve dayakla yurtseverleri taktaklamaya ve eylemden vazgeçirmeye çalıştılar. Yurtseverler, geri adım atmadılar. Milletvekilleri, korkak ve karsız davranarak, polisin kadın, çocuk demeden kitleyi joplamasına ve tutuklamasına seyirci kaldılar. Polisler, eylem yerine gelen Hannover Allgemeine Zeitung ve DPA muhabirlerinin, yurtseverlerle görüşmesini zor kullanarak önledi. Polis, ay-

rica yurtseverleri tahkibata alarak ve resimlerini çekerek sindirmeye çalıştı.

Direnen yurtseverler, Reuter Ajansı ve VVN (Bund Der Antifaschisten) bürolarına giderek, eylem ve polisin tavrı üzerine bilgi verdiler, basın bildirimleri bıraktılar.

Bremen, 4 Kasım:

Bremen'de Taz gazete bürosu, iki saat boyunca 15 Kürdistanlı yurtsever tarafından işgal edildi. Eylem yerine basın muhabirleri gelene kadar, direnişe devam edildi. Bremen Radyosu dışında Wezer Kurier gazetesi, eylemin amacına, yurtseverlerin istemleri doğrultusunda yer verdi.

Açlık Grevi Amacına Ulaşarak Sonuçlandı

Bir grup yurtseverin 26 Ekim'de Köln Neumarkt alanında başlattıkları açlık grevi, amacına ulaşarak sonuçlandı. 12 gün devam eden açlık grevi eylemi, ikinci hafta Köln'ün işlek alanlarından Wallrafplatz'da devam etti.

Daha ilk günlerinde grev çadırına izin vermemekle, grevi önlemek isteyen polis, direnişçileri taciz uygulamalarını ikinci hafta da sürdürdü. Polis, Alman kamuoyunun büyük ilgisinden çekindiği için bunu önlemek istedi. Kürdis-

tan Report'un eylem yerindeki dağıtımını ve stand (masa) açmayı bu defa belediyeyi araya sokarak önlemek istedi. Fakat başaramadılar.

Açlık grevi direnişçileri, Alman yönetiminin Türk burjuva faşizmine desteğini protesto ve Kürdistan yurtseverlerinden gaspettiği 700 bin DM'in iadesi amacıyla greve başlamışlardı ve sonuç alana kadar grevi sürdüreceklerini açıklamışlardı. Sonunda zafer kazanan yine direniş ve krallık oldu.

İsviçre yetkilileri, Kürdistan Yurtseverlerine Yönelik Hukuk Tanımayan Uygulamalarını Nasıl İzah Edecek

İsviçre'deki Kürdistan yurtsever dernekleri öncülüğünde kitleler, Alman yönetiminin uygulamalarını protesto amacıyla 7 Kasım'da düzenledikleri mitingler hiçbir gerekçe gösterilmeden önledi.

Yurtseverler, İsviçre makamlarına başvurarak 7 Kasım'daki miting ve yürüyüş için yasal izin aldılar. Fakat 6 Kasım günü Zürih'te yapılacak miting hiçbir gerekçe göstermeden yasaklandı.

Yurtseverler, demokratik ve yasal olan "ani yürüyüş" haklarını kullanmak istediler. Uzak yerlerden gelen yurtseverler Basel ve Zürih'te toplandılar.

İsviçre polisi, gerekçesiz yurtseverlere saldırdı, copladı. İlk planda 200'ün üstünde yurtseveri tutukladı ve yasal yürüyüşü önledi.

Kürdistanlı yurtseverler, her defa olduğu gibi yine di-

rendiler. İsviçre halkının gözleri önünde olan İsviçre polisinin vahşi uygulamaları büyük nefret kazandı.

Olayları izleyen İsviçre'li tepki gösterdiler. Kürdistan Komiteleri'ne yaptıkları telefonlarda, "Biz devletimizin bu tavrından utanç duyuyoruz" dediler.

Basel'de ve Zürih'te basın toplantıları düzenleyen yurtseverler, saldırıyı protesto ettiler ve her saldırıya karşı duracaklarını belirttiler.

Basın, olaya geniş yer verdi. Yapılanlar, faşizmin çizmelerini toprağına sokmayan İsviçre halkına da hakarettir. Olay, İsviçre yetkililerinin ülkelerinde Türk faşizminin temsilcisi olarak bulunan 12 Eylül'ün senaristlerinden Haydar Salık'ta ortaklıklarının ürününden başka bir şey değildir.

Alman Televizyonunda Çarpıtılan Kürdistan Programı

8 Kasım tarihinde Alman Auslandsstudio (saat 21.00) Kürdistan hakkında 45 dakikalık bir program yayınladı. Programın konusu PKK ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi üzerine idi. Gel gör ki, Alman programcıları, programı anti-PKK'ci bir karaktere büründürmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar.

Örneğin, Bonn'da yapılan görkemli mitingi bir kaç görüntü ile verirken, Köln'de yapılan ve küçük-burjuva yozlaşmasını en iyi yansıtan bir düğün dakikalarca görüntüleyerek, miting ve mitingin amacını gölgelemeye çalıştılar. Televizyon, Alman yönetiminin gaspından, Türk faşist-sömürgeciliğine desteğinden ve son üç ay içinde Alman yönetiminin saldırı ve provakasyonlarına karşı Kürdistan yurtseverlerinin Avrupa genelindeki eylemlerinden söz etmedi bile.

Sözde, Kürdistan'daki yaşamı ve çeteleri görüntüleyen film ise, Türk ordu muhabirlerinin senaryosu önceden hazırlanmış filmlerini aşmadı. Buna rağmen gerçek görüntü-

ler, programın maksadını çoğu yönüyle çürüttü.

Açık oturuma da geniş yer verilen programdaki bir kişi çok ilginçti. Bir Alman profesör ve Kürdistan'da çekim yapan yapımcı kameracının yanısıra, yetiştirme usak bürokratları Ebubekir Saydam katıldılar.

Açık oturumcular bütün güçlerini PKK'nin gücünü az göstermeye ayırdılar. Programın asıl amacı da buydu. Bu çirkin oyun, yine bizzat Alman istihbaratının defalarca yayınlanan raporları ile açık çelişki oluşturdu.

Program düzenleyicileri ve açık oturumcular, bir halkın kutsal haklarına saygısızlık ederek "Kürt halkı bağımsızlık elde edebilir mi?" sorusunu ortaya attılar ve hep birden özerklikte birleştiler. Bu aynı zamanda Alman yönetiminin de bir görüşüdür.

Uşak bürokrat Ebubekir Saydam, Kürt halkının haklı mücadelesine ve Alman yönetiminin Türk faşizmi ile işbirliğine hiç değinmedi. Tam aksine, kendine verilen usaklık

rolünü çok iyi oynayarak, durmadan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve öncü gücünü köttüledi. Uşak, PKK'nin en büyük suçu radikalligidir. Bu da bağımsızlıkta diretmeyiş, halbuki biz başka yolların da olduğunu söylüyoruz" diyerek ve tabii Komkar ve TKSP'ye de övgüler dizerek, Alman emperyalizminin formülünü dile getirerek ve nasıl işbirlikçi olduğunu alenen ilan etti. Uşak, aynı programda alenen işbirlikçi ta yapmaya çalıştı. Aklınca Feyka-Kürdistan vb yasal yığınsal örgütleri PKK'nin kendisi gibi göstererek, nasıl arlanmaz bir ihbarci olduğunu gösterdi.

Alman yönetiminin günahlarından dolayı teşhir olduğu ve gaspettiği 700 bin DM'i geri vermek zorunda olduğu bir dönemde düzenlenen çirkin amaçlı program, yurtseverlerin geniş tepkisine yol açtı. Yurtseverler, usaklara lanet getirirken, televizyon yöneticilerine telefon ederek programı protesto ettiler.

SCHWEINFURT/ALMANYA, 21.10.1987:

Feyka-Kürdistan ile Volksfront (Alman Halk Cephesi), Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile Alman devletinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik saldırıları hakkında bilgilendirme toplantısı düzenlediler.

Toplantıya 25 civarında dayanışmacı Alman demokrat, devrimcisi katıldı. Volksfront temsilcisinin, FAC'ın TC'ye yardımları ve Feyka-

Kürdistan'a saldırıları üzerine yaptığı konuşmadan sonra, Feyka-Kürdistan sözcüsü, kısaca Kürdistan tarihi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yanında FAC'ın siyasal amaçlı saldırıları konusunda geniş bir konuşma yaptı.

Çeşitli soruların sorulduğu ve değerlendirmelerin yapıldığı toplantı iki saat kadar sürdü.

Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi'ne Katılım

Gece tarihi ve yeri:
28.11.1987 / 16.00
Philippshalle-Düsseldorf

Tüm yurtseverleri, ilericileri, demokratları, devrimcileri, Kürt halkının dostlarını ve insanca, bağımsız ve özgür bir yaşamdan yana olan bütün güçleri, Kürdistan halkının çağdaş halklar düzeyine ulaşmak için yürüttüğü bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde bir dönüm noktası olan ve ulusal direniş tohumlarının kök saldı bu dönemin yeni bir yıldönümünü kutlamak için düzenlediğimiz Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi'ne katılmaya çağırıyoruz.

**FEYKA-KÜRDİSTAN
HUNERKOM**

Norveç'te Faşist Cuntayı Protesto Yürüyüşü

12 Eylül 1987 günü, Norveç'te Kürdistanlı yurtsever ilk kez bir yürüyüş düzenlediler. Oslo caddeleri 12 Eylül faşist cuntasına karşı atılan sloganlarla yankılandı. Aynı yürüyüşte 'Biji PKK-ERNK-ARGK ve Biji Serok APO' sloganları haykırıldı gür seslerle.

Bu alanda da bundan sonra faşist Türk devleti kendini rahat hissetmeyecektir. Alanda ilk defa bir yürüyüşün düzenlenmesine rağmen 25 kişilik grup ile yürüyüşü gerçekleştirdik. Daha evvel bu alanda teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva milliyetçileri olmasına rağmen TC ile herhangi bir uyumsuzlukları çıkmamış ve böylesi eylemlere girişmemişlerdi. Ama bu sene ERNK

tarafтары güçlü eylemlerde bulununca (Lufthansa bürosu işgali, 1 Mayıs yürüyüşü vb eylemler), teslimiyetçiler de 12 Eylül'de Oslo'da Govend oynayarak (adına protesto mu, yoksa kutlama mı demek gerekir!) eylem gerçekleştirdiler.

Bütün yurtseverlere şunu iletmek istiyoruz.

Biz Kürtler olarak, değil Norveç, isterse Kuzey Buz Denizi'nde olalım, bulunduğumuz her alanı faşist TC ve uşaklarına mezar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ise destek alanı haline getireceğiz.

Norveç'ten bir grup ERNK'li yurtsever

Alman Devrimci ve İlericilerinin Mücadelemizle Dayanışması Güçleniyor

FAC'ta Kürtlere yönelik uygulamalar Kuzey-Batı Kürdistan'daki devrimci kurtuluş mücadelesine saldırıdır adı altında, 26.11.1987 tarihinde Almanya'nın Hanburg şehrinde çeşitli Alman devrimci ve ilerici örgütlerinin düzenlediği bir dayanışma gecesi yapılmıştır. Gece saat 18.30'da

Hamburg Haus Eimshüttel, Doormansweg 12 adresinde yapılacaktır.

Bişikte alışını da verdığımız gece programında, Türkiye ve Kürdistan'daki ceza evlerindeki durum, FAC'ta Kürtlere yönelik saldırılar, video ve filmlerden Kuzey Batı Kürdistan'daki durum ve mücadele ve FAC-Türkiye ve NATO ilişkileri konuları işlenecektir. Ayrıca Kürt folklorundan örnekler sunulacak, Kuzey Batı Kürdistan'daki güncel durum üzerine tartışmalar yapılacaktır.

Gece çağrısı yapan örgütler şunlardır:

Hamburg BWK Eyalet Yönetimi Volksfront, FAU/R; Dev Genç-Hamburg; Feyka Kürdistan Hamburg Hamburg Kürt Halkının Dostları, Hamburg'ta Anti-Emperyalist Grup El Salvador Komitesi, Yakın-Doğu Atonom Grubu, VSP ve Enternasyonalist Kadın Grubu

KOPENHAAG, DANI MARKA:

Radio Wefat yayına başladı.

12.10.1987 tarihinde yayına başlayan radyo çalıştırıcıları gazetemize şu haberi iletiltiler: "Kürdistan'daki gelişmeleri tanımak ve Türk sömürgeciliğinin uygulamaların teşhir amacı güden radyomuz, haftada bir yarım saat yayın yapacaktır. Ayrıca Danimarka'da demokratların da programı izlemeleri için yayında Danimarka'da programlar sunulacaktır. Aynı amaçla Şemdinli Radyosu, Kopenhag ve Odense alanlarına yönelik olarak haftada yarım saat yayın yapmaktadır.

Bu alanın ın değerlendirilmesi için yurtseverlerin radyomuzla diyalogunu bekliyoruz.

İsveç Yönetimi ve SÄPO'nun Teşhiri Genişliyor

1987'de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin hızlı gelişimi, yankısını uluslararası alanda da bulmuştur. Bunun İsveç'e yansıması daha net oldu. SÄPO'nun mücadelemize yönelen saldırı ve karalamalarını yerle bir ederek, nedensiz temelsiz olduğunu ortaya koymuştur.

Gelişmelerin boyutu karşısında bazı İsveç hükümet ve SÄPO yetkilileri yaptıkları açıklamalarda PKK'nın terörist olmadığını söylediler.

Geçtiğimiz günlerde Stockholm'da bulunan yurtsever-

lerin SÄPO'ya karşı açtıkları mahkeme sonuçlandı. Mahkeme, polis'in 1986 Aralık'ta yaptığı baskınların ve yurtseverlerin derneğine yönelik suçlamaların yersiz ve antidemokratik olduğuna karar vererek, kesilen yardımların tekrar verilmesine karar verdi.

Karar, kamuoyunda geniş etki yarattı. Şimdi polis ve Savcılık birbirini suçlamaktadır.

İsveç Hukukçular Derneği de 8 yurtsever üzerindeki uygulamaların kaldırılmasını isteyerek, İsveç devletini pro-

testo etti. 2 Kasım'da basına açıklama yaparak yasağın kaldırılmaması durumunda İsveç devletini insan hakları mahkemesine şikayet edeceklerini belirtti.

Ote yandan Palme'nin ölümüne ilişkin bir kitap yazan "Thomas Kangrel" adlı gazeteci, 29 Ekim'de Malmö'de 150 kişinin katıldığı bir toplantıda kitabın içeriğini tanıttı. Kangrel, konuşmasında "PKK'ye yöneltilen suçlamaların asılsız olduğunu" belirtti, İsveç hükümetini suçlayarak, SÄPO'yu teşhir etti.

ERNK ile Dayanışma Geceleri Devam Ediyor

GÖPPINGEN:

31 Ekim tarihinde yapılan geceye 200 ün üstünde yurtsever kitle ve demokrat Alman konuklar katıldılar. Kürçe, Türkçe ve Almanca siyasal konuşmaların yapıldığı gecede Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin durumu ve Alman yönetiminin artan saldırıları vurgulandı. Buna karşı yurtseverlerin kararlı direnişi sergilendi. Gecede, Koma

Jiyan grubu ve ozanlar tarafından Kürt direnişçi folkloru ve türkülleri sunuldu. Ayrıca, bir de temsil verilerek, direniş ve dayanışma dile getirilerek, tüm yurtseverlerin ERNK ile dayanışmalarını artırmanın önemi vurgulandı.

Ayrıca, gecede ERNK ile dayanışma kampanyasına, Kürdistanlı yurtseverlerin ve diğer halklardan demokrat ve ilericilerin yoğun desteklerini sunmaları çağrısı yapıldı.

EMMERICH:

7 Kasım'da yapılan bölge geceye 300 civarında yurtsever katıldı. Gecede, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve dayanışma üzerine konuşmalar yapıldı. Gece folklor, tiyatro ve direniş türkülerinden oluşan zengin bir programa sahipti.

Yardım kampanyasını da içeren ERNK ile dayanışma geceleri sürecektir.

İsveç/Kürdistan Halkının Dostları Grubu Bir Bildiri Yayınladı

Bildiri, gerçekleştirilen bir toplantı sonucu yayımlandı. Olof Palme olayı bahane edilerek, Kürdistan yurtseverlerine yapılan baskılar kinand ve bu baskıların altındaki nedenler bir daha dile getirilerek teşhir edildi.

Bildiride, ayrıca İsveç hükümeti ve SÄPO sert bir dille suçlanarak, SÄPO'nun İsveç'teki Kürt yurtseverlerine kar-

şı psikolojik savaş yürüttüğü belirtilti.

İsveç demokratlarının olayların geliştiği dönemdeki suskunlukları ve basının tarafsızlığı da eleştirildi.

Kürt yurtseverlerinin PKK, ERNK, ARGK taraftarı oldukları için saldırılara maruz kaldıkları vurgulanarak, bildirinin bir bölümünde şu görüşlere yer verildi:

"MİT-SÄPO işbirliği belirdir... Pinochet'in meslektaşları faşist Kenan Evren'e sunulan desteğin demokrasi ile hiçbir ilişkisi olamaz. Bu ilişki ancak birtakım İsveç tekelcilerinin Türk hükümetiyle çıkar ilişkilerini izah eder. İsveç ile TC arasındaki ilişkiler, İsveç demokrasi geleneğini zedelemektedir."

SÖMÜRGEÇİLER UŞAK BASINIYLA TESELLİARİYOR

SÖMÜRGEÇİ KURUMLARIN İŞLEMEZLİĞİNİ ÖRTME ÇABALARI

"Olay, son güne kadar devam edecektir. Ancak her geçen gün, eskisinden daha iyi olacaktır."

Bölge Valisi H. Kozakçıoğlu'nun yukarıdaki açıklamasını, 29 Ekim 1987 tarihli Milliyet gazetesi, "Büyük Vali uyumsa" başlığı altında verdi. Daha geçen aylarda, Kozakçıoğlu, "Teröristlerin işi bu kış tamam" diye açıklamla yapıyordu. Bu iki açıklama arasında daha iyi olacağı doğru değil, daha kötüye doğru gittiğini göstermektedir.

Bu gerçeği görmek için, tek başına Türk basınına takip etmek yeterli de, artar bile.

Türk basını, "Köy öğretmeni istifa etti", "Kaymakamlık, muhtarlık için aday bulunamıyor", "Camii imamı tehdit edilme görevini bıraktı" vb. gibi çarpıtılmış haber-

"APO'ya karşı APO Federal Almanya ve ABD'de terör olayları konusunda eğitim gören Abdullah Alpdoğan, PKK Lideri Abdullah Öcalan'a karşı mücadele verecek."

"Apo'ya karşı Apo" biçiminde tanımlanan bu yeni atamayla, Terörle Mücadele Dairesi'nin daha aktif ve kapsamlı bir çalışma içine gireceğini belirtir yetkililer, bir yıl önce kurulan davrenin örgütlenme biçiminde değişiklik yapılabacağını söylediler.

"Yetkililer... 3 bin civarında olan özel hareket timlerindeki görevli sayısının 9 bine çıkarılmasının planlandığını bildirdiler." (Hürriyet, 24 Ekim 1987)

Sömürgeçilerin umduklarını bulamadıkları, planlarının bir hayalden ibaret olduğunu, 27 Ekim 1987 tarihli Hürriyet'in aynı konuyla ilgili ikinci haberi kanıtlamaktadır.

"Doğu'ya gidecek polis bulunamıyor... Özel hareket timlerinde sıkıntı..."

Doğu ve Güneydoğu'da PKK'ya karşı mücadele için

ne geldiler köyümüze. Çok kalabalıklaştılar. Önce köyü kuşatılar, sonra komutanları, köyün erkeklerinin toplanması için imama anons yapmasını istedi. İmamımızın yaptığı anons üzerine genç-yaşlı tüm erkekler köyün meydanında toplandık. Onlar gittikten sonra düşündük durduk, sonra kaçmayı karar verdik. İsimleri yazılan tüm köylüler, ben de dahil Dıyarbakır'a kaçtık." (Hüseyin Balta)

"Dört oğlum var. 20 gün önce beni Lice'ye çağırın. Üsteğmen, karakolda 'seni ve oğullarını korucu yapacağım' dedi. Kabul etmeyince, beni nezarete atarak 24 saat kapalı tuttu. Oğullarımı kaçırdılar. İkisi Dıyarbakır'a, biri Adana'ya gitti. Bu üsteğmen köyümüze her gün basıyor, bize zulmediyor, bizi zorla korucu yapmayı istiyor. Bu ayın besinde köyün erkeklerini yine camiyeye topladılar. Lise mezunu gencimiz Abdulsalim Demirhan, gardiyanlık imtihanına girdiği için ve memur olacağı için 'ben korucu olmam' deyince, üsteğmen pumruk-

Diplomatik Misyonlu M. Ali Birand Neyin Peşinde?

M. Ali Birand, ısrarla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin siyasi olanaklarını araştırıyor. Ona bakılırsa kitap yazıyor. Araştırmalarının rapora yönelik olması daha güçlü ihtimal. Birand, çalışmalarını sık sık kamuoyuna yansıtıyor. Türk devlet yetkililerini uyarıyor.

Birand'ın ısrarla çözmek istediği bir konu da, Sovyetler Birliği'nin Kürdistan sorununa ve güncel mücadelesine bakışıdır. Geçenlerde Moskova izlenimlerini "Sovyetler Birliği, PKK mücadelesine sempati duyuyor" şeklinde ajansı Bunu Birand'ın basın ahlakına birakıyoruz.

"Bizim Kürtlerle doğrudan veya resmi temasımız yok. Kürtler, genelde İran, Irak ve Türkiye'de yaşıyorlar... Kürtlerin geçmişine bakığımızda, bunun pek mutlu geçmiş olduğunu söyleyemeyiz. Kürtlerin de genelde yaşam koşullarından memnun olmadıklarını biliyoruz. Bu durumun da düzeltilmesinin gerektiğine inanıyoruz. Sovyetler Birliği olarak da, Kürtlerin kimliklerini kaybolmasına karşın."

"Bu savaş (İran-İrak savaşı, bn) Kürt sorununa çok etkiliyor ve daha da önemli olumsuz yönde etkiliyor. Sorunun daha da ağırlaşmasına yol açıyor. Eğer, bu savaş durdurulabilirse, Kürt halkının karşılaştığı sorunlardan bir bölümü şu ya da bu şekilde çözümlenebilir..."

"... Bizim doğrudan bir temasımız yok. Sovyetler Birliği olarak Kürt halkına moral dayanışma ve desteğimizi vermekten ileri girmiyoruz."

Birand'ın demecin çıkardığı yorum ve sonuçlar da şöyle:

"... Son derece lastik ve her yönden değerlendirilebilecek bir yaklaşım... Ancak bizim edindiğimiz izlenim, Sovyetlerin Kürt sorunu konusunda bir türlü somut ve kesin bir politika oluşturamadığı şeklinde... Oradağ'daki kaypaklık Moskova'yı çok rahatsız ediyor ve bu belirsizlik ister istemez Kürt sorununa da yansıyor... Bundan dolayı desteklerini sürdürmeyi, ancak ne bağımsız bir devlet kurducak oranda arttırma, ne de Kürtleri tamamen bırakma anlamına gelecek bir noktaya çıkarmayı düşünüyorlar." (Milliyet, 11 Kasım 1987)

Birand'ın çözümlemelerine göre, İran-İrak savaşı bölgedeki istikrarsızlığı derinleştiriyor ve en çok Kürt sorununu etkiliyor. Sovyetler Birliği, bölge istikrarsızlığından rahatsız. Kürt sorununda politikası net değil. Biz buna Sovyetler, Kürdistan'ı hesaba katmadan Ortadoğu'da sosyalizmin güçlü temsil edilemeyeceğini kavramaktadır diyelim. Birand, burjuvazisine akıl veriyor. "aman acele edelim, ölüm alalım, aksi durumda Sovyetler Birliği, Kürtleri doğrudan destekleyebilir."

Önlemleri de belli.

Birincisi, TKP'yi yasallaştırmak. 1920'lerdeki gibi TKP'yi Kürdistan'a ve sosyalist ülkelere karşı Kemalizmin (taşizme varmış Kemalizm) bir truva atı olarak kullanmak.

İkincisi, son günlerde daha çok gündeme gelen nükleer füze, lerin Türkiye'ye yerleştirilmesini SSCB'ye karşı bir şantaj aracı olarak kullanmak, ama SSCB'yi darıltmayacak kadar.

Böylece TKP'ye yüklenen rol netleşiyor. TKP, TIP ardından kesin olarak TKSP, Peşeng vb. Kürt usakları da bu kervana katılacaktır. Ve tümü Türk egemenlik sistemini yatıştırmaya hizmet edecek, hem de 'sosyalizm', 'yurtseverlik' ve 'demokrasi' adına.

Birand'ın da itiraf ettiği gibi, gerçek korku Kürdistan'dan kaynaklanıyor. Ortadoğu'nun istikrarsızlığı Kürtlerin durumunu kötüleştirir, kötüleştiriyor. Ancak, istikrarlılığın objektif ve subjektif çözüm ögesi haline de getiriyor. Bunu herkes kabul etmekte. Bölge politikalarını buna göre ayarlamayanlar yanılırlar. Sözkonusu sosyalist ülkeler de olsa gerçek budur.

Birand, ya Sovyetler desteklerse diyor. Ve Sovyetlerin kesin olmayan tutumunu lehlere çevirmenin önlemlerini arıyor.

Kürt halkı ve öncülleri böyle düşünüyor. Sovyetler Birliği de olsa sosyalist ülkelerin Kürt halkının bağımsızlık mücadelesini desteklemeleri zorunludur. Şimdiye dek bu adımı atamaları sosyalizmin mantığına terstir ve bölgede sosyalizmin zayıf bir temsiline yol açmıştır.

Kürt halkı, sosyalist ülkeleri doğal müttefiki görür. Desteklerini almayı ilke olarak alır. Ancak, kurtuluşu için özgüncü ölçü alır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi örgütsel, siyasi ve politik alanda sağladığı gelişmeleri, sosyalist ülkelerin doğrudan yardımlarını almadan gerçekleştirmiştir. Bundan böyle de aynı inançla geliştirecektir.

Türk burjuva sömürgeçliğinin bu usta diplomatik kalemeşörüne söyleyeceğimiz birkaç söz var. Kürt halkı, her şeyi rağmen mücadelesini geliştirecektir. TKP ve Kürt usaklarının legalleşme tuzağı bunu hiç önleyemez. Ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi, mutlaka dünya sosyalist ve demokrasi güçleriyle bağlaşıklarını tamamlıyacaktır.

lerle gerçeklerin özünü kapalı tutmaya çalışıyor. Elbette, Kürdistan gerilla savaşı karşısında sömürgeçlerin yaşadığı panik ve korkuyu, onun ajan ihbarcı-milis çeteleri de yaşama maktadır. Ancak bu duruma kaynaklık eden bir etken daha var. Mücadelemizin artan etkinliğinin yarattığı sempati.

Devrimci mücadelenin boyutlanması, etkin otoriter bir güç konumuna ulaşması durumu, halka doğrudan yansımalarından dolayı gelişmelerin seyrinde belirleyici rol oynamaktadır. İstifalar, tayin istemeler, alanı terk edip kaçmalar ister korkudan, isterse mücadeleye duyulan sempati-den kaynaklansın, bu Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin lehine olan önemli bir gelişmedir. Bu, TC'nin parçalanma otoritesine karşılık, PKK'nın Kürdistan'daki otoriter güç olduğunu gösterir.

İste sömürgeçlerin, kurumlarında çalıştırmak için istediği ölçülerde arayıp da bulamadığı eleman sıkıntısı bundan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu durum, TC'de büyük moral bozukluğuna yol açmaktadır. Bu durumu biraz da olsa yansıttık olan Hürriyet gazetesinin iki ayrı haberini karşılaştırarak vermek yorumu da gereksiz kılacak niteliktedir.

yetiştirilen 'özel hareket timleri'nde görevli polisler, Doğu hizmetleri bitmesine rağmen yerlerine gönderilecek eleman bulamadığı için zorunlu olarak bölgede tutuluyorlar.

3 yılını dolduran bu timlerdeki görevli polisler, tayin istemelerine rağmen, bu istekleri Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmeyor.

Bir yetkil, 'Doğu ve Güneydoğu'ya gönderilecek özel hareket timlerinde görevlendirilecek polis yok' dedi."

YAŞATILAMAYAN KÖY KORUCULUĞU

Gerilla savaşı karşısında Türk ordusunun, özel komando-vurucu timlerinin başarısızlığı gibi, büyük darbeler alarak dağılan köy koruculuğu sisteminin durumu da farklı değil, bu da bir çıkmaz içine yitip gitmektedir. Köy koruculuğu sisteminin zorla ayakta tutulma çabalarının sonuç vermediğine ilişkin bir örnekli Nokta dergisinden aktaralım.

"Köy korucuları / Zoraki uygulamalar

Lice'nin 56 köyünün her birinden 10 zoraki korucu isteyen Üsteğmen Murat Odabaş, köylüleri esas duruşta tutup evire çevire dövrerek korucu yapmaya çalışıyor.

"Geçen perşembe günü ge-

larla çocuğu yere yaktı, postallarla da yüzünü, gözünü, kafasını tekmeledi. Kanlar içinde kaldı çocuğumuz ama, hiçbirimiz ses çıkaramadık. Bu arada erler de tüfeklerinin namlularını bize çevirmiş, bekliyorlardı." (Celal Çakır)

Üsteğmen Odabaş, genç köylüyü işte böyle kahrmanca benzettikten sonra köylülere dönüp sormuştu: "Var mı başka? Var mı korucu olmak istemeyen? Tabii ki yoktu. Üsteğmen Odabaş, bir süre önce verdiği 'Lice'nin her köyünden 10 korucu kararının ilk icraatını başarıyla sonuçlandırmıştı. Şimdi sıra diğer köylerdeydi.

Lice'ye bağlı 56 köyün kabusu Eylül ayı başlarında Lice Jandarma Karakolu Komutanı Üsteğmen Odabaş'ın 56 köy muhtarlığı yaptığı toplantıyla başlatılmıştı. Köylülere söyleyin, güzellikle korucu olunlar, demişti Odabaş bu toplantıda, 'akisi hilde zorlu yapacağız. Toplantıdan birkaç gün sonra köylüler, korucu olmak istemediklerini uygun ve saygılı bir dille ifade etmişlerdi ama, üsteğmenin tepkisi çok sert olmuştu buna. Seve seve olmazsanız... ke... ke... olursanız. Korucu olursak para alacağız, silah alacağız. Komutan şöyle dedi. Pekî bizi kim koruyacak diye sorduğumuzda, korkma seni ben koru-

rum dedi, evinin önüne jandarma dikirim dedi. Madem beni koruyacak, niye korucu olmam için para teklif ediyor? Ben ne silah ne de para istiyorum."

Uçuruk köyü İhtiyar Heyeti üyesi M. Ali Fıztan'ın bu sözlerle eleştirdiği 'zoraki koruculuk' sistemi, Nokta muhabırının ulaştığı bütün köylerde benzer sözlerle eleştiriliyordu ama, köylülerin dinle-

yen kimidi?'' (Nokta, 1 Kasım 1987)

Kürdistan'ın her alanındaki durum, aktardığımız bu örnekten hiç de farklı değil. Geçen ekim ayında Bingöl Valisi 314 köy muhtarlığı yaptığı toplantıda her köyden 10 kişiden korucu olmasını istiyordu. Muhtarların kimsenin korucu olmak istemediklerinde ısrar etmesi sonucu, vali toplantıyı terketmek zorunda kalmıştı.

Yurtseverlerin
Kaleminden
Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Savaşı

MÜCADELE ADAMI OLMAK GEREKİR

Öyleleri vardır ki, rüzgarın estiği tarafa göre hareket ederler. Dün yazdıklarının bugün çiziler üstünü. Her yalan, kandırmacı sahtekarlığına örtbas etmek isterler. Ülke adına, halk adına kendi çıkarları doğrultusunda sihirbazlık ve cambazlıca başvururlar.

Ama öyleleri de vardır ki, bilinçli, inatçı ve kararlı, doğru bildiği ve inandığı yolda yürümeye devam ediyorlar, ederler. Önerine gelen her engeli teper geçerler.

Bilinçli, kararlı mücadele insanlarından meydana gelen bir hareketin aşamayacağı güçlükler yoktur. İşte, bugün Kürdistan'da savaşanlardır engelleri tepen, güçlükleri aşan, kanla ve canla Budur mücadele adamı olmak.

Herbiyi

Kuzey Avrupa Mektubu

Benim üzerinde duracağım konu, tasfiyeci Kürt solunun en uç noktasına ulaşmayı başaran sayan TKSP'dir. Çünkü bu alanlarda ulusal kurtuluş mücadelesi taraftarlarına yönelik düşmanca saldırılarına köy koruculuğu rolünü oynadı ve oynamaya devam ediyor.

TKSP'li köy korucuları basınıla yaptıkları röportajlarda, mücadelemizi hep karamala çabasındalar. Kürdistan'daki eylemleri gerçekleştirenlerin terörist olduklarını ve ellerinde ölüm listeleri ile çalıştıklarını söylüyorlar. Gerekirse bu listeleri basına da verceklerini açıklıyorlar. İşte utanmazlık örneği budur. Ve buna benzer aslı astarı olmayan ihbarlar yapıyorlar.

Artık, Kuzey Avrupa'da bunları yutmuyor. Kürdistan gerçekliğini gidip yerinde inceliyor ve gelip yazıyorlar.

Tüm yurtseverlere sesleniyorum: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik bu hainane saldırılar teşhir olmuştur. Fakat bu, sözkonusu saldırıların ve sahiplerinin bittiği anlamına gelmez. Yeni renklere bürünerek, saldırı sahipleri köy koruculuğunu Avrupa'da yaygınlaştırmaya çalışacaklar. Onun için elbirliğiyle, bunlara bir yeni ölü doğum daha yaptırılmalı. Ve inanıyorum ki bu günler yakındır.

Kuzey Avrupa'dan
bir Berxwedan okuyucusu

KÜRDİSTAN'DA SAVAŞ VAR

Kısaca ülke izlenimlerimi Berxwedan aracılığıyla yurtseverlere aktarmak istiyorum.

Sonbaharda Kürdistan'a izine gittim. Türkiye sınırlarında herhangi bir zorlukla karşılaşmadım. Malatya'ya girişten itibaren tek tek polis arabaları görünmeye başladı. Elazığ'ı geçip Dersim'e doğru gidişinde, en başta göze çarpan karakollardaki ışıklandırma, duvarlar ve kanallardır. Tüm bunlar, ister istemez insanın aklını kurcalar. Zaten ülkeye ilk girişte, hemen anlaşıyor, burjuva basının mücadelemiz hakkında yazdıklarının yalan ve çarpıtma oldu.

Dersim'in girişinde panzerler, polis arabaları, özel timler yerleştirilmişti. Ve pusular kurulmuştu. Akşam şehir merkezine vardığımda saat sekizdi. Polis arabaları dışında, hiç kimse ortalıkta yoktu. Yine süratli geçen cemseleler üzerinde elleri tetikte asker ve çelik yelekli subaylar manzarası adeta bir savaş gibiydi. Bu barbarların halka nasıl baskı yaptıklarını gören bir

insan asla tahammül edemez. Gerçekten kendi ülkesinde köle olmak, insanca yaşamamak insana dokunmaktadı.

Bu gördüklerimi, şehirde bazı kişilere sordum. Onlar da, "TC gittikçe azgınlaşmakta. Biz buna yabancı değiliz. Tüm bunların boy gösterisi. Korkularından şehir dışına çıkamıyorlar. Kendilerini güçlü göstermeye çalışıyorlar. Gerçek böyle değil ama" dediler. Daha sonra genel mücadeleyi sordum. Kirsal kesimde tamamen PKK'nin hakim olduğunu ve TC otoritesinin artık yok olduğunu söylediler. Gerçek de böyledir. Halka göre tek kurtarıcı PKK'dir.

Seksen yaşındaki bir ihtiyarla konuştum. Bir keresinde ihtiyarın evi basılmıştı ve "38'de neredeydin" diye sormuşlar. İhtiyar da, "Ben babalarıma karşı savaşıyordum. İhtiyar olmasam, şimdi de savaşırdım. Ama bugün savaşılan var" deyince, TC subayı çılgına döner ve ihtiyara işkence yapar. Ama ihtiyarın zoruna gitmez. İhtiyar, bunun üzerine şöyle konuşuyordu:

"Onlar düşman. Zamanında savaştık. Ama biz o dönemde birlik olamadık. Bir aşiret savaşı katılmıştı. Hem biz geriydik... Geçenlerde bir bayanla, bir erkek vuruldu. Doktor muayene ediyor. Bayan bakire çıkmış. Gerçekten bunlar peygamber soyundandır. Bunlar başıdır. Biz şimdi gençlerimizle gurur duyuyoruz. Ve Kürdistan'ın kurtuluşuna inanıyorum. Belki ben ölürüm, siz görürsünüz. Ama gözüm arkada kalmayacak. Çünkü öcümüz alınmaktadır." Bu ihtiyarın söyledikleri insanı duygulandırıyor. Halkın genel yapısı böyledir.

Artık şehir içinde de faaliyetler başlamış. Buna bir örnek vermek istiyorum. SHP, "terörizme" karşı bir miting düzenlemek istemiş. Arkadaşlar buna müdahale ederek insiyatifi sağlamışlar. Bir bayan arkadaş çıkıp konuşma yapmış. Bunu gören polisler çevreyi sarmışlar. Ama bayan arkadaş kitle içinde kendini kaybettirmiş. Ve böylece SHP teşhir edilerek, miting ERNK mitingine dönüşüyor.

Bir de Partizan örgütünün durumundan bahsetmek gerekir. Bunlar kendi dürsü insanlarını vurdurmuş, devrimcilikten uzaklaşarak TC'nin uzantıları haline gelmişler. Gerçekten birkaç köy dışına çıkamayan bu grup, PKK aleyhine propaganda yapıyor. Bir köyde, dürsüt davranmadıkları için köylüler tarafından kovuluyorlar. Soysuz ilişkiler içine girip bunları devrimcilere mal ediyorlar. Eskiden Partizan taraftarı olan bir bayanla konuştum. Bu bayan, Partizan in bizzat vurduğu birçok insan olduğunu ve kendi kocasını da vurduklarını söyledi. Fakat gelişen mücadele Partizan in maskesini düşürmüştü. Anlatılacak çok şey var. Ama sayfalara sığmaz. Kısaca benim gördüğüm kadarıyla, gerçekten PKK'nin otoritesi sağlamış durumda. Kirsal alanların tamamen Partizanin denetiminde olduğunu söyleyebilirim. Anlatıklarında en ufak bir abartma gerçekten yok. İnanmayan gidip bizzat görebilir.

Ali Şer

Berxwedan'a

Alman devleti, yurtseverleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden uzaklaştırmak için Türk devletiyle işbirliği yapıyor. Halkımızı kendi yoz kültüründe eritmek için ülkesinden koparmak istiyor. Kürdistan'da da Türk devleti, hain-işbirlikçi aşiret reisleriyle işbirliği yaparak halkımızı birbirine kırdırtıyor. Örneğin, bu konuda en çok mezhep çelişmesini geliştirmek istiyor.

Düşman, halkımızı ister süründürsün, ister metropollere göndersin ve ister Avrupa yoz kültürüne sürüksün, tüm bunları önder güçlerimiz PKK-ERNK-ARGK boşa çıkaracaktır.

Celle'den Beşir

Yurtsever Kürdistanlılar

Biz, Kürt halkı olarak PKK'de yer almasak, kim alacak? PKK, bizi düşmandan kurtarmasa, kim kurtaracak? PKK'nin binlerce şehidi bizim için değil midir? Bu şehitlerin intikamını kim almalı? Binlerce değerli şehidimizin kanı yerde mi kalsın? Düşmanın baskı, katliam, işkence, sürgün uygulamaları ve bizi toprağımızdan koparıp Avrupa'ya salması cevapsız mı kalsın?

Değerli Kürdistan halkı, verdiğimiz cevap elbetteki havaydır. Eğer tarihte Türk devleti sömürmüş, sürgün etmiş ve katletmişse, bilinmelidir ki, Kürt halkı örgütsüz ve bilinçsiz olduğu içindir. Ama artık hepimiz tarafından iyi biliniyor ki, bugün Kürt halkı örgütlü ve bilinçlidir. Ve PKK gibi bir rehberi, ERNK gibi bir cephesi ve ARGK gibi bir ordusu var. Çok iyi biliniyor ki, Kürt halkı hiçbir zaman böyle bir güce sahip olamamıştır. Bu güçlü silahlar, düşmanı titretmektedir.

Celle'den bir yurtsever

Konya'da Mücadelemize Sempati Geliyor

Yıllık iznimi Konya'nın Cihanbeyli ilçesine bağlı köyümde geçirdim. Köyümde ve diğer çevre köylerde güncel konular konuşulur. Kürdistan ulusal kurtuluşu üzerinedir. Bu mektubumda, gerillalarla çarpışmaya girenler, yaralanmış bir erin babasından dinlediklerimi aktaracağım. Siirt alanında görev yapan 200 kişilik bir jandarma bölüğüne gece arama görevi verilir. Ama cesaret edemez, an-

cak gündüz dağlık bir alanda arama operasyonunu devam ettirir. Fakat arama dağların eteğinde olur. Ne yazık ki askerlerin korktuğu başlarına gelir. Gerillalar, bölüğü görür ve çatışma başlar. Çarpışma sonucu askerlerden 60'ı ölür, 70'i de yaralanır. (Oğlundan olayı duyan baba, oğlunun içerisinde girdiği psikolojik durumu anlatmadan edemedi.) Oğlu, istemeyerek bir gerillayla karşı karşıya gelir. Ge-

rilla kendisini bağışlar. Fakat yukarıdan gelen kurşun isabet edince yaralanır. Aynı karakolda görev yapan 2 köylüm daha yaralıdır.

Bu durum, TC'nin hiç de umut ettiği gibi köylülerini etkilememektedir. Çünkü az da olsa mücadelenin bilincindedir ve mücadelenin kendileri için verildiğini çok iyi biliyorlar. Bilmekle kalmıyorlar, gerekeni de yapıyorlar.

İ. 8.10.1987

AĞLAMA YAVRUM

Ağlama yavrum
Ağlama iki gözüm
Sil gözyaşlarını
Gülsün gözlerin
Geleceğimizin onuru
Güveni sensin çocuğum
Damla damla
Akmanın gözyaşların
Pili trenle oynayamadin
Çocukluğunu yaşayamadın diye
Üzülme yavrum
Bu kış dağların
Taa... doruklarına
Bak gül kokulu
Özlem dolu derinliklerine
Duyuyor musun
Kurşun seslerini
Zaferimizin ümidi
Kurtuluşumuzun simgesi
bunlar
Sen yavrum
Ne özgür bir ülkede doğdun
Ne de yağadın çocukluğunu
Ama senin çocukların
Özgür bir vatanda doğacak
Pili trenle oynayacak
Çocukluğunu yaşayacak
Sil gözyaşlarını
Körpe kuzum
Sil düşmana inat olsun
Daha çabuk büyüyesin
Şehit olan yoldaşın
Silahın sen alaisin
Bu kutsal davada
Bir Mazlum, bir Delil
Bir Kemal, bir Agit
OLASIN diye

Heval

Aarhus/Danimarka

Mücadelemize Sempati Artıyor

Busene yıllık iznimi Kürdistan'da geçirdiğim kısa bir süre içinde, orada gördüklerimi ve duyduklarımı sizlere elmden geldiğince gerçeklerden uzaklaşmadan anlatmaya çalışacağım.

Bulduğum yörede yaşayan insanlar, Kürdistan in diğer parçalarında da olduğu gibi genellikle yoksul ve köylü insanlardan oluşmaktaydı.

PKK ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine sempati duyan insanlarımızı tehditler savruluyor, evleri aranıyor ve sürekli gözetim altında tutuluyorlardı. Karakollarda bulunan asker sayısı, eylemlerin yoğunlaşmasıyla iki-üç katına çıkarılıyor, geceleri karakol çevresinde ışıklandırma yapılıyor ve özel eğitimli köpekler çevreye salınıyorlardı.

Şehre giriş ve çıkışlar, asker veya polisler tarafından sürekli kontrol ediliyor, böylelikle hem "eşkiya, terörist" avına çıkılıyor, hem de özellikle gurbetçi insanlarımızdan rüşvet toplama fırsatı bulmuş oluyorlardı.

Yapılan eylemlerin artık yalnız gece saatlerinde değil, gündüzleri de gerçekleştirildiği dikkate alınıyor. TC'nin yüksek rütbeli subay ve generalleri (MIT de eksik olmaksızın) ve devlet adamlarının katıldığı ailecelece toplantılar

düzenleniyordu. Bu gibi toplantılarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı yeni, etkili savaş yöntemleri arayışı içerisinde giriliyor ve sonunda çaresizliklerini, yaptıkları açıklamalarda kullanıyorlardı. "İnşallah bunların hakkından geliriz" sözcükleriyle ortaya seriyorlardı.

Görevine atanır atanmaz bir açıklamada bulunan "süper vali" sözlerinde, yöre halkıyla işbirliğinin, karşılıklı güvenin önemini savunuyor ve Kürdistanlı yurtseverlere, insanlarımızı dolaylı yoldan bir işbirliği teklif ediyordu. Öte yandan köy korucularının maaşları kat kat artıyor ve Kürdistan'da gönüllü görev yapmaya hazır olan öğretmenlere, Türkiye'nin metropol kentlerinde çalışan meslektaşlarının kazandığının kat kat üzerinde olan maaşlar vaadediliyor.

Buna karşı her demokrat, devrimci ve yurtsever üzerine düşen görev, kadın-erkek demaksızın ve hiç çekinmeden bir an evvel Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi saflarında yer almak veya en azından partumuz PKK'nin özendirildiği bu onurlu ve haklı mücadeleye ile dayanışma içine girmek.

Dostça setamlar
Stuttgart'tan
bir Berxwedan okuyucusu

"Kürdistan Halkı ARGK Partizanlarıyla İççedir"

Soru: Bu iznizi nerede geçiriniz? Ne gibi olaylara tanık oldunuz? Bize anlatırsınız? Cevap: Bu iznizi Mardin'in Gercü ilçesine bağlı (...) köyünde geçirdim. Dışarıdan mücadeleye bakış açıları oluyor. Ben yurtseverim, ben demokratım, ben Kürdistanlıyım diyen her insanın Kürdistan'a gelip mücadeleyi hiszet kendisini görmesi gerekir.

Eskiden, bir partizanın köye gidişi, bir eve gidişi büyük bir olaydı. Bugün ise, Kürdistan halkı ARGK partizanlarıyla iççedir. Böyle bir olayın, böyle bir boyutu tarihimizde ilk kez sahnelenmektedir.

Soru: Bize, halk ile devrimciler arasındaki ilişkilerden bahsedersiniz? Hangi boyutlardadır? Cevap: PKK öyle bir mücadele geliştirmiş ki, bugün halkımız artık kendisi savaşmaktadır. Öyle ki, kendi köyünden birçok insan partizanlara, "Bizi silah altına alın" diyor-

lar. Bir askeri devre, tertip gibi insanlarımızı bilinç seviyelerine göre gruplar halinde askere almaktadır.

Kendi köyünde partizanları adeta paylaşmıyorlar. Yaşlısı, genci, ihtiyarı herkes yardım etmek için yarışmaktadır. Örneğin annem ekme yaparken her zaman ihtiyacı-muzdan fazla yapardı. Bir gün sordum, "Anne niye bu kadar fazla ekme yapıyorsun, kuruyacak" diye. "Yok oğlum, baharsın peşmergeler gelir, her zaman hazırıklık olalım" dedi.

Yine bizim köyde, her genç kız ve gelin ya bir yün çorap ya da kazak örmektedir. Birisine sorarsan, "Kimin için örüyorsun?" diye, hepsi bir ağızdan, "Ordumuz için örüyoruz. Silah tutmasını bilmeyorsak, bizim de yapacağımız görevler var" derler.

Ben Kürdistan'a gittiğim zaman şaşırdım. Kendimi bir Kürdistanlı olarak bu halkın

çok gerisinde gördüm. Ülkeden çıktığımdan şimdikiye kadar Kürdistan'da birçok şey değişmiş. Köy korucuları dışında, halkımızın tümü yurtsever.

Soru: Son dönemlerde, hainlere karşı geliştirilen eylemlere halk ne diyor? Cevap: Bugün nasıl ki Partinin halktan istedikleri varsa, halkın da partisinden, cephesinden, ordusundan istedikleri vardır. Nasıl ki, TC köy korucularına silah dağıtırsa, yurtsever halk da, bu hainleri cezalandırmak için Partiden silah istiyor. Her hain cezalandırıldığında, o gün köylü için bir bayramdır.

Halk artık korkmuyor. Örneğin, çift süren bir ihtiyarı işçene yaptıktan sonra karakola götürüp birkaç gün sonra serbest bırakırlar. Bu yaşlı çiftçiye, "Sen de Apocusun?" diyorlar. Bu ihtiyar döndükten sonra, sömürgecilerle alay edip, "Nasıl da benim Apocu

olduğumu bildiler. Elbette Apocuyum" diyor. Bu ihtiyarın sıcak duyguları, biz gençleri utandırıyor.

Soru: Yurtseverlere iletmek istedikleriniz var mı? Cevap: Yurt dışında olduğumuz için, tüm Kürdistanlı yurtseverlere sesleniyorum. Kürdistan, artık günbegün bağımsızlığı ve özgürlüğe yaklaşmaktadır. Her namuslu ve dürüst Kürdistanlı görevlerini yerine getirmektedir. Aksi taktirde halkımıza karşı suçlu duruma düşeriz. Bu kadar kan akmış, akıtılmış, ama boşu gitmemiş. Kürdistan'da PKK, ERNK ve ARGK hakimdir.

Halkımızı karşı işlenen hiçbir suç cezasız bırakılmamalıdır. Her birimiz, kendimizi ordu için, ordu safalarında yer almak için hazırlayalım. Benim de istediğim, kısa bir süre içinde Kürdistan askeri olmak için savaş cephesine gitmek.

Ş. G. Mardin-Gercü

BERXWEDAN'A

Kan dökmetedir halkımızın en değerli ve yüce evlatları. Ve bunun için kendisini Kürt olarak tanımlayan herkes bağımsız ve özgür geleceği yaratmaya çalışan yüce Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nu gücü oranında desteklemeli. Kan ve can verip güçlendirmelidir. Çikimiz kurtulmadan dünyanın hiçbir ülkesinde ve hiçbir yabancı ulusun içinde bizim için kurtuluş olamaz. Yaşasın PKK, ERNK ve yiğit ARGK birliğimiz. Kahrolsun her türden teslimiyet ve ihanet. Yaşasın Ulusal Önderimiz APO!

Weset'den S.T.

KÜRDİSTANLILAR

Kürdistan, bugün bir sıcak savaş alanı ise, Avrupa'daki Kürdistanlılara çok iş düşmektedir. Ve koşullar da vardır. Aydınından gencine, esnafından işçisine, ihtiyarına kadar bugün bizleri çok görev bekliyor. Bizler, bu görevleri yerine getirmeliyiz.

Şunu hiç unutmayalım: Avrupa bizim kurtuluşumuz olamaz. Ülkemiz bizi bekliyor. Her gün analarımız, bacılarımız, sömürgeci Türk devletinin ayağı altında çiğnenmektedirler. Dersim'i, Koçgiri'yi, Zilan'ı, Palu'yu, Genç'i unutmayalım. Burada çok bacılarımız ve kardeşlerimiz katledildi.

Agit/Belçika

ARGK'YE SELAM

Tüm Kürt halkının en son umudu olan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK'yi bin kere can çığırımıyla selamlayarak başlıyorum.

Tüm savaşçılarımıza sesleniyoruz:

Biz tüm Kürt halkı olarak candan size yalvarmaktayız. Vatandaşlarımız faşist Türk sömürgecilerinin ve onların emperyalist babalarının pis çizmelerinin altından çıkarın. Önünüzde engel olan her şeyi aşmalısınız, ister babamız olsun.

Burada size dil uzatmanın dilini çekeriz, el uzatmanın elini kırarız. Sizin için her gün ölüme hazırız. PKK kendine hedeflediği noktaya mutlaka ulaşacaktır. Bizi engellemeye çalışan ne varsa yerle bir olacaktır. Biz de tüm gücümüzle kendimizi yetiştirip ülkemize dönüp ARGK'nin içinde yerimizi alacağız.

Tüm düşmanları vatanımızdan söküp atacağız. Bağımsız ve özgür bir Kürdistan kuracağız. Mazlumların, Agitlerin intikamını alacağız. ARGK'nin içinde yerimizi alacağız.

Hamburg/Vedel'den
ERNK taraftarı İ.Y.

Son Gelişmeler Üzerine Bir Önsöz

Faşist 12 Eylül rejiminin 7. yılında Türkiye ve Kürdistan'da bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolunda her gün yeni oluşumlar meydana gelirken; Avrupa'daki emigre (göçmen) Türk ve Kürt solunun da "yeni" oluşumlarına tanık olmaktadır. Ne var ki, buradaki "yenilik" Türkiye ve Kürdistan iç dinamiklerindeki gibi olumlu oluşumlara sahip olan bir yenilik değildir. Buradaki "yenilik", Kemalizmin daima sol kanadı olan bir partinin, TKP'nin yönlüğündeki Sol Birlik'in evrimleşip adının TBKP, yani Türkiye Birleşik Kemalist Partisi olması gibi bir yeniliktir.

Kürdistan'daki olumlu gelişmeler yanında Türkiye solunun bir bölümünde kırıp-danmaların başladığını ve "ilerici-devrimci" çıkışların geldiğini de görmekteyiz. Sevinçindir.

Nitekim, Türkiye solunun "bu bölümü", 7 yıl aradan sonra 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlaması, cezaevlerinde yükselen direnişlere destek vermesi ve 6 Eylül sahte referandumuna ilişkin olarak almış oldukları tavır da saygıya değer bir tavidir. Kısaca üzerinde durduğum bu olumlu gelişmelerden sonra, şimdi sıra emigre Türk ve Kürt solunun olumsuz oluşumlarının ne olduğuna geldi.

Büyük bir çoğunluğumuzun kabul ettiği bir gerçek de şudur. Olumsuzluklar en yoğun olarak, Sol Birlik içinde kümelenen örgütlerde meydana gelmektedir. Sol Birlik'te (TKP, TIP, TSIP, TKEP, TKSP, Peşeng) söz konusu olan artık yalnızca ahlaki değerlerden yoksun olan olumsuzluklar değil, bizzat dünya görüşlerinden kaynaklanan ve onları son derece çirkin du-

raklara kadar götüren olumsuzluklar. Yazdıklarımızı somutlaştıran örnekler geçmede önce, Berxwedan sayı 35'te çıkan bir yazıyı tekrar okumak yerinde olur. "Türk kemalistleri varsa, Kürt kemalistleri de olmaz mı?" diye sorulmuş ve yanıt olarak, "Olur, Sol Birlik eşittir Türk ve Kürt kemalistlerin birliğidir" denmişti. İşte daha önceleri Berxwedan dergisinde yazılanlar, şimdilik daha da gerçeklik kazanmış oluyor. Nitekim, 8 Ekim 1987 tarihinde Brüksel'de NATO'cu H. Kutlu TBKP olduklarını, Türk ve yabancı basına açıklıyor. TBKP'nin ne olduğu bu önsözün girişinde yazıldı. Tekrar ediyorum: Türkiye Birleşik Kemalist Partisi.

NATO'cu H. Kutlu, bu "yeni birliğin" programını yine Brüksel'de Türk ve yabancı basına açıkladı.

H. Kutlu, yeni programlarını açıklamadan önce, Eylül

ayında, MIT güdümündeki Türk basınında ve özellikle Milliyet'te yer alan "Kürt Dosyası" raporu son derece ilginç ve üzerinde önemle durulması gereken bir başka konudur. MIT'in Milliyet'e vermiş olduğu söz konusu rapora göre, Sol Birlik'te yer alan Kürt örgütleri ile I-KDP, Türkiye devletiyle temas halinde oldukları açıklanıyor.

Ve böylece TC, içte ve dışta sağlamış olduğu "kutsal ittifak" gerçekleşmiş bulunuyor. Anlaşılan, TC tarihi güncel görevini eksiksiz yapmak istiyor.

Öyle ya, TC devletini güvence altına almasının ve ömrünü günümüze kadar uzatmasının yolu bu "sihirli" formül değil midir?

Tüm TC tarihi boyunca ayakta kalmasının en temel güvencesi sözde sol olan örgütleri yanına birer koltuk değneği almasından değil midir?

1920 resmi Komünist Partisi, Türkiye içindeki ilerici hareketi saptırmak ve kontrol altına almak için kurulmuş muydu?

Bu hilak garibesi TBKP de, PKK ve diğer gerçekçi sosyalistlere karşı oluşturulmuş yeni bir kutsal ittifak olmasın. Kimbilir. Bunu şimdilik zamana ve tarihe bırakalım. Zira, "tarih bütün bilimlerin anasıdır ve çok aydınlatıcıdır."

F. G.
Danimarka / Ekim '87

Okuyuculara;

Elimize çok sayıda mektup geçmektedir. Mektupların tümünü güncelliklerini dikkate alarak yayınlamaktayız. Bu nedenle mektuplarda zorunlu olarak, yer darlığından dolayı bazı kısaltmalar yapmaktayız. Okuyucularımızdan istediğimiz, bu durumu da dikkate alarak, gazetemize ulaştırıldıkları yazıları buna göre yazmalarıdır.

BERXWEDAN

Komela Kurden Avustralya (Avustralya Kürt Derneği)'nin Berxwedan'ın 15 Günlük Olması Dolayısıyla Gönderdiği Mesajı:

Değerli arkadaşlar,

Berxwedan'ın bundan sonra her onbeş günde bir çıkması haberi bizleri olduğu gibi, tüm demokratik çevreleri de coşku içerisinde bıraktı. Bu müjde haberi Berxwedan'ın 38. sayısında okuduğumuz zaman herkes birbirini arayarak bu kararı adeta kutluyordu. İnsanlarımız yanyana geldiğinde konuştukları tek şey günlerce bu konuydu. Berxwedan'ın bu kararı, halkımızın PKK önderliğinde başlattığı ulusal kurtuluş mücadelemizin ne kadar gelişip boyutlandığının bir ifadesiydi.

Berxwedan, PKK önderliğinde halkımızın yarattığı en görkemli değerlerden biri olup, mücadelemizin bir yayın organı haline getirilmiştir. Berxwedan, bugün gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında olayları en düzenli ve güve-

nilir bir şekilde kitlelere yansıtan değerli bir yayın organımızdır. Berxwedan'ın daha da güçlenmesi, önemi bakımından gereklidir. Kürdistanlı yurtseverlerin maddi ve manevi desteğiyle yarınlara için daha da güçlü bir Berxwedan yaratalım.

Bugün Cephesiyle, Ordu-suyla Kuzey-Batı Kürdistan'a önemli oranda devrimci hakimiyetini koyan Partimiz, halkımızla bütünleşmiştir. Buna tahammül etmeyen reformist güçler, gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında halkımız üzerinde kafa karışıklığı yaratmak için her türlü iğrenç faaliyetlerini yürütmeye çalışmaktadırlar. Fakat halkımız, ihanetin her türlü engellemelerini de boşa çıkararak, ihanet sahiplerine nereden olursa olsun gerekli dersi vere-

cektir. Avusturalya alanında da bu iflah olmaz siyaset cambazları Komela içinde de yıkıcı faaliyetlerini sürdürerek adeta engel olmaya çalıştılar. Fakat yurtsever halkımız, onların bu yıkıcı faaliyetleri karşısında artık sabrı tükenerek 1987 Genel Kurulu'nda hepsini saf dışı etti.

Bundan sonra Komela, PKK önderliğinde verilmekte olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini destekleyecek, her türlü demokratik faaliyetini de mücadele alanına kanaleştirecektir.

PKK'yi desteklemek, bugün her demokratik örgüt için artık tarihi bir görevdir. PKK, geçmiş tarihimizi inceleyerek kendi halkı önüne en doğru siyasi çizgiyi koymuştur. Halkımızın her gün PKK saflarına geçmesi elbette bu doğru siyasi çizgiye dayanmaktadır...

- Kahrolsun faşist generaller çetesi!
- Kahrolsun inkarcı-reformist hareket!
- Yaşasın PKK önderliğinde birleşen halkımızın haklı mücadelesi

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - III

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Birer küçük feodal-devlet olan beylikler, Osmanlılar tarafından daha da bölündüler. Beylikler içten de çatışma halindeydiler. Osmanlı padişahları gerektiğinde yeni beylikler oluşturarak bu iç çelişkileri derinleştirdiler.

1639 Kasrı Şirin antlaşmasıyla Osmanlı imparatorluğu doğu sınırlarını güvenceye alınca, Kürdistan siyasetini sertleştirir. Diyarbakır'a Ahmet Paşa'yı vali atar. Bu vali önce Şengal Yezidi Kürtlerini katliamdan geçirir. Ardından Van'a kadar sindirme katliamlarını yaygınlaştırır. Aşiretlerin iç göçü yoğunlaşır.

Osmanlı vahşeti bazı Kürt beyliklerini yeni arayışlara iter. Birlik yerine dış dayanak bulma eğilimi ağır basar. Bu

Abdurrahman Paşa ayaklandı. Ayaklanma katliamla basıldı. İki yıl süren savaş sonunda Abdurrahman Paşa öldürüldü. 1812 de oğlu Ahmet Paşa ayaklandı. 1820'de de Zaza Kürtler ayaklandılar. Ayaklanma tüm Kürdistan'ı kapsıyordu. 1826'da Reşit Muhammed Paşa, geniş yetkilerle Diyarbakır'a vali atandı. Bu ayaklanmanın boyutunu arttırdı. Küçük odaklar halindeki savaş Diyarbakır, Botan, Hakkari, Musul'u kapsıyordu. 1840'a kadar devam eden savaş Kürt halkının lehineydi. Ancak Osmanlı imparatorluğunun bu en güçsüz döneminde oldukça avantajlı durumda olan Kürt beylikleri birlik kuramadılar.

Bu arada Mısır'da Fransızların desteği ile bağımsızlığını ilan eden Kavalı Mehmet Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşa, büyük bir ordu ile Adana ve Konya'yı da alarak İstanbul'u tehdit altına aldı. Osmanlılar İngiliz, Fransız hatta Rusların desteği ile bu defa da kurtulacaklardı.

Osmanlı devleti, Kürt halkını dize getirmek için toplarla donanmış 100.000 kişilik vahşet ordusunu Hafız Paşa komutasında Kürdistan'a yollar. 1830'da başlayan sefer, İbrahim Paşanın savaşı nedeniyle kesintiye uğradıysa da devam ettirilir. Osmanlı ordusunun amacı kuzeyden ve güneyden Botan'ı kuşatmak, batıdan ilerlemek, böylece Kürdistan'ı kalbinden vurmaktır. Osmanlı ordusu geçtiği yerleri yakıp yıkar.

Osmanlı ordusunun askeri danışmanı olan Alman marşalı Moltke, "Türkiye anıları" adlı kitabında, 1836'da Çizri Silvan, Beşiri vd. alanların harabe haline getirildiğini, köylerin ateşe verildiğini, herkesin süngülenildiğini, askerlerin kadınların kollarındaki bilezikleri almak için hüküklerini kestiklerini anlatır.

Kürt halkı kahramanca direnir. Bu direnişlerden en ünlüsü, bir avuç insanla Sait Bey'in Harzan'daki bir kalede 1830'de sergilediği direniştir. Osmanlı ordusu sayı üstünlüğü ve topraklarına rağmen kaleyi alamaz. Binlerce ölü vermiştir. Muzakere ile Sait Bey kaleyi bırakır. Osmanlı ordusunun sözünün anlamı belirdir. Bir gün geçmeden Sait Bey öldürülür.

Yine Moltke, Kürtlerin son nefesine kadar direndiklerini, 50 Kürt kadınının Osmanlı ordusunu eline geçmemek için kayalarından sulara kendilerini attıklarını belirtir. Çocuk ve kadınlar da süngülenir.

Moltke bizzat Mısır-Osmanlı savaşında Nizip dolaylarında Kürtlerin Osmanlı ordusundan nasıl yığınlar halinde firar ettiklerini ve savaşmak için dağlara çıktıklarını anlatır.

Sıra Kürdistan'ın kalbindedir. Kürt beylikleri, Osmanlı ordusunu amacını net kavramıştır. En ciddi birliği Botan miri Bedirxan Bey sağlayacaktır. Bedirxan Bey Musul, Van, Hakkari, Muş, Diyar-

bakır'a kadar olan alanda birliği sağlar. Ancak bu birlik sağlam değildir. Beylerin bir kısmı kararlı değildir. Bu arada İngiliz misyonerler de bölgede cirit atmaktadır. Özellikle Ermeni ve Hakkari Nasturilerini kullanmaktadırlar. Bedirxan Bey, o zamana kadar olan en ciddi birliği sağlamıştır.

Osmanlı ordusu, gaddarlığı ile meşhur Topal Osman yönetiminde 100.000 kişiden oluşuyordu. 1843-46'da olan savaş Kürt halkının yenilgiyle sonuçlandı. Yenilginin nedenleri pek çoktur. Osmanlı ordusu hem sayı olarak çok fazla, hem de topları vardır. Kürt aşiretleri bu silahlardan yoksundur. Ama yenilginin asıl nedeni ayaklanmanın iç man-

riliyor. İşin kolayına gidiyor. Kürdistan halkı yeniden katliam diyor. Hem de her defasında binlerle. Buna Kürt halkının ülke ve özgürlük aşkını ve direniş gücünü eklersek, kitlesel göçlerin zorluğu anlaşılır. Yine de Kürt halkının en büyük korunacağı dağları olur.

Osmanlı egemenliği, savaşlar, vergiler, katliamlar ve feodal bölünmüşlük halkın iç dinamizmini adeta dondurur. Balkanlardaki halklar gibi emperyalist burjuvazi ile doğrudan ilişki de yoktur. Bu da kapitalist gelişmeyi önlüyor. Sonuçta aşiretçi örgütlenme aşılmadığı gibi iç ayrılıklar daha da derinleşir.

Bedirxan Bey ayaklanmasının ardından binlerce Kürt İran ve Rusya'ya göç

tığında yatar. Kürt beylerinin birliği zayıftır. Çelişkiler savaş içinde önemli sayısını Osmanlılara beraber hareket etmeye kadar düşürür. Örneğin daha sonraları ayaklanacak Bedirxan Bey'in yeğeni Yezid'in Şer, Osmanlı ordusuna yardım edecektir. Demek ki siyasal düzey ve feodal parçalanmışlık ile bundan kaynaklanan ihanetler, ayaklanmaların yenilgisinin en temel nedenini oluşturacaktır. Emperyalistlerin Kürdistan sorununda Türk egemenlerine verdikleri desteği de hesaba katmak gerekir. Balkan halklarının tersine, emperyalist devletler haşta her Kürdistan sorununda Osmanlı devletinin yanında olacaktırlar.

eder Bedirxan Bey ve ailesi önce İstanbul'a, oradan da Girit'e sürülür. Bu hususu açacağız. 100.000 kişilik Osmanlı ordusuna karşı 40.000 kişilik Kürt gücü az değildi. İhanetler ve beylerin teslimiyeti ayaklanmayı kırdığı gibi. Osmanlı ordusuna en erken sığınan da beyler oldu. Osmanlılar, bundan itina ile yararlandılar. Tam güvendikleri usaklarını tekrar görevlendirirken, diğerlerini sürdüler ya da öldürdüler. Sürülenleri politik eğitimi olarak usaklaştırdılar. İlk Kürt aydınlarının bunlardan turediklerini hemen belirtelim. Böylece "Kürt aydının" özelliği usaklık, hep halkından binlerce kilometre uzakta olmak oldu. Abdulhamid dönemi

aydınlardır. Kemalist dönemde, Kürt aydınının, mülteciliği tümüyle göndüldü bir kaçkınlık haline getirdiği görüldü. Sonradan bu göç Avrupa'ya kadar uzayacaktır. İleriki bölümlerde buna değineceğiz.

1853'te Yezdan Şer ayaklanması olduysa da aynı akıbeti uğradı. Yine de Kürdistan genelinde aşiretler yarı direniş durumunu yaşadılar. Fıkat Bedirxan Bey ayaklanmasının bastırılması Kürdistan'da olumsuz bir dönüm noktası oldu.

1877'de padişah olan Abdulhamid'e başlayan dönem, Kürdistan için en olumsuz dönemdir. Bu yıllarda Osmanlı-Rus savaşları bütün ıyızla devam etmektedir. Yunanistan, İmparatorluktan kopmuştur. Bulgaristan, Romanya ve Sırbistan'da ulusal kurtuluş ayaklanmaları birbirini izlemektedir. Bunların yanı sıra Arnavutluk, Lübnan, Yemen, Arabistan ayaklanmaktadır. İmparatorluğa bağlı çoğu ülkeler (Cezayir, Mısır, Irak vd. ler) İngiliz ve Fransızların yarı işgali altındadır.

Osmanlıların imdadına yeni palazlanan Alman emperyalizmi yetişir. İstanbul, Alman sermayesi, askeri uzmanları ile dolar. Askeri demiryolları döşenir. Alman İmparatoru Wilhelm, Alman sermayesinin misliçisi olarak iki defa İstanbul'a gelir. Pan-Germanizm, Pan-İslamizmi doğurur. İslamcılık örtülü Pan-Türkizm dir.

Bu gelişmelerin Kürdistan'a yansısı çok olumsuz olur. Abdulhamid, Rus-Kazak birliklerinden esinlenerek Kürt beylerinden Hamidiye Alayları örgütler. Bunların sayısı az değildir. İlk elde 16 alaydan 52.000 kişi silah altına alınır. Beylere gemi insiyatifi tanınır. İnsiyatifi, usaklığın bedelidir. Beylerin yönetimindeki alaylar geliştirdikleri talanlarla iç çelişkileri daha da derinleştirirler. Bu alaylar Ermeni halkına karşı da kullanılır. Beyler, Ermeni halkından "kafirlik vergisi" aldıkları gibi, onları bedava serflikte de köştürürler. Hamidiye Alayları öned birliklerdir. Savaşlarda önde kurdurulurlar. Örneğin 1828-29 Osmanlı-Rus savaşında Kürt beyleri takındıkları savaş dışı kalma tutumlarını terkederler. 1877-78 Osmanlı-Rus savaşına Seyh Ubeydullah, oğlu Seyh Abdülkadir ile Seyh Celaleddin komutasındaki 50.000 kişilik Kürt gücü katılır. Yenilirler ve perisan olurlar. Seyh Celaleddin, Van'da zehirlenir. Değişik kaynaklar olayın sorumluluğunu Ermenilere yüklettikleri gibi, Ermeni kaynakları da daha çok Osmanlı padişahının yaptırdığı şeklinde dir.

Tekil olay önemli değil. Bu olaydaki gerçekler önemlidir. Hamidiye Alayları, Kürt halkının bağırına bıçak gibi saplanmıştır. Kürt feodal beyleri tarhlerinin en kötü usaklığın sergilerken, pratikte büyük ayaklanmalar olanaksız hale

"1877'de padişah olan Abdulhamid'e başlayan dönem Kürdistan için en olumsuz dönemlerden biridir. Osmanlıların imdadına yeni palazlanan Alman emperyalizmi yetişir. İstanbul, Alman sermayesi ve askeri uzmanlarıyla dolar... Bu gelişmelerin Kürdistan'a yansısı çok olumsuz olur. Abdulhamid, Rus-Kazak birliklerinden esinlenerek Kürt beylerinden Hamidiye Alayları örgütler. Bunların sayısı az değildir; ilk elden 16 alaydan oluşmak üzere 52.000 kişi silah altına alınır."

Sömürgeci derinleşme politikası ayaklanmaları doğurur. Ayaklanmaların ardından katliamlar. Neden, kitlesel güçlerin gerçekleşmediği dönemin ve sistemin mantığındadır. Yatar. Osmanlı Türk egemeninin ekonomik, siyasal varlığı kılıc ve topa yoğunlaşmıştır. Halk yeniden göç etti-

mini değerlendirirken bu konuyu açmak gerekecektir.

Böylece Kürdistan'dan bir nevi "gündüllü" göç de doğdu. Politik dilde buna mülteci denir. Dikkat edilirse mülteciliği bağlatıp politik sanat haline getirenler Kürt halkı değil, Kürt feodal egemenleri ve onlardan türemiş aristokrat

"1800'lerin başlarından itibaren Osmanlı imparatorluğunu hamisi kesime Avrupa'nın büyük kapitalist devletleri, restorasyonu dayattılar. Devlet kurumlarını düzenlemeye giden Osmanlı imparatorluğunun bu politikası en olumsuz yansısı Kürdistan'da buldu. Kürdistan'da tekrar ayaklanmalar ve Osmanlı ordusunun katliamlarıyla göçleri gelişti."

dayanak güçsüz bir gelişme içinde olan İran Şahlığı ve kısmen de gelişme eğilimi içinde olan Rus Çarlık ordularıdır.

Bu arada Osmanlı imparatorluğunun bünyesinde ciddi değişimler meydana gelecekti. 1700'le gelişen Osmanlı-Rus savaşlarının tümünü, Rus ordusu kazanacak ya da yitirecekti. Osmanlı imparatorluğu içinde hristiyan halkların hamisi kesilecek, özellikle de Ermeniler bunu fırsat bilecektir. Batıda egemen olan kapitalizm Fransa ve İngiltere'yi yayılmaya itecektir. Bu devletler bir yandan Balkan ve Kuzey Afrika halklarının içine sızarken, diğer yandan imparatorluğu mali ve askeri bağımlılığı düşürme planları geliştiriyorlardı. 1808'de amaçlarına ulaştılar. Önce palazlanan feodaller yönetimi ortak oldular, ardından 1838 Tanzimat Fermanıyla kumpardör burjuvazi ve kendi lehlerine bütün ekonomik siyasal hakları aldılar.

İmparatorluğun bütünlüğünü hamisi kesilen bu devletler, restorasyonu dayattılar. Devlet kurumlarında düzenlemeye giden Osmanlı devletinin bu politikası en olumsuz yansısı Kürdistan'da.

Düzenleme baskıları artıyor, beylerin otonomilerini sınırlandırıyor, yeni vergiler ve askerlik yasaları getiriyordu. Malatya, Maraş dolaylarındaki Kürtler ayaklandılar. 1809'te Süleymaniye de

gelecektir

Olunusuzluk bu kadarla sınırlı değil. Abdülhamid milis beylerin çocuklarını Bağdat ve İstanbul'da Zedegan okullarına alır. Bunları ulusal muhafızları gibi yetiştirir. Böylece ilk Kürt aydınları yetişir. Bunlar Osmanlı devletinde ya subay ya da bürokrat olurlar. Meslekleri de uşaklık olur. Bu oluşturmaya önemlidir. Çünkü Kürt Taahhüt Cemiyeti'ne önemli oranda bu işbirlikçi zihniyet kaynaklık edecek, ayaklanan beylerin Osmanlı terbiyesinden geçen bir kısım çocukları Osmanlı devletinin güçlü savunucuları haline gelecektir. Bunlardan bir örneği 1805'te Süleymaniye'de ayaklanan Baban aşireti reisi Abdurrahman Paşa'nın ardıllarıdır.

1880'de Şeyh Ubeydullah isyanı haric tutulursa bu dönemde büyük ayaklanma gelişmeyecektir. Şeyh Ubeydullah'ın 50.000 kişi ile başlattığı ayaklanma, Şemdinli'den başlayarak Doğu Kürdistan'a yayılır. Tebriz'i tehdit eder. İran, ayaklanmayı Osmanlılar ve emperyalistler vasıtasıyla bastırır. Ayaklanmanın potansiyelini göğmede daha büyük hesaplar içinde olan büyük devletlerin tümü hemfikir. Mekke'ye oğlu Şeyh Abdulkadir'le beraber sürülen Şeyh Ubeydullah 1883'te ölümlü İttihat-ı Terakki, ondan yararlandı. Onu ayın meclisi üyesi yaptı. Gerçekte Şeyh Abdulkadir, Osmanlılara düşman olduğu gibi hep hizmet etti. Kürt Taahhüt Cemiyeti'nde Osmanlı birliğinin en harareti savunucusu olur. Bu hizmetlerinin karşılığını, 1925'te Diyarbakır'da asılarak ödedi.

İttihat-ı Terakki Dönemi ve Kürdistan'da Göçler

İttihat-ı Terakki'de örgütlenen komisyoneer kompradolar Türk paşaları, 1908'de iktidarı oldular. 1908 dönemi Kürt halkı üzerindeki baskıların sistemli bir hale geldiği dönemdir. 1908 bir burjuva devriminden ziyade bir darbeydi. Alman emperyalizminin desteği önemli rol oynadı. 1908 burjuva hareketi, demokratik muhteyası olmayan bir hareket oldu. İmparatorluğun parçalanmasına tepki hareketiydi.

İmparatorluğun artık halkların ayrılmasını onlayacak gücü yoktur. 1912'de Balkan halklarının tümü ayrıldı. Arap halkları da hızlı bir ayrılma sürecini yaşıyorlar.

İttihat-ı Terakki Türk şovenizmini doruğa çıkarıp rejimin ideolojisi olarak örgütlendi. Osmanlılık ve Pan-İslamist okımların yanında asıl öne çıkan Pan-Türkizm oldu. İttihat-ı Terakki, okullarda Türkçeyi mecburi kılıyor. Ancak bu terbiyeden geçenleri devlet işlerine alıyor. Yapısı Türklüğü onlardan iyi savunan uşaklar dışında kimseyi almıyor. Açıkça imparatorluk bünyesindeki bütün halkları Türkleştirmeyi önüne plan olarak koyuyordu. Planın pratik anlamı da açıktı. Hristiyan halkları ayrılıyor. Elde Kürt halkı ve Araplar kalı.

"1916'da Diyarbakır, Muş, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdistan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi göçe tabi tutuldu. Bunlar yapılan plana göre Türkiye şehirlerine %5-10 oranında dağıtılacaklardı. Gerçekte ise göç maske idi. Bu büyük kütlenin yarıya yakını Toroslara aşamadı. Çok azı Konya ve Ankara'ya varabildi. Gerisi ya hastalık ve açlıktan ya da Türk askerlerinin çete saldırılarıyla öldürüldü."

yordu. Bu durumda iki yol vardı. Bitirebilirdi halkları bitirecek. Kürt halkını da katliam ve asimilasyonla eritecekti.

Fakat İttihat-ı Terakki'nin planı yürütmeyecek. Osmanlı imparatorluğu Alman emperyalizmi ile aynı blokta diğer emperyalist devletlerle girdiği paylaşım savaşını kaybederek dağılacaktır.

İttihat-ı Terakki, Kürdistan'da göç ve mecburi iskanları sistemleştirecek, aslında sistemleşen kemalist politikanın ögeleri bu dönemde oluşacak. Kemalizm bunları geliştirecektir.

Önce Kürdistan'ın durumundan bahsedelim. 1908'de doğan biçimsel hürriyet ortamında Kürt Taahhüt Cemiyeti kurulur. Bu siyasal, kültürel bir oluşumdur. Nitelik ve pratikinden çıkarılacak sonuçlar oldukça öğreticidir. Derneğin kurucuları önceden söz ettiğimiz Abdülhamid politikasına uygun İstanbul'a alınan ve Osmanlı terbiyesinden geçen mebus, subay ve bürokrat Kürt aristokrat aydınları. İmparatorluğun bünyesindeki bütün halkların öncülleri ulusal bağımsızlık temelinde örgütlenip savaşırken, bunları İstanbul'a yığılırlar. Bu ilk hakim sınıftan türemiş küçük burjuva aydınları, hep Kürdistan'dan uzak kalma geleceğini başlattılar. Budan da ötesi var. Ulusal bağımsızlık gibi yüce bir amaç yerine kültürel özerklik için mücadeleyi öne aldılar. Bunun belgeleri vardır. Bunların tutumunun 1880'e kadar Kürdistan'da olan ayaklanmaların niteliği ile alakası yoktur. Açıkça bunlar, Türk-Osmanlı burjuvazisine umut bağladılar ve bu geleceği başlattılar. Aralarında pişmanlık gösterip direnenler, Kürdistan'da daimce çığırsı yapanlar oldu. Ancak bu hareketin dönemindeki siyasal niteliği Kürt halk gerçeğine yabancı oldu.

Diğer yandan Hamidiye Alayları bir ulusal direniş o denli güçleştirmişti ki, Osmanlı politikasının 1850'lerle uyguladığı Kürtlerle Ermeniler arasında çelişki yaratma

planı da ürün vermişti.

Osmanlı imparatorluğu 1914-18 savaşını Rum, Ermeni ve Kürt halkını soykırıma uğratma savaşları olarak değerlendirir. Geçen bölümde değindik 1890'daki katliamlara ek olarak 1915 Nisan'ında Ermeni katliamı yapıldı. Bir milyon Ermeni katledilirken bir o kadarı göç ettirildi ya da yollarda öldürüldü. Kürt halkı Dersim vd. pek çok alanda Ermenileri korur ve yardım ederken, diğer yerlerde Hamidiye Alayları'nın komutan beyleri katliamlarda ciddi rol oynarlar. Tabii Ermeniler de Ağrı, Van taraflarında Kürtlere yönelik benzer katliamları yaparlar.

Hamidiye Alayları'nın aklileti de öğreticidir. Osmanlı-Rus savaşlarında öncü birlikler olarak savaşılır. Zimar Silopi, aynı birliklerde subaydır. Anılarında Pontus katliamlarında kullanıldıklarını, kendilerine güvenilmediğini, kapılarında nöbet tutulduğunu belirtir. Sayıları 150.000 civarında olan ve tamamen Kürt köylülerinden oluşan bu bir-

likler tümünden imha olurlar. Bunların çoğu da Sarıkamış'ta kırdırılır.

Sarıkamış'ta yüzbinlerce askerlik orduyu daha Rus ordularıyla karşılaştırmadan telef eden Enver Paşa, kaçır şekle İstanbul'a döner ve Osmanlı ordusunun telefonuna neden olan Sarıkamış savaşının sonucu hakkında şunları söyler:

"Sarıkamış çarışmasında dışardan bakarsak genulduk sayılır, fakat gerçekten muzaferiz. Çünkü Sarıkamış armanlarından Erzurum'a kadar uzanan yollar üzerinde onbinlerce Kürt gençlerinin cesetlerini bulurduk." (Gara Sasuni, Kürt Ulusal hareketleri ve Ermeni-Kürt ilişkileri s. 155)

Türk şovenizmi bu kadar değildi. Ahıntı aldığımız kitabın yazarı bir Ermeni papazdan şunu aktarır:

"Bir Ermeni sargın kaftası perşan bir halde Adana'yı vurur, İstanbul'dan Kürt balgelerine nakledilmeleri ister. Ermenilerin tifolu olduğu tespit edilir. Kaymakam nakil işleminin doğru olmayacağını söyler. Merkez hükümetin cevabı şu olur: Zahir görecektir. Onun neticede iki düşman unsur olacaktır."

Türk egemenlerinin politikası şudur: "Zo (Ermeniler) gitti, Lo (Kürtler) kaldı." 1914-18 Kürt halkının soykırıma uğradığı yıllar olur. Kürtleri toplu imha edenler sadece Türk ordusu değil. 1916'da Van, Urmiye'ye kadar yayılan Rus ordusuna bağlı Ermeni çeteleri de vardır. Bunlar 1915'in yanlış intikam hesabı peşindedirler. Rus-Osmanlı savaşına sahne olan Ağrı, Van, Urmiye alanları harap olur. Dr. Kemal Mazhar Ahmed "Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Kürdistan ve Ermeni Soykırımı" kitabında Urmiye civarında Türk ordusunun yuzlerce köyü ateşe vererek bölgeyi harap ettiğini yazar.

Dr. Kemal Mazhar'dan ayırtı Gara Sasuni, M. Emin Zeki, Dr. Lazarev vd. pek çok tarihçi ve yazar bu dönemde Kürt halkının başına getirilenleri belgelerle Kürt halkı ya yabancısı savaşta kırdırmamak için direnir. Dersim büyük ölçüde savaş dışı kaldığı gibi, Ermeni halkını da korur. 1914'te Siirt-Beşiri, Kurtalan bölgesinde baharla beraber Xarzan aş-

Kürdistan'ında 12.000 nüfuslu 20 köyün 6-7 ayda hastalıktan 800 kişiyi yitirdiğini, Süleymaniye'nin nüfusunun 1/3'e indiğini, Hanekin'in hastalık ve katliamlardan boşaltıldığını, Güney Kürdistan'ın hayvan deposu Hakkari, ölü hayvan leşleri ile doludur. Yaşayan nesil baba ve dedelerinden bu dönemi fazlasıyla dinlemiştir. Deyimin kısa söylemiyle "Kürt halkının başına tufan çökmüştür." Bunu eken de Türk burjuvazisidir. Arada Ermeni, Süryani halklarının katliamına ölçü biçmemek gerekir. Sadece Abdülhamid döneminde katledilen 350.000 Ermeniye karşılık bu sayının İttihat-ı Terakki döneminde 1.500.000'ne çıktığını belirtelim.

İttihat-ı Terakki burjuvazisi, daha da ileri gider. Kürdistan'ı boşaltmaya çalışır. Ermeni jenosidinden sonra, Kürdistan tarihinin en büyük göçünü Kürt halkına dayatır. Dağlar Kürt asker kaçaklarıyla doludur. Osmanlı kaynakları bu sayıyı 300.000 gösterir. Gerçekte ise daha çoktu. Osmanlı ordusundan kaçan Kürt asker grupları direnmis halindeki aşiretlerle birleşiyordu.

Osmanlılar, jenosid bakanlığı görevini gören ve göçleri organize eden "aşiret reislikleri ve göçmenler umumumu mudurluğu" kurmuşlardı. Başkanı Sükrü Kaya idi. Bu şahıs M. Kemal hükümetinde de bakan olacak ve 1930'larda Kürt halkının göçünü planlayanların başına gelecektir.

1916'da Diyarbakır, Muş, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdistan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi göçe tabi tutuldu. Bunlar yapılan plana göre Türkiye şehirlerine %5-10 oranında dağıtılacaklardı. Gerçekte ise göç maske idi. Bu büyük kütlenin yarıya yakını Toroslara aşamadı. Çok azı Konya ve Ankara'ya varabildi. Gerisi ya hastalık ve açlıktan ya da Türk askerlerinin çete saldırılarıyla öldürüldü. Sadece Türkiye'ye göç ettirilenler değil, bir o kadarı da göçmemek için guncede Musul'a, Halep'e göçtü. Onları da benzer akibete uğradı.

Osmanlı Türk egemenliği altında Kürt halkının uğradığı soykırım ve göçler, Ortadoğu'nun bu büyük halkını yuzyıllarca tarih dışı bıraktı. Çok açık olarak şu beklime yapılabilir. Tarih böyle vahşet görmedi. Vahşi bir hayvan bile karın tokluğu kadar avını parçalar. Ama Türk hakim sınıfları insanlığa kastetti. Kürt halkını bu denli katliamlara uğratmasının başka izahı olamaz.

Fakat Osmanlı Türk hakim sınıflarının Kürt halkına uyguladıkları jenosid ve göç etirme politikası da birine keder. Kalın yere kenar kemalist devlet devam edecek, asil soykırımcılığı ve göç politikasını çok yönlü geliştirecektir.

DEVAM EDECEK

YEKİTİYA JİNÊN WELATPARÊZÊN KURDİSTAN (YJWK)

içinde de tam düşkünkünleş-
tirilir.

Kölecî dinler, genel olarak toplumun köleliğini ve köle sahibine itaatini kutsarken, kadınların her haktan yoksun varlık olarak köleliklerini erkekler lehine şiddetle kutsar. Sınıflı toplumla kadınlar arasında da sınıflaşma yaşanır. Fakat sınıf statüsü ne olursa olsun, toplumsal konumu ile belli kesimleri egemen sınıfa dahil olsalar bile, kadınsüreklî düşkünkleştirilen cins olur. Bu durum kadın sorununu karmaşılaştırır.

Kölelik, kadının aile ve toplumsal statüsünde büyük değişiklikler meydana getirir. Yüceltilen erkek ve egemen sınıf, siyasal ve entelektüel yaşama damgasını vurur. Doğâ dinleri kadını tanrısalastırırken, kölelik artık erkekleri tanrılaştırmaktadır.

Feodalizm, köleliğin yerine toprak serfliliğini geçirir. Tanrı kralların yerine, evrenselleştirilen tek tanrılı dinler geçer. Tanrı yeryüzünden göklere çıkarılır. Peygamberler tanrıların kutsadığı yeryüzündeki temsilcileri olur. Büyük ordularla yükselen feodal egemenlik çok sayıda halkı buyunduruk altına alan geniş

olan kadın, idealizmin, mezhepçiliğin, toplumsal parçalanmışlığın, çekişmelerin, dedikodunun, kan davalarının yatağı haline getirilir.

Feodalizmin bağrında yeni bir sınıf olarak gelişen burjuvazi, feodal düzeni altüst eder. Feodal çitler, aşiretsel bölünme aşılarda daha ileri bir toplumsal örgütlenme olan burjuva toplum kurur. Ulusal bağlarla, ulusal devletler kurulur. "Hürriyet, eşitlik, kardeşlik" sloganlarıyla iktidar olan burjuvazi, sınıf egemenliğini, siyasal, kültürel, ahlak anlayışını evrensel ilan eder. Burjuvazi, her şeyi meta ve alım-satım konusu haline getirerek, sınıf sömürsünü doruğuna ulaştırır.

Burjuva düzen kadın ve ailenin durumunda köklü değişiklikler getirir. Burjuva aile, feodal aileye göre bir ilerlemeyi ifade eder. Kadın, burjuva devrimlerinde işlenen ana temalardan biri olur. Burjuvazi, düzenine has bir kadın ve aile tipi yaratır. Sanat, resim, heykele, bilime kadar konu yapar. Burjuvazi, kadına hukuki eşitlik getirir. Fakat bu eşitlik biçimle olur. Sanat, bilim, siyasete damgasını vuran erkek olur. Top-

va düzende kadın —ucuz emek gücü ulmanın ötesinde büyük bir kâr sektörü, siyaset ve toplumu şartlandırma— yozlaştırma aracıdır. Reklam, seks, moda vb. egemen sınıfın elinde toplumu yozlaştırma ve sömürü alanlarının temel malzemesi kadındır. Kadının düşkünkleştirilmesi, aile ve toplumu da etkileyerek güçsüzeleştirir. Böylece burjuvazi, yarattığı kadın tipini topluma karşı bir silah olarak kullandı.

Emperyalizm, bütün üretim araçları ve insanı değerler üzerinde sömürü ve tahakküm tekelidir. Böylece emperyalizmde baskı, sömür, sömürgecilik ve bu amaçla yıkım savaşları doruğa ulaştırılır. Kadın, emperyalist politikanın baş araçlarından biridir. Emperyalizme varmış kapitalizm; burjuva düzenin yozlaşmasının, bunalımın ve ahlaksal çürümenin zirvesidir. Bu bunalım ve yozlaşmanın simgesi aile ve kadın olmaktadır. Kadın sektörü, bütün emperyalist-kapitalist ülkelerde temel bir tekel sektörü durumundadır. Ailedeki, kadındaki, sokaktaki düşküne binbir renge boyanarak reklamlar vb. yollarla resmi politika olarak topluma sunul-

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin temel örgütlerinden olan "Yekitiya Jînên Welatparêzên Kurdistan - YJWK"nin program taslağından bölümler yayınlıyoruz.

Sınıflı toplum tarihi, kadının kölelik tarihidir. İleriye doğru olan her sınıfsal açılım; kadın ve ailenin durumunda bir açılım yapmışsa da, kadın üzerindeki ulusal, sınıfsal ve erkeğin egemenliğini azaltmamış, katli bir şekilde artırmıştır. Ulusal, toplumsal eşitsizlik arttıkça kadının toplumsal, ailesel konumu kötüleşmekte; kadın ve ailedeki yozlaşma ve ezilme toplumun ezilme ve bunalımını artırmaktadır.

KADININ KURTULUŞ SORUNU

Kadının kurtuluşu, ulusal-sınıfsal baskı ve sömürden kurtulması, emek gücü ve zihni yeteneklerini toplumun yararına, özgürce, demokratik ve insiyatıflı bir tarzda kullanmasıyla sağlanır.

Kadının, ezen sınıf içinde yer alan kesimi dışındaki çoğunluğunun sorunları olan ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık sorunları, diğer ezilen sınıf ve tabakaların sorunları ile bütünleşir. Kadın, her şeyden önce sınıf ve ulus çıkarları elinden alınan emekçidir. Bu sadece onun sorunu değil, toplumun bütün ezilen kesimlerinin sorunudur. Kadın sorununun çözümü özünde sınıfsal ve ulusal devrim sorununda olsa, tümüyle buna indirgenemez.

Aile içinde cins olarak kadın üzerindeki baskı ve sömürünün kaldırılması kadının kurtuluşunun ikinci yönünü oluşturur. Kadının cins olarak yitirilişi ve emekçi sınıflar üzerinde sınıf egemenliğinin kurulması içiçelik ve hütünlük oluşturduğuna göre, kadının kurtuluşu toplumun kurtuluş sorunudur. Toplumdaki özgürlük düzeyi kadına tanınan özgürlük düzeyi ile ölçülür.

Kadının erkek egemenliğine karşı mücadelesi, aile ve toplumda eşit insiyatif kazanması, kadın ordusunun, erkek ordusuna karşı savaşı değildir. Toplumsal devrim kadar kadın-erkek ilişkilerinde de devrim zorunludur. Bu devrim, egemen sınıfa karşı gelişen devrimle bütünleşir. Fakat ondan apayrı özellikleri de olan bir mücadele ve örgütlenme sorunudur.

Kadın üzerindeki erkek egemenliği doğuştan edinilmiştir. Bu, toplumun üretim sürecinin ürünüdür. Kadında, erkek de bu eşitsizliği devralmışlardır. Kadının düşürülmesi, bunalım yuvası haline getirilmesi erkeği de düşürmüştür, sorunlarını artırmıştır. Sorun kolektiftir. Geleceğin özgür ve dengeli ilişkileri devrimci mücadele içinde yaratılır. Kadını köleliğe mahkum eden nedenlerin ulusal-toplumsal kaynaklarına

TOPLUM TARİHİ BOYUNCA KADIN SORUNU

İnsan soyunun varlığı ve toplumsal üretim için temel ve zorunlu yapı olan aile, hem kadını tanımlayan, hem de kadının egemenlik altına alındığı, köleleştirildiği, kadın sorununu yaratan temel bir alan olmaktadır.

İnsanların ilk toplumsal örgütlenmesi olan ailenin biçimlenmesi, insanların üretim faaliyetine bağlı olarak büyük değişiklikler geçirmiştir. Toplum tarihinde aktif bir öge olan aile; kandaş aile, ortaklaşa aile, iki başlı aile vb. türden evrim geçirmiştir. İnsanlığın barbarlık döneminin klan örgütlenmesi ve ailede; üretim faaliyetinde etken ve egemen olan kadın belirleyicidir. Hayvanların evcilleştirilmesi, toprağın tarıma açılmasıyla birlikte bir sürü sevetin ortaya çıkması, bu servetler üzerinde erkeğin uzmanlık ve özel mülkiyetinin gelişmesi, erkeği toplumsal üretimde birinci öge durumuna getirir. Ailede, ataerkil aileye geçilerek erkek egemenliğinin doğmasına yol açar. Aile içinde kadın aleyhine gelişen bu durum, kadının köleliğine ilk adımdır. Bueşitlik toplumsal eşitsizlikle bütünleşerek, her sınıflı toplumda katli bir şekilde artarak kadının düşüncesine, sosyal yaşamına yansıya caktır. Kadın aleyhine olan bu durum egemen ideoloji ve dinler tarafından kutsanacak, kadının ailedeki köleliği kadın ve topluma benimsenilen ve gelenekselleşen bir statü durumuna getirilecektir.

Erkekler kadın arasındaki eşitsizliğe indirgenen bir çelişki, tek başına tümüyle kadın sorununu yansıtmamaktadır. Kadının asıl sorunu onun toplumsal bir varlık, üretici güç olmasından kaynaklanan toplumsal, ulusal eşitsizlik ve sömürü ile edindiği sorunlardır. Toplumdaki bütün eşitsizlikler ve çelişkiler gibi, kadın sorununa kaynaklık eden nedenler toplumsaldır. Kadının aile içinde köleleştirilmesi ile toplumsal olarak köleleştirilmesi, düşkünkleştirilmesi içiçe gelişmiştir.

Üretici insanlık üzerinde sömürünün gelişmesi ve sınıf egemenliğinin kurulmasıyla, kadının köleliğine de adım atılır. Daha kalın toplumunda egemenlik altına alınan kadının sömürülmesi sınırlıdır. Köleci düzende, üretici güç olarak kadın köleleştirilirken, aile

Faşist Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki katliamlarını ve Alman devletinin TC'ye artan desteğini protesto etmek amacıyla Mart 1987'de Bonn'da yapılan Kürdistanlı kadınlar yürüyüşü

imparatorluklar oluşturur. İnsanlık biraz daha ilerlemiştir. Fakat kadının yerinde fazla bir değişiklik yoktur. Ortaçağın bütün dinleri: Hristiyanlık, Müslümanlık, Budizm vd. leri kadın üzerinde erkeğin egemenliğini kutsar. Kadın siyasal, sanatsal, askeri yaşamdan tamamen soyutlanır. Kadın ancak feodal egemenliğe olağanüstü hizmetler yapabildiği oranda kıymet görür. Kadın; feodal yayılmanın aracıdır. Taht kavgalarında, saray entrikalarında, feodal yayılmanın aracı olan hanedan evliliklerinde en büyük araçtır. Egemen sınıfa mensup olan bu kadın kesiminin bu elit yaşamı, ortaçağda kadının ezilme ölçülerini yansıtmaz.

Feodalizmde kadının düşüncesi, yaşam ve gelenekleri aşiret, kabile, aile ve tarla sınırları içine hapsedilir. Her şeyden dışlanan, yaşam hakkı dahil, her şeyi erkek ve aşiret geleneklerinin elinde

lumda hukuki eşitlik, üretim araçları üzerinde eşitlik varsa anlam kazanır. Kadının toplumsal yaşama katılımı sınırlı ve çarpıktır.

Burjuvazi sınıf sömürsünü ve sınıf çelişkilerini doruğa ulaştırır. Kitlesele yoksullaşma ve proleterleşme burjuva düzenin zorunlu bileşenleri olur. Burjuva düzende her şey gibi kadın da bir meta işlevi görür. Burjuva düzende kâr uğruna en ahlaki değerler ayaklar altına alınır. Feodal bağlardan kurtulan kadın özgür emek gücü haline getirilerek, daha çok sömürülür. Kadında arasında mülkiyet ilişkilerine bağlı net bir sınıflaşma yaşanmasına rağmen, kadının olarık ezilimlikten ve meta olmaktan kurtulamaz.

Burjuvazinin mülkiyet ilişkileri ve bundan kaynaklanan sosyal politikalar aile üzerinde büyük bir tehlike oluşturur. Öyle ki aile yozlaşmaya, kapitalist düzen içinde bunalım yuvası olmaya başlar. Burju-

maktadır. Kadının toplumsal yaşama öz olmanın katılımı ve durumundaki çıkması; toplumsal bunalımların belirgin öğelerinden olmaktadır. Öyle ki burjuvazi kadını sadece topluma karşı değil, sömürgeci savaşlar ve sosyalizm yozlaşmanın güçlü bir aracı olarak da kullanabilmektedir.

Sömürge ülke kadınının durumu tanımlanamayacak kadar olumsuzdur. Sömürge ülkelerde, kapitalizm, yabancılık, ve ulusal imhacıdır. Kadın, burjuva yozluğunu, feodal ilişkileri ve baskıyı bir den taşıyor. Kitlesele olarak gelişen yaşamdaki mülkiyet koparılarak sömürgeci burjuva or-tama her türlü haktan yoksun olarak sunulur. Emperyalist sömürgeciliğin, sömürgelere aktardığı en temel sektörlerden biri de, sosyal-kültürel yozlaşma sektörüdür. Her sömürge ülkede kadın alım-satım sektörü, toplumsal yozlaşmanın temel nedenlerinden birini oluşturur.

inmeden, bunlara karşı her alanda mücadele yükseltilemeden kadın kurtulamaz.

Kadın kendini köleliğe mahkum eden sömürü sisteminin ve gerici aile ilişkilerini aşmadan, bunun mücadelesinde olmadan, bunu güncel ilişkiler uğruna savaşımdan, günlük pratik akımlarla yürütülen mücadeleden, iktidar için mücadeleye kadar yansıtmadan kurtulamaz.

Kadın sorununun çözümünde sosyalist ideoloji ve toplumsal devrim dışındaki çözümler yetersiz ve gerici çözümlerdir. Kadının en fazla düşürüldüğü burjuva toplumlarında, kadının düşkünleşmesine tepki olarak gelişen feminizm, sorunu sınıfsal özü ve bu uğurda mücadeleden koparır. Feminizm, kadın sorununu gündemleştirme gibi bir yönü bulunmasına rağmen, soruna yüzeysel ve burjuva düzenin sınırları içinde bakar. Feminizm, kadın sorununun devrimci çözümüne varmayan ve soruna lüks olarak bakan bir burjuva kadın kesitinin hareketi olmayı aşamaz.

Kadın sorununu burjuva düzenin sınırları içinde güncel talepler uğruna mücadele ile sınırlama, soruna yapay yollarla kerte kerte yaklaşıma, reformcu yoldur.

Burjuvazi, bir ev, bir eş, bir ruza eşyayı kadının en yüce ereği olarak önüne koyar. Aileyi "yüce aşk ilişkileri" üzerine kurulan bir kurum olarak sunar. Burjuvazinin bu toplumsal koşullandırması ile

yaratılan bu küçük-burjuva aile iki cins açısından çöküşün ve toplumsal bunalımın yatağı olur. Aileyi koşullandıran toplumdaki mülkiyet ilişkileri, egemen siyasal, kültürel, sosyal yasalarla birleşerek burjuvazi damgasını vurur. Reformculuk, kadın sorununu bu derinliği ile ele almaz; yüzeysel, mekanik ve gelenekçi çözümler içinde olur. Reformizm, burjuvazinin yarattığı kadın tebasına ve koşullandırdığı aile kurumuna dayanarak, burjuva eşitlik gösterileriyle, burjuva düzen içinde düzeltmelerle yaklaşıp Toplumsal dönüşümü hedeflemeyen reformculuk, sorunu daha da ağırlaştırır.

Kadının kurtuluş sorunu, devrim sorunudur. Geleneklerin etkisiyle devrimci mücadelede kadınların rolünü küçümseme, katılmalarını bencilimsel alma, aile tutuculuğunu terketmeme, sosyal örgütlenme ve politikaları erkeğin tekelinde görme vb anlayışlar devrimci mücadeleyi zayıflatan, sorunun çözümünü geciktiren anlayışlardır.

Proletaryanın doğuşu, kurtuluş ideolojisine kavuşması, örgütlenmesi ve iktidar savaşımı, kadının da kurtuluş mücadelesine kavuşması, burjuvazinin iktidar deneyimi olan Paris Komünü, kadınların da ilk büyük katılımının olduğu ve kadın sorununu bütün özgünlükleriyle sosyalist toplum ve bunun için mücadelenin gündemine geldiği ilk ciddi

deneydir.

1917 Ekim Sosyalist Devrimi, kadınların kurtuluş tarihi olmuştur. Proletaryanın öncülüğünde bütün ezilen kesimlerin katılımı ile gerçekleştirilen sosyalist devrimlerin en çok yararları kadınlara olmuştur. Kadının ezilmesinin asıl temeli olan üretim üzerindeki özel mülkiyet kaldırılmış, toplumsallaştırılmıştır. Kadını ve toplumu köleleştiren siyasal, kültürel, sosyal, dini kurumlar yerle bir edilmiştir. Kadın üzerindeki sınıfsal-ulusal baskı kaldırıldığından, kadının demokratik gelişme yolları açılmıştır.

Sosyalizmde temel sınıf ilişkileri giderilir. Kalanlar demokratik yollarla giderilmez, çözülür. Çözülmezler. Kadının toplumsal yaşama öz ve insiyatıfı katılımı, kadın haklarının siyasal-sosyal güvenceye kavuşturulması, bu doğrultuda aile ortamının değişimi, devrimci-demokratik içeriğe kavuşturulması, kadının sosyalist devrim mücadelesine ve sosyalist inşalara katılımı kitlesel ve somuttur. Yine de bugün sosyalizmin kadınlara getirdiği olanaklara rağmen, halen kadın-erkek eşitliği ve kadınların toplumsal yaşama eşit katılımı konusunda bir yığın yetersizlik mevcuttur. Bunun nereden, bir yandan yüzyıllarca devam eden geleneklerin izlerine dayanırken, diğer yandan kadın kurtuluşunun en ileri ve tek zemini olan sosyalist toplumun, bu alanı örgütlen-

medeki özgün sorunlarına dayanmaktadır.

Ekim Sosyalist Devrimi, sömürge ülkelerde proletarya önderliğinde ulusal ve toplumsal kurtuluş yolunu açmıştır. Toplumla beraber en fazla düşkünleştirilen kadının kurtuluşu, ulusal ve toplumsal kurtuluştadır.

Toplumsal-ulusal baskı altına alan, ulusal değerleri talan eden, ulusal inkarcılığı geliştiren, kadını bir yozlaşma ve düşkünleşme sektörü haline getiren, aileyi toplumu teslim almanın aracı yapan sömürgeci politika, egemenlik ve onunla işbirliği yapan yerli feodal-komprador sınıflardır. Ulusal bağımsızlık ve feodalizmin tasfiyesi gerçekleşmeden ne toplum ne de kadın kurtulabilir. Kadının ve genel olarak proletaryanın görevi kadını bilinçlendirmek, örgütlemek, programına kavuşturmak, gücünü ulusal ve toplumsal mücadele ile birleştirmek, mücadeleyi kadın-erkek eşitsizliğinin düşüncesinde, ailede, siyasal ve eylemde aşıldığı bir alan haline getirmektir.

KÜRDİSTAN TOPLUMU VE KADIN

Kürdistan kadınının toplumdaki yeri ve özelliklerini kavramak, toplumumuz üzerindeki sömürgeci burjuva egemenlik, feodal-komprador düzeni kavramaktan geçer. Sömürgecilik, Kürdistan'da toplumsal örgütlenmenin aşiret örgütlenmesi düzeyinde oldu-

ğu bir aşamada egemen oldu. Feodal-sömürgeci Osmanlı İmparatorluğu ve İran Safevi İmparatorluklarının egemenliğinde, Kürdistan'ın toplumsal yapısı yıkıma uğradı. Toplumsal yapı adeta donduruldu. Feodal-aşiretsel gerilik ve bölünmeler devam etti. 1914-18 emperyalist paylaşım savaşıyla Kürdistan ülkesi ve toplumu dörde bölündü. Üzerinde Türk, Arap ve Fars burjuva sömürgeciliği tesis edildi. Kürdistan'a askeri zor, talan ve ulusal inkar politikaları dayatıldı.

Türk sömürgeciliği, Kürdistan'ın en büyük parçası olan Kuzey-Batı parçası üzerinde feodal otoriteleri ezdi ve askeri, siyasi egemenliğini yaydı.

Henüz aşiret örgütlenmesinde olan Kürdistan toplumu ulusal bilinç ve örgütlenme üretemeyecek durumdaydı. Ulus öncesi örgütlenme olan aşiretçilik artık toplumu koruyan bir çeper olamıyordu. Savunmasız bırakılan topluma, 1950'lerde kapitalizm dayatıldı. Kürdistan'da uygulanan ekonomik, kültürel, sosyal, askeri politikalar zora ve talana dayalı, Kürdistan'ı ülke olarak inkar ve halk olarak asimile etmeyi hedefliyordu. Bu politikalar sonucu toplum yarı yarıya burjuvalaşma yönünde çözüldü.

Feodaller kompradorlaşarak, sömürgeci egemenlikle bütünleştirdi. Kürdistan'da Türk ulusal yapısına bağlı inkarcı bir sosyal ayrışma Devrim 19. sayfa

Kürdistan kadını kurtuluş mücadelesinde önemli bir adım attı:

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK) Kuruldu

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin temel örgütlerinden biri olan **Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan**, bir süredir yürüttüğü çalışmalarının bir zirvesi olarak 31 Ekim-1 Kasım 1987 tarihinde 1. Kongresini gerçekleştirecek kuruluşunu ilan etti.

1985'te ERNK'nin kuruluşuyla, birlik çalışmaları belli bir seviyeye gelmişse de asıl olarak PKK'nın III. Kongresinde alınan kararlarla pratikte işlerliğe kavuştu.

Kürdistan tarihinde ilk defa yaşanan proleter öncülüklü mücadele içerisinde, Kürt kadını da yerini almıştır. Düşünce ve yayıldığı günden pratik savaşın verildiği günümüze kadar, tarih karşısındaki sorumluluğunu gerici dayatmalara rağmen yerine getirmeye çalışmıştır. Bunu sömürgeciliğe karşı mücadelede, zindanlarda, savaş içerisinde ve her alanda ispatlamıştır.

Bugün de, dördüncü yuhna giren silahlı mücadelemiz ülkenin her alanında direniş eylemleriyle sürmektedir. Gelen halk savaşına paralel olarak her alanda kabaran kitle gücü örgütlenerek mücadele saflarında yerini almaktadır. Toplumun en fazla ezilen kesimi olan kadın kitlesi de bu örgütlü güç içerisinde en erkenden yerini almaktadır.

1978 yılı başlarından günümüze kadar yurtsever kitle

birlikleri oluşturulmaya çalışılmıştır. İşçi ve gençlik birliklerinin yanısıra kadın birliği de çalışmasını değişik biçimlerde sürdürmüştür. Bu çalışmaların sonucu olarak birçok bölgede birlik konferansları gerçekleştirildi. Kadının devrimdeki yeri ve önemi yine Kürdistan kadınının içinde bulunduğu durum, devrimci katılım sorunu ve görevler tartışılıp bilince çıkarıldı.

Bir süre önce kuruluşları gerçekleşen **Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği** ve **Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği**'nin yanısıra kurulan **Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği**, cephemiz ERNK'nin kitlesel birliklerine kavuşmuşunun ispatıdır.

Çeşitli bölgelerde yapılan konferanslara temsilen katılan delegelerin bileşimiyle gerçekleşen **Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği 1. Kongresi**, güçlü kararlar alarak devrimdeki yerini belirledi. Sunulan siyasal raporun yanısıra kadın mücadelesinin özgül yanları açık ve net bir dille izah edildi. Yine çeşitli birliklerden gönderilen mesajlar da Kongreyi güçlendirdi. Ayrıca mücadelemiz saflarında şehit düşen ve zindanlarda direnen bayan yoldaşlar da birliğimizin onur üyeleri olarak alındılar. Siyasal raporuyla, birlik programı ve yönetmeliğini karara bağlayan Kongre, şu kararları aldı:

Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan Kongresinden bir görüntü

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nde proletaryanın ideolojik-politik ve örgütsel öncülüğü üzerine,

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin temel mücadele yöntemi olan silahlı mücadeleye karşı YJWK'nin görev ve sorumlulukları üzerine,

— YJWK'nin örgütlenmesi üzerine,

— YJWK'nin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin kadro ve savaşçı ihtiyaçlarını temin etmesi üzerine,

— Şehit, tutuklu, savaşçı aileleriyle ekonomik, sosyal ve siyasal dayanışma içinde olunması üzerine,

— Aile ortamının devrimci, yurtsever ve demokratik bir karaktere kavuşturulması üzerine,

— Kadın saflarında sömürgeci egemenlikten, komprador düzenden, sosyal-şoven, reformist ve ilkel milliyetçi güçlerden kaynaklanan yanlışlarla mücadele ve bunların tasfiye edilmesi üzerine,

— Faşist Türk sömürge-

ciliği ve işbirlikçilerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve yurtsever kadın saflarına olan sızma, komplo ve provokasyonlarıyla mücadele ve önlem alınması üzerine,

— Sömürgeciliğin neden olduğu göç, dış alanları bir yaşam alanı olarak görme ve mültecileşme ülke gerçekliğinden kopma anlayışlarına karşı mücadele ve kaynağa dönüş seferberliği üzerine,

— Kadın saflarında ortaya çıkan feminizm, reformculuk vb yetersiz ve yanlış anlayışlarla mücadele üzerine,

— Ulusal kurtuluşçu yığın-sal kadın eylemini yaratma üzerine,

— İlişki ve ittifaklar üzerine,

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına maddi destek sağlama üzerine.

Kürdistanlı kadın yığınların örgütlenip bağımsızlaşma saflarında önemli bir adım olan YJWK'nin 1. Kongresi, tüm kadın kitlemizi YJWK'nin saflarında örgütlemeye ve düşmana karşı birleşmeye çağırır.

Birliğimizin gücü, yaratacağımız ve örgütleyeceğimiz kadın yığınlarına göre ölçülür

- Yaşasın Kürdistan kadınının direnişçi mücadelesi!
- Yaşasın Kürdistan kadınının mücadele birliği YJWK!
- YJWK'nin 1. Kongresinde alınan kararları bayuta geçirmek için tüm çabamızı sarfedelim!
- Yaşasın ERNK!

DÜNYA BASININDA KÜRDİSTAN SORUNU

South, Kasım 1987:

"Özal'ın Etrafında Kürt Dikeni"

"Erken seçime giderken Özal'ın en büyük sorunu Kürt kesimindeki şiddetli patlamalardır. Nitekim muhalefet politikacıları, T. Özal'ın 'siyasi barış ve demokrasiyi restore ettim' iddiasını Kürdistan işçi Partisi (PKK)'nin eylemlerine karşı başarısızlığı göstererek çürütüyorlar.

Durumun ciddiliği Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in, eylül ayında bölgeye gitmesine yol açtı. Tehdit ve vaatlerle bulunan Evren, daha

bölgeden ayrılmadan PKK'nin eylemleriyle karşılaşmış ve gezisi çıkmazla sonuçlandı. Bölgeye giden T. Özal'ın, bölge için bızlandırılmış ekonomik planları ise gerçekçi karşılanmadı ve iyi cevap alamadı.

Kürt çeteleri (gerillaları) ve yardımcılarına karşı, olağanüstü hal ilan edildi. Askeri hareket dairesi ve genel valilik kuruldu.

Kürtlerin tarihi, merhametli bir ırkçılığın uzun bir

bıkayesidir. 'Ne mutlu Türküm diyene' sloganı sarp kayalık dağlarda arıtıyor. Bu, son 60 yılını kendilerine Kürt demek mücadelesi ile geçiren halka acı bir mesajdır. Bu, aynı zamanda Türk devleti ile Kürt halkı arasındaki ilişkinin mantığını gösteriyor.

Kürt problemi, 1984'te Türk ordusuna karşı gerilla faaliyetlerinin başlamasıyla tek rak su yüzüne çıktı. Hükümet kaynakları kayıplarını 400 olarak vermektedir.

Gerilla kaynakları ise 600.000 kişilik Türk ordusunun 2/3'ünün Kürdistan'da savaş konumunda olduğunu iddia ediyorlar.

Ankara, çözümü askeri yöntemlerde görmektedir. Bu yöntem geçmişte başarılı ola-

madı. Günümüzde de başarı ihtimali çok az görünüyor. Avrupa cephesi, Türkiye'nin dengesini tehdit ettiğinden oruna seyirci kalıyor.

Muhalefet liderleri, eğitim haklarından, demokrasi den bahsediyor, bölgenin askeri işgalini eleştiriyor, sivil politikalemeyi ve can güvenliğini öne sürüyorlar, fakat bunlardan hiçbirinin bölgeye yansıması görülüyor. Hükümetin eleştirisi ile umurlu kalıyor.

Bau Almanya'daki bir PKK temsilcisi, 'Türk genelkurmaylığının geçen sene özel bir askeri strateji saptadığını, milli ve kontr-gerilla örgütlenildiğini, köylülere vahşi baskıların yapıldığını ve 60.000 köylünün sürgününü planlandığını' öne sürdü...

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin

70. Yıldönümü Kutlandı

7 Kasım 1917 gecesi (eski takvimle Ekim ayı) Kışık Sarayı'na ele geçiren Rus işçileri ve devrimci askerleri, dünyaya ilk sosyalist devrimin gerçekleştiğini duyuruyorlardı.

O günden bu yana Ekim Devrimi, sosyalist öğretisi, devrimi gerçekleştiren Bolşevik Partisi'nin dersleri ve sonuçları ile dünya proletaryası ve ezilen halkların kuruluşunda objektif ve subjektif bir rol oynadı.

Bu yılki Ekim Devrimi kutlamalarında dünyanın en fazla üzerinde durduğu konu, Sovyetler'deki kutlama ve SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbacov'un yapacağı konuşmaydı. Emperyalizmin politikacıları ve kalemlerleri uzun süredir, SSCB'deki açıklık politikasını sosyalizmin çıkarması olarak gösteriyorlardı. Özellikle, sosyalist ülkelerde var olan sorunları ve sosyalizmin gelişim zenginliğini çarpıtarak bunu yapıyorlardı.

Kızıl meydanda (Moskova)'da yapılan kutlama töreninde Sovyet Kızıl Ordusu, 45 dakikalık yürüyüş yaptı. Ardından Sovyet halk kesimlerinin yürüyüşü izledi.

Kutlamalara katılan 178 parti ve hareket adına Vietnamlı Komünist Partisi Genel Sekreteri Nguyen Van Linh konuştu.

Merakla beklenen Gorbacov'un konuşması ise emperyalistlerin beklentisi doğrultusunda olmadı. Ekim Devrimi ve Sovyet halklarının mücadele tarihini özetleyen Gorbacov, Stalin'in bu tarihteki önemli yerini vurgulamış ve şöyle demiştir: "... Zafer uğruna verilen mücadelede savaş sürecinde Stalin, politik iradesi, azımlılığı, kararlılığı, insanları örgütlemeye ve disiplinli kılma yeteneği ile büyük rol oynamıştır."

Sovyetler Birliği'nin yanı sıra diğer sosyalist ülkeler ve sosyalist örgütler, Ekim Devrimi'nin toplanı, yürüyüş ve mitinglerle kutladılar.

● One track mind: military patrol (left) Kurdish guerrillas (right) in a village. The village is a strategic point for the guerrillas. The village is a strategic point for the guerrillas. The village is a strategic point for the guerrillas.

TURKEY
THE KURDISH THORN IN ÖZAL'S SIDE

South dergisi, Kasım 1987 sayısında Kürtler'i konu yaptı. Dünyanın tüm ülke ve halklarını ana hatlarıyla tanıtan dergi, "Kürtler" başlığı altında şu bilgileri yazdı:

"18 milyonluk Kürt halkı Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de yaşamaktadır. Kürt halkı, Kürt anavatanının kurtuluşu için savaşmaktadır. Bunun için silahlı savaşı geliştirmiştir."

Dergi, ayrıca Kürdistan'da savaşan en büyük örgütler olarak PKK, I-KDP, I-KDP ve YNK'yi gösterdi.

(Dergi, yayınladığı haritada Botan ve Mardin'i dünyanın sıcak savaş yürütülen alanları arasında göstermiştir.)

Yunan basını Kürdistan'a geniş yer ayırmaya devam ediyor

Yunan basını, Kürdistan'da yapılan eylemlere, ERNK'nin siyasi faaliyetine ve basın toplantılarına geniş yer veriyor. Türk devletinin Kürdistan'daki uygulamaları teşhir ediliyor ve Kürdistan sorunu, boyutlarıyla basında tartışılıyor. Bu arada yurtseverler, Alman yönetiminin gaspçı ve anti-demokratik uygulamalarına karşı geliştirdiği protesto eylemlerini de görüntüleyip ve nedenleri ile açıklıyorlar.

Herald Tribune International, 29 Ekim 1987:

"Stockholm (Reuters): İsveç resmi makamları polisi eleştirdi."

İsveç yetkilileri, İsveç polisinin Başbakan Olof Palme'nin katilini aramaları sırasında sivil haklarını çiğnediğini açıkladı.

Aders Wigelius, ev aramalarını ve Palme suikastine katılma şüphesiyle Kürtlerin yakalanmasını sert bir dille eleştirdi.

tırdı.

Bay Wigelius, Kürt evlerinin, Kürt kütüphanesinin ve Stockholm merkezindeki kahvenin aranması için kanun gerekeceği ve iznin olmadığını açıkladı.

Polis, Palme olayı ile ilgili olarak şimdiki kadar 28.000 kişi hakkında dosya açtı, 40.000 kişiyi araştırdı. Buna rağmen başarısız."

Baseler Zeitung, 21.8.1987 Werner von Gent

"Bu tür saldırılarla Kürdistan işçi Partisi, köylü milisliği önlemeye amaçlıyor. PKK'nin 1984'ün yazında gizli mücadelesini açık bir savaşa dönüştürdükten sonra, Türk devleti, Apocuların artan etkinliğine karşı köylüler 'güvenilir kişilere' silah veriyor. Bu silah ve paralarla köylüler zaten oturtulan bir kişiye daha da güveniyor. Bizzat Kenan Evren'in de öncülük ettiği bu projeye, Türk kamuoyundan da geniş eleştiriler gelmektedir.

Apocular, taktiklerini bu hedeflere yönelmekle ilgili şeyi amaçlıyorlar. Hem halkı bu baskı gruplarından kurtarıyor, hem de devlet terörüne cevap veriyorlar. Kürdistan'daki baskılar Türkiye'nin ba-

şısı ile kıyaslanamaz. Yedi yıldır devlet baskıları azalmamıştır. Ordu, Apocuları ve yardımcıları arama hahanesi ile sürekli köylüleri çembere alıyor, kadın-erkek demeden en vahşi işkence ve uygulamaları geliştiriyor.

Türk kamuoyu, perde arkasındaki bu durumu hemen hemen hiç izleyemiyor. Türk televizyonu ve basınında, Kürt halkı aleyhine yayınlanan resimler, bu durumu daha da zorlaştırıyor. Devlet resmi olarak Kürt hareketini Ermeni terörüyle aynı kefeye koymaya çalışıyor. Persenbe günü Milliyet gazetesi, 'Güneydoğu'daki tehdit karşısında tüm ayrıllıkların unutulmasını' istedi."

*"Köy Korucuları İşbirlikçilerdir"

'PKK'ye karşı eleştirel tutumunuzu anlıyorum ve inanmanız da inanmanızdır. Benim de tutumum eleştireldir. Ama bu eleştirelsellik AİB'nin Ekim 87 sayısında, 'Türkiye-Suriye' başlıklı kısa haberler sayfamızda olduğu gibi olmalıdır.

PKK'nin Türk devleti ile işbirliği içinde olanlara karşı mülheme eylemleri yaptığını, PKK'ya silah olamaz bir eğilim olarak değerlendiren çeşitli sol güçler bile kabul ediyor. Ve bunlara karşı mücadeleyi benimsiyor.

PKK, bu konuda bahsedilen somut eylemlere önem vermemektedir. Bu eylemleri beherlik. Hedef çok defa aktif devrimci kadınların giren kişiseldir. Önceden birkaç defa da uyarılıyorlar. Askeri-teknik nedenlerden dolayı kadın

ve çocukların da ölmesi bir perde kaçınılmaz oluyor.

Türk devletinin, bu tür eylemlere karşı bir şey yapamaması, halkın gerillaya olan desteği ve gerillanın saygınlığını gösteriyor.

Yapılan bütün eleştirilere rağmen, şüphesiz ki PKK, Türkiye Kürdistan'da kitlesel karaktere sahip tek harekettir. Kürt çevrelerinde sürekli tekrarlanan söz aktarmadan edemiyoruz 'Alevler içindeki Kürdistan'da peşmergelerin sesi dışında hiçbir ses duyulmamakta.' Türkiye Kürdistanı'nda PKK, bugün tek başına arenadadır."

"Bu yazı AİB (Anti-emperyalist Enformasyon Bülteni)'nin Kasım 1987 sayısında Dieter Falk imzasıyla Ekim 1987 sayısındaki bir yazıya cevaben okuyucu mektubu olarak yazılmıştır.

Amman Olağanüstü Arap Zirvesi, Arap Devletleri Arasındaki Ayrılıkları Gidermeye Yetmedi

9-12 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilen Zirve'ye 20 Arap devletinden 17'si devlet başkanlıkları ile temsil edildi. Libya lideri Kaddafi, Zirve'yi protesto etti. Fakat Callud, Libya temsilcisi olarak katıldı. Zirve'ye katılma-

yan diğer devlet başkanları Suudi Arabistan kralı Fahd ile Tunus'un yeni devlet başkanı Ben Ali oldu.

1945'ten beri varolan Araplar arası birlik örgütü, aralarındaki yoğun çelişkiler nedeniyle son yıllarda dağılmaya yüzüye gelmişti. Bu nedenle gözlemciler, bu denli yüksek katılımı Zirve'nin gerçekleştirilmesini bir başarı olarak değerlendirdiler.

Fakat bu madalyonun sadece bir yönü idi. Asıl merak edilen, Zirve'de Arap ülkeleri arasında çelişkilerin giderilip giderilemeyeceği ve çeşitli ortak kararlara varılıp varılmayacağı idi. Bu sorunlar nelerdi. En önemli sorun, Irak-İran savaşının sona erdirilmesi ve Saddam yönetiminin yaşatılmasıydı. Gerici Arap rejimleri, Zirve'nin ana konusularını saptıyor, İran'ı kınamadan, BM den ihracı talep etmeye kadar önlemlerle geliyorlardı. Bu öneriler daha çok Suriye'de düğümleniyor, gerici Arap ülkeleri, Suriye'den İran'la politik ittifakını gevşetmek ve Irak rejimi ile ilişkilerini geliştirmesini istiyorlardı.

İkinci bir sorun, Mısır'ın Arap birliğine tekrar alınması çabaları idi. Bu önerinin öncülüğünü yapan Suudi Arabistan'dı. Mısır'la fiili ilişki ve dayanışma içinde olan Arap gerici rejimlerinin hedefi yine Suriye idi.

Üçüncüsü, Filistin sorunu. Camp David anlaşmasının düğümlenmesi ve Ara-

fat-Kral Hüseyin işbirliği ile özerklik ve Ürdün'e bağlı bir konfederasyonla sorunun tasfiyeci temelde çözülmesi planının bozulması, Filistin sorununda yeni bir çıkmaz yaratmıştı. Filistin sorunu için düzenlenen bölgesel konferans için büyük engel yine Suriye görüyordu.

Dördüncü sorun, Körfez'deki ABD askeri varlığı idi. Bölge halklarını tehdit eden bu emperyalist askeri varlık, başta Kuveyt olmak üzere Körfez gerici Arap rejimlerinin çağrısı ile bulunuyordu. Suriye, ABD askeri varlığının Körfez'den çekilmesini isterken, gerici Arap ülkeleri bu emperyalist askeri varlığı, iktidarlarını korumak için meşrulaştırmak istiyorlardı.

Bu ve daha pek çok sorunla başlayan Zirve, Arap gericiliği ile Suriye arasında bir mücadele ve pazarlık platformu oldu. Libya ve G. Yemen, Suriye'nin yanında olurken, Cezayir daha liberal bir tutum aldı.

Zirve boyunca çok sayıda toplantı ve ikili görüşmeler oldu. ABD tarafından yönlendirilen Arap gerici devlet başkanları, bol bol Arap birliği, İran saldırganlığı vb. demeciler verdiler, konuşmalar yaptılar. Bu arada yine gerici ilk tarafından sansasyonel haber olarak verilen H. Esad-ı Hüseyin görüşmesi gerçekleşti. 10 dakika süren görüşme sembolik olmanın ötesinde bir anlam taşımadı.

Zirveden beklenen kararlar

çıkmadı. Mısır, Arap birliğine alınmadı, fakat isteyen Arap ülkesinin diplomatik ilişkileri kura-
bileceği benimsendi. Bu, fiiliyatla olan ilişkilerin kabulüydü. Filistin sorununda herhangi bir formüle varılmadı. İsrail saldırganlığının kınanması, işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesi, Filistin halkının meşru haklarını kabul etmesi dışında bir gelişme sağlanmadı. Bunlar da gelecekte, aslında çözüm-süzlüğü ifade eden konuşmalarla

İran'ın kınanması konusunda bir sertlik kararı yapılmadı. Suriye, Irak'ın haksız ve anti-siyonist, anti-emperyalist Arap hareketini sekteye uğratan tutumunu eleştirirde diretti. Sonuç bildirisinde İran'ın işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesi, BM kararlarına riayet ederek, savaşın sona erdirilmesi dile getirildi.

İran, kararı protesto ederek, hiçbir tehdit boyutuna girmeyeceğini belirtti. Libya da karara katılmadı.

Arap gericiliğinin etkin olduğu Zirve, Irak ve Mısır'ın lehine sonuç verme görünümünü taşısa da, gerçekte Arap alevinin sorunları çözülmemiyor ve aralarındaki çelişkiler giderilemiyor.

Bu daha çok, Arap gericiliğinin emperyalizme bağımlılığından ve sorunların bölgesel karakterinden kaynaklanıyor.

Tunus'ta Kansız Darbe

6,8 milyon nüfuslu ve halkının %96'nın müslüman olduğu bu Arap ülkesinde 30 yıldan bu yana Habib Bourguiba cumhurbaşkanıydı. 1978'de çıkarılan yasayla Habib Bourguiba'nın ölene dek cumhurbaşkanlığı onaylanmıştı. Ölümünden sonra ise yerine hâşbakan getirilecekti.

Çok partili rejimi benimseyen bir kaç Arap ülkesinden biri olan Tunus gerçekte tek partili diktatörlükle yönetiliyordu. Varolan muhalefet partilerinin anayasa ile işlevleri hiç durumuna indirilmemişti. Tunus'ta halk muhalefeti haskılara rağmen sürüyordu. Nitekim son yıllarda yaygın kitle ayaklanmaları olmuş, ardından sansür, politik yasaklar ve tutuklamalar gelmiş, enflasyon ise yüksek boyutlara varmıştı.

Ekonomi ve politikasının emperyalizme bağımlılığına rağmen, Tunus'un Arap ülkeleri arasında orta yolu bir tutum takınması ve özellikle Filistin örgütlerine yer açması emperyalizmi rahatsız ediyordu. Fakat asıl tehlike artan yoksulluk ve halk muhalefe-

tiydi.

7 Kasım'da kansız bir darbe ile iktidar olan Zine al Abidine Ben Ali, bir ay önce başbakanlığa gelmişti. Eski bir askeri general olan Ben Ali, aynı zamanda istihbarat uzmanıdır. 25 yaşında Fransa'da askeri eğitim gören Ben Ali, ABD'de istihbarat eğitimi görmüştür. 1958-74 yılları arasında Tunus istihbarat kurumunun başında olan Ben Ali, 1974'te gelişen işçi hareketini bastırmada izlediği şiddetle tanınır. Geniş halk muhalefetine dolaylı, bu tarihte Polonya'ya elçi statüsüyle 'sürgün' edilir. 1978'de savunma kabinesi iç güvenlik şefi oldu. Halk ayaklanmalarını şiddetle bastırdı.

51 yaşında olan Ben Ali'nin Bourguiba'nın politikasında değişiklik yapacağı beklenmemektedir. Ben Ali, çıkarılacak yasalarla politik tutukluların serbest bırakılacağını, basın özgürlüğü sağlanacağını ve çok partili rejime geçeceğini söyledi. ABD ve diğer emperyalist ülkeler Ben Ali'nin yönetimini hemen tanıdılar.

Burkina Faso'da Darbelerin Gerdı Kesilmiyor

Burkina Faso'nun yeni lideri, öldürülen eski lider Sankanku'nun yakın arkadaşı.

274 200 km kare büyüklüğündeki ülkenin nüfusu 7,1 milyondur. Halkın %70'i animist (doğal dinlere inanana), %25'i müslüman, %5'i hristiyan dinine mensup. Afrika'nın en geri ve yoksul toplumlarından olan Burkina Faso nun 1983'e kadar adı Yukarı Volta idi. Son 27 yıl içinde 5 darbe geçiren ülkede, 1983'te darbe ile iktidara gelen Thomas Sankara, ülkenin adını da değiştirdi.

Rüşvet almazlar anlamına gelen Burkina Faso olarak değiştirdi. Gerçekte ise bu ad, iktidarda olan subayların dünya anlayışı idi. Nitekim, kendine sosyalist diyen, gerçekte ise küçük-burjuva mil-

liyetçileri olan subaylar iktidarı, rüşvetçiliğe karşı yoğun bir mücadele açtı, önemli ekonomik adımlar attı, sosyalist ülkelerle dostluk ve anti-emperyalist bir politika izledi.

15 Ekim '87 tarihinde yapılan son darbe ile Sankara ve üst düzeydeki 11 yardımcısı öldürüldü. Darbeyi gerçekleştiren Compaore, Sankara'nın yakın yardımcılarından olup, hükümette adalet bakanıydı. Compaore darbe nedenini "Sankara'nın devrimden sapması" olarak gösterdi. Fakat, 1983 darbesinin önderi olan Sankara'nın ölmesine rağmen halk üzerinde etkinliği çok daha fazladır.

Çin Komünist Partisi 13. Kongresi Sonuçlandı

46 milyon üyesi olan ÇKP'nin 13. Kongresine 1936 delege katıldı. 25 Ekim-1 Kasım 1987 tarihleri arasında yapılan kongrede ilgilyle beklenen konular Deng Xiaoping'in reform politikasının devam edip etmeyeceği ve yönetim de yapılabilecek değişikliklerdi.

Kongre sonunda, Deng'in en güçlü adamı sayılan Zhao Ziyang parti genel sekreteri seçti. Ayrıca 1988 Mart'ında toplanacak Halk Ulusal Kongresinde Zhao'nun Cumhurbaşkanı adayları arasında olacağı ileri sürüldü.

20 kişilik politbüro üyeliği sayısı 17'ye indirildi. Politbüro üyelerinden yaşlı olan 9'u değiştirildi. Deng'te bunların arasındaydı. Yorumcular Deng'in ayrılması reform politikasına karşı çıkan ve konservatif denilen muhafazakar üyeleri elemek için geliştirilen bir taktik olarak değerlendirdiler.

Politbüro yürütme kurulu na seçilen dört kişinin arasında Çu En Lay'ın manevi oğlu Li Peng (59)'nın yanı sıra iki yaşlı üyenin daha bulunması, halen parti yönetim kademeslerinden Deng'in reformcu politikasına karşı belli bir muhalefet olduğunu göstermektedir.

Deng, önemli bir karar olarak da Danışma kurulu başkanlığından ayrıldı. Yerine ona rakip olan kesimden biri

Beijing Büyük Halk Salonu'nda yapılan ÇKP 13. Kongresi ve Kongrenin etkinleri. Deng (solda) ile Zao (sağda).

getirildiyse de, bu organın işlevi oldukça daraltılarak sembolik bir organ haline getirildi.

Kongrenin bir sonucu olarak, hükümeti oluşturma yetkisi Politbürodan Halk Ulusal Meclisine kaydırıldı.

Diğer önemli bir karar olarak, halen Çin'de en temel güç olan ordunun yönetiminde yapılan değişiklikler. Yapılan tüzük değişikliği ile askeri komisyona başkanlığına merkez komite üyesinin getirilmesi kaydı kaldırıldı. Komisyon başkanlığına bütün görevlerden çekilen Deng getirildi. Deng, yine yönetimde esas söz sahibi durumunda.

Sonuç olarak yorumcular Deng'in yönetiminde esas hakkı elinde tuttuğu ve reform politikasının onaylandığını söylüyorlar. Ancak 1979'da başlatılan ekonomik-politik reformlar istenen sonuçları vermemiş ve geniş muhalefete yol açmıştır. Nitekim, kongre reform programını benimsemekle beraber, Macaristan ve Yugoslavya örneklerine atıf yaparak temkinliliği karar altına aldı. Deng, MK üyelerinin yaşı ortalamasını 70-80 den 55-60'a indirmeyi becermiş, kilit kurumlarına politik izleyicilerini yerleştirmiştir.

MASUM VE ONURLU İNSAN OLMANIN KOŞULU, DİRENİŞE SAHİP ÇIKMAKTIR

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Direnış Tohum Vermiş, Düşen Her Çiçeğin Yerine Yüz Yenisi Açmakta...

Aynı süreçte Moskova Üniversitesi'nde tarih ve biyoloji öğrenimi görmüş, Belgrad'taki mülteciler arasında yoğun faaliyetlerde bulunmuş ve birçok gazetenin yayımcılığı yapmış olan L. Karavelov 1869 yılında Bükreş'te Bulgaristan Devrimci Merkez Komitesi'nin kurur. Aynı yılın kasım ayında ise, Özgürlük gazetesini yayınlamaya başlar. O, Darwin'den Dreper'e kadar birçok yazarın ünlü eserleriyle artık tanışmıştır. O, daha sonra çıkardığı "Bulgariski Glas" (Bulgarların Sesi) gazetesine ideolojik gelişiminin doruğuna varır. Ancak, onun programsal çalışmasında, "harışıl yol" ile devrim arasında bir köprü olduğu görülür. Bu, tüm Bükreş Merkezini de etkiler. 1969-70'lerde komite daha radikal yönelimlere giremez, bu ise kaçınılmaz olarak bölünmelerle sonuçlanır. Bulgaristan Devrimci Merkez Komitesi'nin (BDMK) önderliği yurt dışında, komşu ülke Romanya'da bu ikirekliğe, giderek uzlaşma ve reform arayışlarına düşerken, devrimin en fazla yükseltilmesi gerektiği bir dönemde emperyalizmin dayattığı siyasal çözümlere kulak kabartırken, çetecilik (gerilla) döneminin zorlukları ve birçok başarısızlığı doğrudan yaşayanlar Bulgaristan'ın politik özgürlüğü için daha kararlı, pratik devrimci eylemlere yönelirler. Bu ruhun başında Levski bulunur.

Önder, Kurtuluş İçin Savaşan Halkın Tek Kişide Somutlanışıdır; Direnış, Önderlerini Yararır

6 Temmuz 1837 doğumlu Vasil Ivanov Kunçev, Bulgar tarihine Vasil Levski olarak geçer. Karlovo'da boyacılık yapan bir esnaf ailesindendir. 14 yaşında iken babasını kaybedince çok nüfuslu ailenin geçimi ile ilgilenmek zorunda kalır. Levski, rahiplik yapmaya çalışırken, Rokovski'nin Belgrad Lejyonu'na çağırın Bulgar gençliğine hitabesini öğrenir ve tereddütsüz Belgrad'a gider. Ondan sonra Rokovski'nin devrimci düşüncelerinin derin etkisini taşımaya başlar. Karlovo'ya döndüğünde rahiplik cübbesini atar ve öğretmenliğe başlar. İki yıl sonra Yas'a geçip Rokovski ile ilişki arar. 1867 yılında Panayot Hitov komutasındaki çeteyle, hayrakatlar olarak ülkeye girer. Bir sonraki yılda Levski Belgrad'ta yeniden Lejyon kıyafetini giyer. 2. Lejyon'un dağılmasından sonra bir süre hasta yatan Levski, buradan Panayot Hitov'a tarihsel mektubunu yazar. Bu mektubunda vatani işin yüksek amaçlı bir işe atılmak üzere olduğunu şu sözlerle duyurur "Tanrı izin verirse, kazanırsam, bütün bir halk

Batak Kilesesi'ndeki vahşetten bir görüntü - 1876

için kazanacağım, kaybedersem sadece kendim kaybedeceğim". Bu, aynı zamanda Levski'nin bir yol ayrımına geldiğine ve siyasal mücadelede yeni yolların arayışı içinde olduğuna işaret eder.

Vasil Levski, Aralık 1868'den Mart 1869'a kadar bu amaçla Bulgaristan içinde ilk gezisini yapar. Ardından iki ay Bükreş'te geçirdikten sonra, 1 Mayıs 1869'da ikinci Bulgaristan turuna yönelir. Bu kez dolaştığı şehir ve köylerde devrimci komiteler oluşturur. Aynı yılın 26 Ağustos'unda Bükreş'e döner ve yaklaşık bir yıl mülteci kesim içinde çalışır. Hareketin merkezini ve önderliğini ülkeye taşımak için ikna etmeye çalışır. O, daha fazla, hareketin sınır ötesinden yönetilmesini zararlı bulur. Bunun bir yazlaşma, uzlaşmalar mantığına yöneleceği tehlikesini sezer. Fakat Levski, burada anlayış bulmaz, önderliğin dışı dayanması ve buna fazlaca güvenmesi, ülke içinde devrimci hareketin başına geçmeyi ka bul etmemesi karşısında, sonuç vermeyen yoğun tartışmalardan sonra Bükreş'te terk ederek Bulgaristan'daki büyük davasını gerçekleştirmeye yönelir. Levski, artık ülke içi hareketin başındadır. Onun yönetimi altında iki yıl içinde Bulgaristan'da şehir ve köylerde birçok yerel devrimci komite oluşturulur. Daha 1869 yılında O, Karlovo, Sopot, Plovdiv, Pazarecik, Laskovets, Stare Zagore, Sliven, Loveç ve de artık devrimci yerel komiteler oluşturmuştur. Binaların Bulgar tüccarı, zanaatçısı, köylüsü, öğretmeni ve papazı devrimci örgütlenmenin aktif hareketi içine çekilir. Loveç Komitesi, Bulgar Devrimci Merkez Komitesi (BDMK) veya hareketin merkezini oluşturur. Diğer bir deyişle, bu komite, Geçici Hükümet olarak değerlendirilir (Loveç Komitesinin hepsi, merkez komitesine dahil değillerdir. Yani merkez komitesinin kendisi sadece Loveçlilerden oluşmuştur. Başkaları Levski Karlovo'lu iken, ülkenin her alanından

militan önderler yer alır. Çiçe içinde oluşan harekete, dışarda bulunan önderliğe rağmen, Bükreş'ten Dimitar Opsti ve Angel Kinçev gibi militan devrimciler yetişirler.

İç Devrimci Örgütün (İDÖ) yaratılması, Bulgaristan kurtuluş hareketinin bütün tarihini en ileri aşamasını teşkil eder. İlk kez halk, toplumsal devrim savaşımında kaderini kendi ellerine alır. Levski'nin bundan sonraki amacı, ülke dışındaki devrimci güçleri İDÖ'nün iradesine tabi kılmaktır. İDÖ'nün yurtdışı temsilciliğine Levski, tüccar Daniyel Hr. Popov'u atar. Onu, Romanya ile Rusya'daki mülteci devrimcilerle ilişki yürütmesini ve onları, vatan için yararlı hale getmeleri için halk örgütlenmesinin hizmetine sevk etmesiyle görevlendirir.

İDÖ'nün kurtuluş hareketinin temel gücü haline gelmesi ile Levski, gündemde olan devrimin temel ilkelerini, hareketin ideoloji ve politikasını tayin etmeye yönelir. Levski'nin asıl hareket noktası, halkın tükenmez gücüne olan inancı idi. O, bağımsız ve egemen bir devrimci hareketin gelişimini esas aldı. Yabancı güçlerle her türlü işbirliği, Bulgar halkına sadece acı ve güçlükler getirdiğini, devrimini engellediğini açıkça gösterdi. V. Levski 1871 Eylül'ünde P. Hitov'a gönderdiği bir mektupta yurt dışındaki örgütlenmeyi, Bulgar hareketi adına herhangi bir yabancı devletle anlaşma ve ittifaka girmemelerini kesin bir tarzda belirtmektedir. O, çok açık bir şekilde devrimin sadece halkın öz gücüne dayanabileceğini vurgulamaktadır.

Levski, gündemdeki devrimi şehir ve köylerde geliştirecek ortak bir halk ayaklanmasında görüyor. Ona göre ayaklanma, Türk ordu güçlerinin hareketini güçleştirmek için, kış aylarında patlak vermemelidir. Ulusal kurtuluş niteliği olan devrim bütün halkın katılımı gerektiğini belirtiyordu. Örgütlenen komiteler de bu anlayışın bir ifadesiydi.

Kesin verilere dayanmayan bir istatistige göre, 1001 üyelik bir komitede 186 üye ara katmanlardan, 7 üye büyük-burjuva, 271 köylü, 15 üye çırak ve kalfa, 196 öğretmen, 95 papaz ve 214 üyenin sosyal durumu tespit edilememiştir.

O, ulusal kurtuluş savaşını köklü bir devrim olarak görüyordu. Yönetmelik taslağında gelecekteki yönetimin idari biçimini demokratik bir cumhuriyet olarak öngörüyordu. Onun program taslağında şu sözlerini okumak mümkündü: "Bulgar devletinin geleceğinde Bulgarlar, Türkler, Yahudiler vs. tüm ülkelerde eşit haklara sahip olup, tüm ulusal ve vatandaşlık haklarını kullanabileceklerdir. Bütün halkların oy çoğunluğuyla kabul edilecek bir anayasaya bağli olacaklardır". Görüldüğü gibi teorik anlamda daha o tarihte ulusal sorun en demokratik bir tarzda çözümleniyordu.

"... Ayaklanma kanla sonuçlanmıştır. Ama tek bir Bulgarın ve dünyadaki namuslu insanın önderlerini ve savaşçıların; niçin ayağa kalktılar, katliama neden oldular diye suçlamak akılların uçlarından bile geçmez"

1871 yılının sonlarında program taslağı komitelere ulaştığında, artık Levski sadece Bulgaristan ulusal devrim gücünün ve otoritesinin önderi değil, kurtuluş hareketinin ideolojik ve politik stratejisinin bir dahisiydi.

İDÖ'nün kuruluşu ve güçlenmesiyle 1870-71 yıllarında fiili olarak Bulgar devrimci hareketinin iki merkezi ortaya çıkmıştı. Biri, Levski'nin önderliğinde Bulgar toplumunun kurtuluşunu en demokratik çözümden gören iç merkez; ikincisi ise, ağırlıklı olarak devrimci propaganda ile uğraşan Bükreş'te L. Karavelov'un önderliğindeki merkez.

1871 yılında bu iki merkezi birleştirme eğilimleri doğdu. V. Levski ve İDÖ, dışardaki mülteci grubun imkanlarını,

N. Sarı

legal propaganda koşullarını ve genel bir ayaklanmanın hazırlığı için silahlanma maddiyetinin gereksinmesini iyi anlayabiliyorlardı. Bükreş'teki merkez de, iç merkezden ve ülke halkından kopuk hareketlerinin mantıksızlığına görebiliyordu. İşte bu koşullarda koordinasyon ve yakınlaşma eğilimleri doğdu. Bu nedenle 29 Nisan-5 Mayıs 1872 tarihleri arasında ortak bir toplantı düzenlenir.

Halk Bir Savaşta Ölüm, Ölümsüzlüktür

Ülkedeki devrimci hareketin önderi, 1 Haziran 1872'den itibaren ayaklanma hazırlıklarına koyulur. Eylül-Kasım 1872'de ülkenin en önemli alanlarında devrim merkezleri oluşmuştu. Komitelerin genel denetim ve düşman faaliyetleri hakkında bilgilenecek için gizli polis teşkilatı kurulmuştu. Aynı şekilde oluşan gizli posta faaliyeti için kodlar, parolalar ve takma isimler (alan ve kişiler için) tespit edilmişti. O, aynı zamanda silah temini ve zenginlerin mülkiyetini kamulaştıracak özel gruplar oluşturarak, 1872 yazında bütün ülkede devrim arifesinde yaşamıyordu. Bu durumlar yaşanırken, safları demoralize eden bazı olaylar yaşandı. Ülke içi önderin yardımı D. Opsti, komiteler arası maneviyatı sarsıcı faaliyetler yürüttü. Budurunda D. Opsti ve bir grup arkadaşları Türk polisi tarafından yakalanırlar. Opsti ve arkadaşlarını, bir eşkiya hareketi değil de, bir devrimci hareket olduklarını kanıtlamak ve davaya siyasal bir nitelik kazandırmak için örgüt komitelerini açıklama gibi bir taktiğe başvurulur. Türk yönetiminin yoğunlaştırdığı istihbarat faaliyetleri birçok komiteye açığa çıkarılır ve dağılır. Karşı-devrimin bu hamlesi V. Levski'yi Güney Bulgaristan'da yakalıyor. O, komiteyi hemen uyararak, Bükreş'e mevcut durumun değerlendirilmesi için hareket eder. Fakat Loveç'in bir köyünde konakladığında bir ihanet sonucunda Türk polisinin eline geçer. Levski işkencede ve mahkemede Bulgar ulusunun tarihi haklarını kahrmanca savunur. İdamı mahkûm edilir ve 6 (19) Şubat 1873 tarihinde Sofya yakınlarında asılarak idam edilir.

Levski'nin ölümünden sonra Bulgar devrimci hareketi derin bir krize girdi. Yeniden ayrıllıklar gündeme geldi.

Yurt dışındaki L. Karavelov ayaklanma çağrılarını yapıyor ve Bükreş'te genel bir toplantıya çağrı yapıyor. İç örgütten sadece iki kişi gelir. Toplantı hiçbir karar almaz ve fiili olarak 1873 Mayıs toplantısı BDMK'nin tasfiye hareketidir. Ülke içi bazı bölge komiteleri Bükreş'teki önderlerin düşüncesini reddederler ve Ağustos 1874'te Bükreş'te ikinci bir toplantı çağrısı yaparlar. Devrimci hareket Devrim 19 sayfa

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

KÜRDİSTAN KADINI VE CEZAEVİ

RİZAN

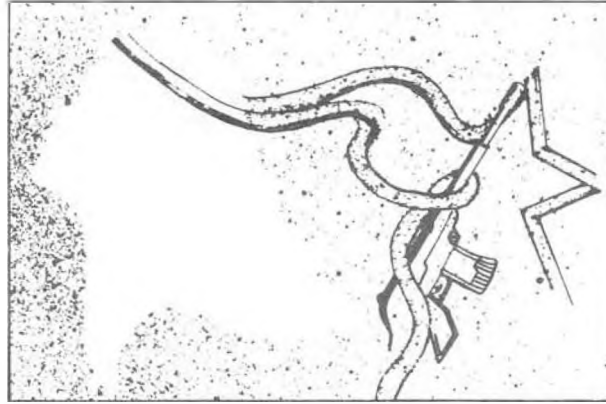
"Bunlar daha çok öğrenci kesiminden gelmez. Bunlara yüklenilen suçlar da ortak benzerlikler göstermektedir. Belki bir iki defa propaganda yapmış olmak ve PKK'ye sempati duymaktır bütün suçları. Çoğunluğu da, bu kesimden gelen kadın ve kız tutuklular oluşturmaktadır. Bunda, genç olmalarının verdiği ataklık ve aydın olmalarının da rolü vardır. Ama bunun karşılığında ödedikleri bedel çok ağırdır. Gençliklerinin baharını zindan karanlığında, kalın duvarlar altında ve acımasız bir vahşet altında yaşamak zorunda bırakılan insanlar, daha polis sorgu merkezlerindeyken, erkek tutukluları çözmede bir araç olarak kullanılmadan tutulmuş, kadını ve insanlık onurları ve toplumsal değer yargıları üzerinde, bedenleri üzerinde gerçekleştirilen her türden baskı, işkence ve hakarete maruz kalmışlardır. Cezaevinde karşılaştıkları işkence uygulamaları ise daha boyutludur. Sürekli işkence altında şekillenen bir yaşamda, toplumsal zayıflıklar, hastalıklı yapılar da bu genç insanların şahsında daha çok su yüzüne çıkmıştır. Ve düşman, bundan yola çıkarak bu çocuk yaştaki kadın ve kız tutuklular üzerinde aklın ve mantığın sınırlarını bile zorlayan fiziki ve psikolojik işkenceler uygulamışlardır. Hepimiz için geçerliydi bu durum. Fakat ne var ki, toplumsal bilinçten yoksun bu genç ve çocuk denemek yaştaki kadın ve kızlar, bizlere göre daha dezavantajlı bir durumdaydılar. Bizler, düşmanın uygulamalarının nyesini, niçinini, yani sıyısı yönünü görüp değerlendirebiliyorduk. Ama bu genç insanların bunu yapamıyordu. Doğal olarak, bu ve benzeri durumlar, çoğunlukla devrimci otoriteyi reddetmeyi, karşı-devrimci otoriteye boyun eğmeyi de beraberinde getiriyordu. İşkencenin yarattığı korku, kuşku, tereddüt, bireysellik, ailecilik, hemşericilik vb olguların da ön plana çıkması bu genç kadın tutuklular üzerinde düşmanın oyunları için elverişli bir zemin yaratıyordu. Özellikle de kadınların namusuna yönelik tecavüz ve bu yolla tehditli sürekli kılınması, mevcudiyetinden bile söz edilmeyecek 'suç'ları ka bulenmeye götürüyordu kişiyi. Ve istisnai de olsa, bu yolla kabullenişler, idam istemiyle ağır cezalarla yargılanmaya kadar uzanıyordu.

"Sömürgecilerin, sıradan bir yurtsever için aldığı bu ceza ölçüsü, devrimci kadın tutuklular ve teslimiyeti reddeden her tutuklu, her yurtsever kadın için daha ağırdır. Devrimci kadınlar olarak, sayımız az da olsa, düşmanın boy hedefi durumundaydık. Sıradan bir yurtsevere uygulanan işkence, gözdağı vererek yıldırmayı ve devrimci harekete olan desteğini kesmeye yönelikti. Ama devrimci kadınlar için bu ölçü daha kapsamlı ve hedefi daha genişti. Yani düşürmek, çözmek ve ihanet etmeye zorlamak.

Soru: Faşist-sömürgeciğin tutuklular üzerindeki politikaları, insanı onurlarını zedelemekte, işkence ve bu yolla çöktürmekte, davalarına ihanet ettirmektedir. Buna göre kadınlar üzerinde hangi baskı ve işkence yöntemleri ağır basıyordu. Bunlar hakkında bilgi verebilir misiniz? (Sağlık, yiyecek, dayak görüşme yasağı vb.)

Cevap: Biz kadınlar üzerinde uygulanan işkence yöntemleri, erkek tutuklulara uygulananlardan farklı değildi. Arada yalnızca nüans farklılığı söz konusuydu.

Evet. Biz kadınlar üzerinde ne tür baskılar uygulanıyordu. Baskı ya da diğer anlamıyla işkence, biz kadınlar üzerinde daha çok 'namusa ve onura' yönelik olarak uygulanıyordu. Kaba dayak, falaka, meydan dayığı, sıra dayığı vb bizim için artık olağan şeylerdi. Diğer bir deyimle bunlar artık, yaşamımızın doğal bir ögesi durumuna gelmişlerdi. İnsanlığı açısından oldukça anormal ve yadırganacak bir durum olsa da, böyleydi.

İşkenceci için zaman mefhumu ve sınır yoktu. Her an her dakika işkence altında geçen bir yaşamı düşünün. Onurunu, toplumsal değer yargılarının, insanı ölçülerin en vey türden ve en incesinden en kabasına kadar önceden uzun uzadıya hesap edilmiş işkence ve uygulamaları ayaklar altına alınmasını düşünün. İlk bakışta kabul edilemez, dayanılmaz geliyor böyleleri bir yaşam. Ama, bence öyle değil. Doğada her şey kendi karışımı da bağrında yaşar. Toplumsal gelişimde buna tabii oluruz. Tarihin de tanıklık ettiği gibi, baskı ve zulmün olduğu yerde buna karşı başkaldırı her zaman vardır. Demek istiyorum ki, işkenceci, işkence uyguladığında; işkenceye uğrayan da kendine özgü yöntemlerle bunun karşısına istediği hedefi başa çıkarmıştır. Cezaevi için söylenen bir söz vardır: Siyasal bir okul olarak tanımlanır cezaevleri. Ki, bu doğrudur. İnsanoglu, bizzat yaşayarak, görerek öğrenir. Bilgilenme ve aydınlanma, yaşamın içinde saklıdır. İnsanoglu onu bulur, ortaya çıkarır ve kendinden sonraki nesillere aktırır. Bu anlamda, cezaevleri bizim için de, hazine değerindeki bilgi, deney ve tecrü-

benin kazanıldığı bir okul olmuştur. Yani, kitaplarda okuduklarımızı bizzat bu politik savaşımızda yaşayarak öğrendik. Sömürgecilik denen olayı çıplak bir biçimde burada tanıdık. Ve onunla mücadele yöntemlerini yine bu alanda kavradık, hayata geçirdik. Sözün kısası, cezaevleri bizim için gerçekten de siyasal bir okul oldu. Hele hele, biz kadın tutuklular için böylesi bir okulun anlam ve önemi daha başkadır. Kızanları deney ve tecrübe ile alınan ders, yaşamsal önemdedir.

Biz kadın tutuklular üzerinde daha çok, namusa ve onura yönelik uygulamalar ağır basıyordu demiyim. Buna bir örnek vermek istiyorum. Biz tutsakların İNSAN MEZBAHASI adını taktığımız Diyarbakır cezaevindeki işkence uygulamaları, cunta sonrası tırmanışa geçerek, 1981 yılının başlarında tam anlamıyla sistemleşerek kurumlaşmıştır. 1980 yılı kasım ayından itibaren, cezaevi müdürü piyade binbaşı Alaattin Bayar ve Hv Bşç Mevlüt Akkoyun (kendisi

hemen bitiminde, başını Mevlüt Akkoyun'un çektiği cezaevi işkence timi, korkunç bir saldırıya geçti. Koğuşlar baskıldı. Eşyalarımız parçalandı. Ve teslimiyeti kabul etmeyen tutuklular zincir ve kalaslarla dövülerek, yerlerde sürünerek hücrelere dolduruldu. Bu genel uygulamalardan biz kadınlar koğuşu da nasibini aldı.

Kanalizasyon 3 aydır (Kasım-Aralık-Ocak) tıkağında, cezaevi yönetimi açmamakta diretiyordu. Bizler, pisliğin içinde, pisliklere bata çıka yaşıyorduk. Kedi büyük-lüğündeki fareler (cirdonlar) etrafa mikrop saçıyor ve ortalıkta cirit atıyordu. Kişi başına, 24 saat için bir lokma ek-mek veriliyordu. Ekmeklerden böcek çıkıyordu. Üstelik hamur su ile değil mazot ya da gazyağı ile yoğrulmuştu. Yaşamak için yemek zorundaydık ve yiyiyorduk.

12 Ocak 1981 tarihinde Hv Bşç Mevlüt Akkoyun, Asteğmen Hamdi Bayan polis memuru Zekiye, blok çavuşu Şerafettin ve 30-40 kadar asker koğuşumuza baskın dü-

*Göstermeseler de sana yıllarca gökyüzünün rengini
Duyurmasalar da bir damlacık su sesi.
Ekmek yerken bile çözmeler elindeki zinciri.
Ve bir gün parça parça edip yüzü de derini sakın eğilme!..*

şile yeniden koğuşa baskın düzenlediler. Geldiklerinde akşam saat sekizdi. Eşyalarımızı yere atıp pislettikten ve bir kısmını da parçaladıktan sonra yeniden sayıma kalkmamızı istediler. Biz kalkmayacağımızı belirtince de Mevlüt Akkoyun, askerlere emir vererek koğuşun elektriklerini söndürdü ve yanındaki ekibiyle birlikte koğuşta oturmaya başladı. Aradan çok geçmeden askere yeni bir emir vererek, içki masası hazırlamasını söyledi. Bizim karşı koymamızın mükaafatı yeni bir sıra dayığı oldu. Saatler ilerledi ama Mevlüt Akkoyun koğuşu terketmedi. Askerlere emirler yağdırmaya başladı. "Oğlum, gidiş pijamalarınızı getirin. Kadınların yatakları boş, Sizi bekliyorlar" yollu adice sözler sarfediyor ve kahkaha atıyordu. Psikolojik yaptırım uyguluyordu. Bu yöntemle bir yıldırma çalışıyordu. Ama biz, inatla bekliyorduk. Askerine verdiği emirlerin blöf olduğunu da biliyorduk. Sonuç ne olacağını bekliyorduk. Ve sonuçta, saat sabahın 04'ünde gösterdiğin de, bu onur kırıcı yöntemle istediğini elde edemeyeceğini anlayan M. Akkoyun, havalandırma, ziyaret, gazete, çay, kantin, doktora çıkmanın tümünden yasaklandığını söyleyerek çekip gitti. Küfür, hakaret ve tehdit savurarak tabii.

Çok geçmeden, Diyarbakır zindanının elikanlı celladı Esat Oktay Yıldırım ve işkence ekibi devraldı görevi.

Yanında hiç ayrılmadığı Co adlı köpeği ve işkence timiyle Esat Oktay'ın koğuşumuza gelmesi 25 Şubat 1981 tarihine rastlar. O dönem koğuşumuzda Türk solundan ve Kürt reformist gruplarından kadın tutuklular da vardı. Esat Oktay'ın ilk sorusu nesin? oldu. Bizim cevabımız ise insanız. Ama O, insan sözünden ürküyordu. "Türkm" dememizi istiyordu. Biz, insanız ve Kürdüz dedikçe. O azınlığı ve azınlığın köpekler saçarak köpeği Co'yu üzerimize saldırtıyordu. Askerlerine (komando taburayı) emir vererek dayığı başlamasını söyledi. Ortalık ana-baba gününe dönmüştü. Çop darheleri altında çığlıklar yükseliyordu. Biz ellerimizi yumruk yapmıştık. Onlar açmaya ve copla vurmaya çalışıyorlardı. Bütün çabalarına rağmen ellerimizi açamamıştık. Paşamız bize sınırsız yetki verdi! vb sözler sarf ederken, bir taraftan da askere yeni bir komut vererek, koğuşu kidelemişini ve diğer bir kadın tutukluyu hücreye kapatmasını söyledi. Bizler buna yeniden karşı koyup arkadaşlarımızı vermek istemeyince yeni bir meydan dayığı başladı. Sonuçta, koğuşu kidelemişini ve G. Ö. isimli kadın tutukluyu yerlerde sürükleyerek insan dışı delmiş hücreye kapatıldılar. Aradan iki gün geçmeden, bu kez aynı tim, arama yapmak bahane-

DEVAM EDECEK

Sanatı ve Mücadeleyi Halk İçin Yapmanın Gereğine İnanan ve Bu Uğurda Yaşamını Feda Eden Devrimci Bir Sanatçı:

SEFKAN

YAŞAMI

Celal ER-CAN (Sefkan) 1960 yılında Dersim-Çemişgezek'e bağlı Laluşağı köyünde doğdu. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi Elazığ'da okuyan Sefkan, 1978 yılında Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'ne kayıt yaptıran Diyarbakır'da okuduğu yıllarda ulusal kurtuluşçu düşüncelerle tanışır ve PKK safına katılır. Okul içinde ve dışında çeşitli görevler üstlenir. Devrimci çalışmalara profesyonel olarak katılmanın gereğine inanan Sefkan

okulu terk ederek Diyarbakır şehir merkezinde örgütsel-pratik görevleri yürütür. Aynı dönemde bir grup arkadaşı ile Lübnan-Filistin sahasına geçerek siyasi ve askeri eğitim görür.

Kısa süreli eğitimden sonra bir grup arkadaşı ile birlikte, ülkeye döner ve Dersim-Elazığ bölgelerinde askeri faaliyetlere sorumlu düzeyde katılır.

12 Eylül faşist darbesinin ardından en zor koşullarda bile devrimci çalışmalarını yürütür. 1982 yılının başlarında yeniden yurtdışına çıkar. Lübnan-Filistin sahasında devrimci eğitimi derinleştirir.

1982 yılının sonlarında ise Avrupa alanında çalışmalara katılır. 1984 yılının ya: başlarına kadar Avrupa'da çalışmalarını yürütür. Daha sonra yeniden ülkeye döner.

16 Nisan 1985 günü, İKP tarafından düzenlenen bir kompo sonucu 7 yoldaşı ile birlikte şehit düştü.

Sefkan'da müzik ve resim sevgisi gibi, ilerici düşünceler de daha küçük yaşlarda başlar. Sömürgeci zulüm ve kısa bir dönem önce yaşanan Dersim katliamının gerisinde bıraktığı izler ve anılar onda ulusal duyguları canlı tuttuğu gibi derin bir halk sevgisine kavuşmasını da birlikte getirir. Resimlerinde ve türkülerinde bu sevgiyi dile getirir.

Sazının tellerine vurduğu mızrabı kadar, fırçasını da büyük bir ustalıkla kullanır. Sazından, Kürdistan halkının acısı, özlemi; bağımsızlık ve özgürlük kavgasının sesi yükselir. O, notalarını bunun için dizelere döndürür. Fırçasını da yine aynı büyük amaç için kullanır. Eserlerinde hep bu temayı işledi.

Devrimci düşüncelerle tanışması ve Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için ulusal kurtuluş mücadelesine katılması, O'nun bu değerlere verdiği önemin en belirgin bir örneğidir. Sadece söyleyerek ve çizerek değil, aynı zamanda elde silah savaşarak da bu değerlere bağlılığını gösterdi.

Sefkan, kısa süren devrimci yaşamı boyunca en önemli ürünlerini 1982-1985 yılları arasında verdi. Kısa yaşamı süresince sanatta en olgun dönemini bu yıllar oluşturur. Bu yıllarda şairliği ve yazarlığı da gelişir. Siyasal içerikli makalelerin yanı sıra, kültürel alanda birçok konuda yazılar hazırlar.

Bu dönemde, birçok çevrenin bağımsız sanatçılar olarak ortaya çıkmasına karşı büyük bir mücadele yürüttü. Sanatını bunun için kullandığı gibi,

aynı zamanda bunlara karşı siyasal bir mücadele de yürüttü. Lenin'in "Kahrolsun partizansız edebiyatçılar" sloganını rehber aldı. Buradan hareketle, Kürdistanlı bir sanatçının yerinin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin safı olduğu ısrarla savundu. Birçoklarının tersine O, ulusal kurtuluş düşüncelerine sıkı bir bağlılığın zorunluluğuna inanıyor ve bu görüşü savunuyordu.

Bu amaçla, Kürdistanlı yurtsever sanatçıların, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine daha büyük bir destekle bulunmaları için örgütlenmelerine büyük önem verdi. HUNERKOM'un kurulmasında ve çalışmalarını düzenli olarak yürütmesinde önemli bir rol oynadı.

Serxwebûn sayı 23 ve 24'te yayınlanan "Halk... Mücadele... Sanatçı" başlıklı yazısında bu görüşlerini şu şekilde dile getirdi:

"Halk ve mücadele kendi yansımasını her alanda olduğu gibi, sanat alanında da bulur. Elhette boylesine mücadeleler içerisinde çıkan değerler mutlaka işlenektir. Mutlaka bu değerler güçlü sanat harkalarını ortaya çıkaracaktır. Sınıf çıkarları için insanları birbirlerine kastettikleri bir dünyada, bu yapıya kapalı gözle hısap olayların etki alanı dışında bir yerlerde sanat eseri ortaya çıkarmak mümkün müdür? Hele hele kendisine halk sanatçısıymış diyen bir insan için, halkın maddi yaşam koşulları ve halkın mücadelesi, mücadele

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Sefkan, birçok şır ve turku gıftesi hazırladı, bunları besteledi. Butun şır ve turkulerinde şehitleri, direnişi ve Kürdistan'ı dile getirdi. Kürdistan halkının yaşamının ayrılmaz bir parçası olan dağları, türkülerinde çok dile getirdi. Dağlar, Kurtler için taşıdırları bağımsızlık ve özgürlük anlamını en iyi bir şekilde Sefkan'ın türkülerinde bulur. Her biri ayrı bir önemde ve anlamda olan bu eserler, bazıları yayınlanıyor.

KANDİL DAĞI

Kandil Dağı'nda ses var
Kandil Dağı dumanlı
Dorukları gülme olmuş
Yüreğinde çılt yara

Kaniyor Karasungur,
İbrahim yoldaş kanda
Doruklarından akıyor
Süzülerek ovaya
Gübreliyor toprağı
Can veriyor tohuma
Kızıl gülden tarlalar
Bırakıyor ardında

Kandil Dağı toprağın
Çatlak çatlak susuz yazda
Karasungur bir burgudur
Değiyor kuru çallağı
Gün yüzü görmemiş umut
Nice sevdalarla dolu

Yarınlar omuzlarında
Fıkrıyor görkemli
Heybetli gür sesleyle
Toz duman kan içinde
Salıyor sularını
Susuz yaz çallağına
Hücreler can buluyor
Bölük pörçüğe düşman

4 MAYIS

Bir 4 Mayıs sababında
Sardı güneği kara bulutlar
Kurşun yağıyordu
Yağmurla beraber
İki genç yiğiden üzerine
Kurşun yağıyordu
Yağmurla beraber
Hüseyin ile Seyfi'nin üstüne
Deldi kurşunlar bedenlerini
Aktı kanları yağmur sularıyla
Besledi büyüttü kan güllerini
Deve dikenlerine inat

Ne kurşun susturdu
Haykırıqlarını
Ne yağmur söndürdü
İyan ateşini
Tağıdı kızıl bayrağı
İki yiğit
Soldurmadılar kan güllerini

BİR DOĞUŞUN HİKAYESİ

Duyuyor musun Diyarbakır?
Duyuyor musun onların sesini?
Dinle

şimdi sıra sende.

Titre... titre
sarıla sarıla
midende bulantı
düşmana kusana kadar.
Onlar yabancı değil sana;
sömürüye düşman...
emeğe dost.

Onlar;
Newroz ateşiyle
taş duvarlarını parçalayan
Çağdaş Kawa'nın yoldaşları.
Onlar;

zindan direnişlerinin
zincir tanımayan
ölümsüz örgütleyicisi
Hayri DURMUŞ'un
öğrencileri.

Onlar;
hücrelere sığmayan gür ses
enternasyonalizmin
bükülmez bileği
Komutan Kemal PIR'ın
ankerleridir.

Senin değil Amed:
15 Ağustos
onların günü bugün...

DERSİM DAĞI

Teman köyünü bastılar
Delil Doğan'ı vurdular
Al kanlara buladılar
Şahidin sen Dersim dağı

Dersim dağı Dersim dağı
Derelerin kanla dolu
Ahin yerde kalmayacak
Bağı duman Dersim dağı

HARMAN YERİ

Harman yerinde çocuklar
Çocuklar mahpuslarda
Ellerinde çapalar var
Keleğce kollarında

Bakıyorlar damlardan
Akıcı bulutlara
Kör karanlık gecelerden
Sökecek şafaklara

Kimi kırlar yürümüş
Çıplak ayaklarıyla
Umut demiş ekmek demiş
Kul kara çadırlarda

Bir gün der demiş gidiye
Küçük parmaklarıyla
Yürümüş devin üstüne
Diğ urnak çapalarla

uğruna kan döken şehitlerin mücadelesi, öncü rolleri gözardı edilebilir mi? Veya bunları gözardı edenlere halk sanatçısı denilebilir mi? Lenin şöyle diyor: "Kahrolsun partizansız edebiyatçılar." Üzerine kitap yazılası bir cümledir bu. Anlamak isteyenler için anlamla yüklüdür."

Sefkan'ın daha birçok makaleleri, yazıları çıktı. Hepsinde de bir sanatçının halk için yapması gerekenleri dile getirdi. Bu anlamda Sefkan, sanatçılığı, devrimcilikle, devrimciliği savaşçılıkla bütünleştirmiş ender sanatçılardan biridir. O, gerçek anlamda bir sanatçılığın proletarya partisinden Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesine katılmaktan geçtiğini biliyordu. Kendi yazısında bu konuda görüşlerini şöyle dile getirdi:

"Ulusal kurtuluş hareketi, en önemlisi kitleselleşen bir hareketin öncüsü olan Partimizin devrimci sanat ve kültür alanında ihtiyaçlarına cevap vermek gerekiyor. Kürtçe ve Kürdistan tarihini, kültür değerlerini çok iyi öğrenmek ve bilinçe çıkarmak gerekiyor. Bunun için de en uygun olan Kürdistan somutunda böyle bir araştırmayı derinleştirmek gerekiyor. Böylece devrimci sanatta üzerimize düşeni yerine getireceğimize inanıyorum."

Sefkan, davaya bağlılığını ve bir sanat emekçisi olarak görevlerini en iyi bir şekilde yerine getirmeye çalıştığı bir dönemde şehitler kervanına katılarak ölümsüzleşti.

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan...

Başturafı 13 sayfa

yaşandı. Kırdan şehirleri kitlesel göç, proleterleşme, kitlesel işsizlik ve mevsimlik işçiliği doğurdu. Sömürgeci olanaklarla, ona hizmet temesinde küçük-burjuva ve aydın kesim doğdu. Sindirilen toplum, bu sürece fazla direnemedi. Askeri zor, kültürel ve ekonomik politikalarla birleştirilerek, Kürdistan'dan, ülkeden kopuş ve asimilasyon anlamına gelen büyük bir göç başladı. Bu sürecin büyük yıkımından her sınıf ve tabaka etkilendi. Toplum derin bir tahribat geçirdi. Emperyalizme bağimli Türk burjuva sömürgeciliği, burjuva sömürü ve kültürel, sosyal kurumları en yoz ve talancı bir tarzda geliştirerek, Kürdistan toplumunu yoksullaştırma, yozlaşma ve asimilasyon sürecine soktu.

Kürdistan kadını bu süreçten en çok zarar gören kesim oldu. Onu çağdaşlarıyla kıyaslamak mümkün değildir. O, adeta çağın gerisinde oldu. Her haktan yoksun, üzerinde her türlü oyunun rahatlıkla oynandığı, ucuz ve değersiz bir nesne haline getirildi.

Türk sömürgeci kapitalizmi altında onunla uzlaşan, çağ dışı aşiretçi-feodal üretim, sosyal, düşünsel yapısına denk düşen ortaçağ ilişkisi, kurum ve gelenekleri bütün olumsuzluğu ile kadın ve ailenin üzerine çökmüştür.

Aile, dar ve çağdışı üretimin, dar bir sosyal bilincin, idealizmin, çekışmenin, dedikodunun yatağı olmuştur. Kürdistan aşiretçi-feodal yapı ve ailede kadın, hiçbir hakkı olmayan, ailenin bile sosyal üretim çıkarları üzerinde söz hakkı olmayan, gün boyu emek gücü olarak çalışan, çocuk yapan, bunun yanında dini ve aşiret yasalarıyla her şeyden dışlanan en değersiz varlıktır.

Sömürgecilikle başedemeyen, toplumsal gerilik, ekonomik sorunlar içinde bo-

ğulan çaresiz aile, mezhep sapkınlıklarının, rikkatların yatağı olmaktadır. İslamiyet ve aşiretçilik kadını, yaşamı dahil her şeyi üzerinde erkeğin tasarrufu olan mülk durumuna getirmiştir. Kadın istenildiğinde hoşanıp sokağa fırlatılmakta, hatta öldürülmektedir. Bütün ortaçağ dinleri gibi İslamiyet mezhep ve tarikatlar kadınla direnmemeyi, erkeğe boyun eğmeyi ve köleliği telkin ederek, bu durumu kurumsallaştırır. Kadının bütün hüneri kendini pahalı bir süs eşyası olarak sunması, aşiret aile gelişimi ve çatışmalarında fitne yatağı olması, dini-mezhepsel ve kölelik yükümlülüklerini iyi yerine getirmesidir. Kültürel, ekonomik, sosyal, siyasal yaşamına ilişkin katarlardan soyutlanan kadın, kendine reva görülen kölelik statüsünü kaybetmemek için tutuculudur. Kadının katli ezilmişliği, onu ulusal ve toplumsal değerlerin, güçlü bir potansiyeli haline getirir. Bu yüzyılların geleneklerinin başkısı altında, bu potansiyelini harekete geçiremez. Ulus ve sınıf değerlerinden soyutlanan kölelik statüsü namus olarak sunulur.

Türk burjuva sömürgeciliği, Kürdistan toplumu ve kadını bu savunmasız ve geri yapıda yakalar. Ulusal değerlerin talanı, kültürel asimilasyon, ülkesinden göç ettirme, ucuz emek gücü haline getirilme, şehirlerin ve metropollerin yoz yoksulluğu ortamına sürüklenmeye karşı kadın, toplumun en güçsüz ögesini oluşturur. Kadının katli ezilmişlikten doğan yurtsever potansiyeli ve geleneklere bağlılık bağnazlığı onu yeniye karşı olduğu gibi, sömürgecilik karşı da dil, kültür, kıyafet konusunda direnç içinde tutarsa da, bu durum, tepkisinin uysallığı dönüştürmesini önleyemez.

Türk burjuvazisi, Avrupa'nın klasik burjuva düzen-

leri gibi, kadına bir ilerleme, siyasal, sosyal açılım getiremez. Kemalizmin kadına tanıdığı hukuki eşitlik, mülkiyet araçları üzerinde korkunç bir tekel ve sınıf sömürsünün olduğu Türkiye'de bile geçerli değilken, Kürdistan'da hiç geçerli değildir. Türk burjuvazisi, kapitalizm öncesi kurum, gelenek ve alışkanlıkları ayakta tutarak, onları işbirliğine alarak, kapitalizmi en geri ve yoz bir şekilde Kürdistan'da geliştirir. Şehirleri göç ettiren, metropollere, Avrupa'ya, Ortadoğu'ya sürülen, kültür-egitim kurumlarına alınmaz kadın, sömürgeci düzenden aldığı çarpık ve yoz bir açılma, asimile olma, tortu içsüdü olma ve ülkesinden uzaklaşma sürecini yaşar. Sömürgeci-burjuva egemenlik altında kadın ortaçağ kurum ve geleneklerinden kurtulmaz. Kapitalizmle yozlaşan aile kurumunda erkeğin hükümlanlığı katli bir biçimi alır.

Kemalist medeniyet olarak sunulan, kültürüne, diline, ülkesine ve halkına yabancılaşma, ideolojik ve ekonomik yoksunluk içinde bulunan aileye uygun landıgından, bu sürecin sonunda aile ve kadında oldukça olumsuz ve düşkün bir dönüm meydana gelir. Ne Kürt ne de Türk, ne köylü ne de şehirli, ne proletar ne de küçük-burjuva olan, oldukça acayip bir aile tipi ortaya çıkar. Feodal-aşiretçi gerilikten çıkan, biraz yiyecek, bir iş, bir ev bulabilen ya da bulmanın umuduyla yasaılan kadın, bu olumsuz dönüşümün en güçlü zemini ve savunucusu olur.

Tanınmaz hale getirilen Kürdistan kadınına uygulanan politika bu kadarla da kalmaz. Sömürgeci-burjuva siyasal, sosyal, eğitim-kültürel politikaları, radyo, televizyon, reklam ve basın yoluyla kadın sektörü yaratılmakta, kadın düşkünleştirilmekte, bu yolla da toplum kaos ve düşkünleşmeye itilmektedir.

DEVAM EDECEK

Masum ve Onurlu İnsan Olmanın Koşulu...

Başturafı 16 sayfa

te yaşanan bunalmın en ağır etkisi, hareketin önderi L. Karmelov'un şahsında görülür. Levski'nin ölümü ve yaşanan gelişmelerden sonra o, Bulgar ulusunun devrimci olanaklarına inancını yitirir ve yeniden dış desteğe, özellikle de Sırp-lar'dan gelecek desteğe umut bağlarlar.

Devrimci hareket ağır bir darbe almıştır. Ama Bulgar halkına Levski'nin isyan ruhu ekilmiştir. Artık 1875 yılının Eylül'ünde Stare Zagora'da ayaklanma patlak verir. Ama yaşanan gelişmeler ve yetersiz hazırlıklar sonucunda ayaklanma ezilir. Ancak bu dönemde diğer Balkan halklarının ayaklanmaları Türk yönetimini oldukça zorlamıştır. Bulgar devrimcileri bu tarihi anın sorumluluğuyla savaşımı devam ettirir ve "Ya ıstıklak ya ölüm!" şiarıyla güçlerini toparlamaya girişir. Her 1875 yılının sonunda Bulgar sınırlarındaki bir Romanya kentinde toplanır ve 1876 yılının baharına ayaklanma kararı alırlar. Burada oluşturulan bir planla Bulgaristan dört devrim merkezine ayrılır. Her merkeze bir başkomutan ve iki yardımcı tayin edilir. 1876'nın başında her merkezin yönetimi kendi alanında hareketin yoğun hazırlığına koyulur. Dördüncü devrim merkezi en örgütlü olanlardandır. Halk, yoğun bir askeri hazırlığa tabi tutulur. Erkek nüfusun silah tutan herkes 10'er, 100'er ve 1000'er kişilik birlikler halinde örgütlenir. Devrimci komiteler silah ve savaş malzemesi teminini üstlenirler. Ağaçlardan kendi elleriyle silah üretirler.

**Balta ve Fes;
Ya Türk Egemenliği,
Ya da Canından Olma;
Türk Egemeninin Bulgar
Halkına Tanıdığı Alternatifler**

Nisan 1876'da dördüncü devrim merkezi merkezindeki tüm devrim komitelerini son durumların tahlii için toplantıya çağırır. Ayaklanma için 1 Mayıs 1876 günü tespit edilir. Ancak tüm tedbirlere rağmen ayaklanma tarihi Türk makamlarına ulaştığından ötürü, tarih one alınır ve 20 Nisan'da silahlı ayaklanma güçleri Türk konasına saldırıp ele geçirirler. Kitle çanları, tüm halka ayaklanmanın başladığını duyurur. Böylece dördüncü devrim merkezinde ayaklanma başlamış oluyordu. Ayaklanmadan hemen sonra Türk yönetimi büyük bir panik yaşar, beyler, paşalar tek tek geliyor ayaklara kapanarak af dilerler. Ancak ayaklanma a-

lanı yaygınlaştıkça, tedirginliği artıran Türk yönetimini tedbirler almaya zorluyordu. Nitekim özgürlüğünü ve bağımsızlığını 10 gün tadan yöre halkı, 30 Nisan'da saldırıya uğrar. Üç gün, üç gece kahrmanca bir savunmadan sonra Türk silahlı birlikleri devrim merkezinin ana şehir merkezine girerler. Her ev, her aile bir direnme kalesine dönüşür. Kanla sulanmayan bir karış toprak kalmaz. Alandaki en kanlı çatışmalardan birisi Batak'ta yaşanır. Türk başbozuk çeteleri kente girerek binlerce kadın, çocuk, yaşlı, genç keserek katlederler. Son olarak sığınan bir kilisede, halk teslimiyete çağırılır. Kahramanca direnirler. Kapının bir yanına balta, bir yanına da fes konur. Kapıdan her çıkan ya Türkleşecek ya da kafasını ülkesine armağan edecektir. Ama Bulgar halkı kendi gerçeğinin inkarına tüm Balkan halkları gibi yalınymıyordu. Direniş sürer. Kili-seye sığınan 2000 kişi şehit düşer. Bugün bile içinde insan kemikleri yığılmak halinde duran bu kilise Türk vahşetini sergileyen iyi bir örnektir. Sadece Batak kentinde 9000 kişi lik nüfustan 1300 kişi kahr. Ayaklanma, kan gölü içinde bastırılır. Ayaklanmanın kahramanlarından Benkovski, "4-macim gerçekleşmiştir. Öyle acı bir yara açılmıştır ki, bunu kimse tedavi edemez." Bu olaylar karşısında dünya ilgisiz kalamazdı. İngiliz, Amerikan, Rus, Alman, Fransız vb. diplomat ve gazeteciler bir delegasyon olarak alana gelirler. Türkler vahşetlerini gizlemeye çalışırlar. Ama maske açığa çıkar. O günlerde Makgahan yazılarında şöyle yazıyordu: "Balkanlar ayaklanmamalıydı" derken, diğerleri ise, "Modern ayaklanmalar, sonuçlarına katlanmalıydılar" derler.

Evet ayaklanma bastırılır, ama çok geçmeden 1877-78 Rus-Türk savaşı ile birlikte Bulgaristan bağımsızlığına kavuşur.

Şimdi bu şehitler ülkesine bakarsak, önemli bir sonuç çıkarılmalıdır. Ayaklanma kanla sonuçlanmıştır. Ama bir tek Bulgarın ve dünyadaki namuslu insanın önderlerini ve savaşçıları için ayağa kalktılar, katlana neden oldular diye suçlamak akıllarının ucundan bile geçmez. Hayır, tam tersine böyle bir suçlama getirecek olan olsa, bu insanların lanetiyle karşılaşır. Çünkü tedavi edilemez yarada; yeni bir canlının modern, özgür, demokratik ve bağımsız bir Bulgaristanın doğduğunu bilirler. Buna sığı duyar, sahip çıkarlar.

Serxwebûn 43-50 sayılarında yayınlanan "Emperyalizmin Kürdistan'da Yürüttüğü Savaşın Niteliği Üzerine-KÜRDİSTAN'DA ÖZEL HARP" adlı değerlendirmeye pazısı Wesanên Serxwebûn yayımları tarafından kitap haline getirildi.

Birinci baskısı dağıtımına sunulan "KÜRDİSTAN'DA ÖZEL HARP" adlı kitap, genelde olduğu kadar, Türk ordusunun Kürdistan'da yürüttüğü özel savaşın niteliği üzerine de kapsamlı değerlendirmeleri içeriyor.

Özel savaş ve buna karşı mücadele konusunda bilgi sahibi olmak isteyenler için vazgeçilmez bir kaynak durumunda olan "KÜRDİSTAN'DA ÖZEL HARP" kitabı, okuyucularımızın mutlaka okuması gereken bir değerlendirme niteliğinde.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 72
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 153
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG - Bonn
Konto Nr: 1205242100
BLZ: 38010111

Norveç 10.- nkr
Fransa 6.- ff.
İsviçre 2,50 sfr.
İsviçre 6.- skr.
Avustralya 3.- \$

Danimarka 8.- dkr.
Avusturya 18.- s.
İngiltere 0.80 £.
Hollanda 3.- hfl.
Belçika 60.- bfr

LÎ ENÎYA BOTAN Û MÊRDÎNÊ MÊTINGERÊN HOV TÊKDIÇÎN Û DÎŞKÎN

Şerê me ê rizgariya netewî, ku li dora Botanê bi livbaziye dorfirêh pêşdikeve, kozen cengê ên nûh bi destê xwe ve tîne. Mêtîngerên Tirk, bitirs û xofeka mezin, keftûlaftê dikin, bo berdewama jiyana xwe. Şerê me ê rizgariya netewî, ku bi destpêka bûhara 1987'ê tunde bû, li Botanê pêşveçûna xwe bi hemû awayan dilezîne.

Li derdorên Qilaba, Şirnex, Berwarî û Dihê hêzên artêşa mêtîngeran û yekîtiyên teybetî ên dij-şoreşê, du hev dişkin û dipercîqin.

QILABA (ULUDERE): Taliya meha Cotmehê de, keminek li pêşiya hêzên kedxwar hat vegirtin. Yekîtiya dijmin bi girani hate tunekirin.

Di vê livbaziya yekîtiyê ARGK de, hêza dijmin nekari bersiva şervanên şoreşa me bide û pelixî. Ji hêza dijmin 25 kes hatin kuştin, 3 ji xedar birindar ketin. Du şikestina xwe hêza dijmin, ji qada cengê revî.

DIHÊ (ERÇÎ) Û ŞIRNEX (ŞIRNAK): Di navbera navçên Dihê û Şirnexê de ji dafek li pêşiya hêzên dijmin hate vegirtin. 9 serbaz û serleşkerê hatin kuştin.

Têkoşerên ARGK kemî li pêşiya yekîtiyê dijmin a derketibû operasyonan danî. Domana livbaziye de şer derket. Yûzbaşîyek, ûstegmenek, çawîşek û 6 serbaz mirin. Hêzên şoreşê tu derb û xusar negirtin. Lê dest li ser gelek hacetên leşkerî ên dijmin danin. Dijmin li vira ji, ji qada şer mîna roviyan revî.

SÊRT: Li çiyayên dora bajarê Sêrtê ji dafek hate danin. Di vê livbaziye de dijmin, têkçûnek ku heya niha hêj nedibû jiya Hundabûnê pir mezin li şûna xwe hêla.

Her di vê demê de, kemîneka duwemîn ji li pêşiya hêzên operasyonê hat danin. Gelek endamên hêzên taybetî ên dij-şoreşgerî tevî vê hêza dijmin bibûn. Hêza dijmin kete

kemîna hêzên ARGK û şikest. Gelek mirî û birindarên xwe li şûn xwe hêla û revî.

Hêzên ARGK çekên giran di vi şerî de bikaranîn. Weke nûçe û agahiyên xwe dirêjî me kirin, êşkere dibê ku 30 endamên yekîtiyên taybetî hatine kuştin. Herwusa hinde leşker û serleşker ji hatine tunekirin. Weke metêgihêşt, dijmin dirêjiya rojê de mirî û birindarên xwe kişandiye nexweşxanên bajarên mezin.

ŞIRNEX: Roja 12'ê Mijdarê yekîtiyê ARGK avêt ser gundê Yoxurtçû û civinek li gund çekir. Sîxurekî endamê MIT ê hat kuştin. Gelek xortên gundî xwe gihandin şoreşa Kurdistan.

Yekîtiya ARGK ku bi şev hate gund hemû şênîyên gund di qada gund de lihev civand. Di vê navberê de pirsîyariya mamhostayê gund hat kirin, ku bi rengê sîxurekî mamhostayîya şagirtên Kurd dikira. Sîxur Şenol Akal, heya niha gelek guncê li dijî gelê me birêxistibû. Guncên wi yek-yekî ji bo gundiyan hatin gotin û yekîtiya ARGK pirs ji gundiyan kir, ku kîjan ceza ji vi sîxurî re girîng be dayin. He-mû gundiyan ku beşdarî civînê bibûn, yek bersivê dan: "Girîngê bê kuştin".

Taliya pirsîyariyê û axafên bo gundiyan, sîxurê MIT ê mamhostayê dijminê gelê Kurd Şenol Akal hat kuştin.

Herwusa yekîtiya ARGK, li gora daxwaza zagana leşkerî ERNK, 6 xortên Kurd ji bo hatina nav şerê rizgariya netewî û şoreşa Kurdistan, deri-vand.

Yekîtiya ARGK di nav çep-kên bi şahî dihatin kutandin û bi dilxwazîgerî û duruşmên awazî ên gundiyan, bi xurtkirina hêzên xwe, xwe ji gund durxist.

Di wê şevê de êrişek ji çû ser gundê Arakoy navçê Şirnexê. Pêşmergek ARGK tevî gundiyan civîneka mezin çê-

kirin. Li ser karguzarî û delameten welatperweriyê, li ser domana nûjen a Rizgariya Netewî Kurdistan û ên din, axafên dorfirêh hatin çêkirin. Belavok, wêne û duruşmên ARGK û ERNK û posterên şehîdan di nav gundiyan de hatin belavkirin.

Ji vi gundî ji li gora daxwaza zagana leşkerî a şoreşê 3 kes xwe gihandin keşlên pêşmergek. Taliya civînê pêşmerge, bi alên ERNK û ARGK her bi livbaziye nûh ve, xwe ji gund durxist.

BERWARÎ: Di hefteya yekemîn a meha mijdarê de li çiyayê Korkandil û dora gundên Osyan, Xal û Koale şerê mezin di navbera hêzên ARGK û hêzên dijmin en operasyonan de derket. Di şer de balafirê hate xistin. Şer sing ber sing dom. Hêzên dijmin gelek mirî û birindar li şûn xwe hêla.

Roja 13'ê mijdarê pêşmergek ARGK avêtin ser gundê Osyan navçê Berwarî. Civînek mezin li gund pêkhat. 22 xortên Kurd xwe gihandin nav refên têkoşînê.

Yekîtiya ARGK ku bi şev hate gund, hemû gundî û parêzkarek gund lihev civand. Li ser banga pêşmergek, tevan çekên xwe berdan û di qada gund de li serhev komkirin. Domana axala şoreşgeran de hat duxuyankirin, ku ji ber ku gîştan çekên xwe bi dilxwazî dan destê şoreşgeran û sund-xwarin nema parêzkariyê bikin, parêzkar tev hatin azadkirin.

Dure, 22 xort bi dilxwazî xwestin xwe bighênin şoreşa Kurdistan. Daxwaza wan hat pejirandin. Hêjmara çekên ketin destê şoreşgeran 43 ye. Bi vê nola li vi gundî 200 çekên dijmin ketin destê pêşmergek, ji ber ku di vi gundî de berî niha ji livbaziye ve nola pêkhatin.

Di bin barana şahîya şênîyên gund û duruşmên awazî en mîna "Bijî PKK, ERNK û ARGK" pêşmergek xatira xwe ji gundiyan xwestin û bi dilovanî ji gund derçûn.

OPERASYONÊN MÊTINGERAN TUNDE BÛN

Ji ber ku yekîtiyên ordiya faşîst û çetên milîs li hemberê hêzên ARGK nema dikarin xwerahîgrin û rojbîroj belav-dibin, berpirsiyarên mêtîngeran, daku bikaribin xwe li ser lingên xwe bigrin, kuftû-lefteka herî mezin birêdixin.

Ji bona hundabûnê xwe ên zêdedibin kêmîbikin, mêtînger zora xwe didin operasyonên xwe ên leşkerî. Li derdorên mîna Dihê, Şirnexê, Şemzînan, Qilaba, Çalê û Berwarî leşkerên xwe nûh komdikin. Pîkolîya xwe li ser gundiyan Kurdistanê zêdedikin. Mêtîngerên ku gelê me dihingivînin û dixin bin lêdan û sitemê, dixebitin daku gundiyan me ên belengaz alîkariya şoreşê nekin û xwe tevî hêzên pêşmergek nekin.

Waliyê kolonyalist H. Kozakçioğlu bi duxuyaniya xwe a nola, "di vê zivistanê de îşê eşkîyan temame", armancê operasyonên xwe ên tunde eşkere danî holê. Mêtîngerên ku derfet ji hoyên zivistanê ên zorûzêmet ji distênin û fir-senda xwe di vê rewşê de dibê-nin, pîkolîyên xwe li ser gundiyan gelek dijwar dikin û bi operasyonên tunde, dixwazin tevger û lîva hêzên ARGK bi-rawestênin. Lê bili van ope-

rasyonên ku nûh tîr birêve-birin, û bikaranîna azînen dij-şoreşgerî ên nûh, mêtînger nikarin nejrîtiya xwe û bîme-caliya xwe veşêrin.

Bi çavsoyîya ku ji hejare-tiya xwe ji distênin, yekîtiyên dij-şoreşgerî bi dijwarî êrişî gelê me dikin, nola kuçikên devbixin. Carcaran navê hê-zên pêşmergek ji xwe re dikin şih û davêjin ser gundan. Jin û keçikên Kurdan dirêvênin. Harbabê karên gemar û kîret pêkênin. Gava ji alîkî dixwazî gelê me çavtirsayî bikin, ji hêla din bi bikaranîna navê ARGK, dixwazin hêzên şoreşa me li bal gelê me reşbikin û pêwendiyên gundiyan tevî pêşmergek qutbikin.

Lê gele Kurdistan dijminê xwe gelek baş nasdike. Van dekdolabên mêtîngeran zû derdixe ber çavan û wanan rus-wa û rezil dîke. Ji hêla din ji, ji ber ku gele melaw û keçên xwe en di nav refên ARGK de baş dinase, zû wanan ji dijminan cudadîke û derdixe. Tucaran baweriya xwe bi van leyistokên dijminan nayne. Bili hemû xebatên mêtîngeran, şerê me ê rizgariya netewî rojbîroj pêşdikeve û dile gelê me şa û dilovanî dîke.

Têkoşerên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan (ARGK) li gelek êrdimên Kurdistanê, serdestiya xwe a karvanî xezm û tîkûzîkin. Bili hemû derew û çewt şanîkirina kedxwarên Tirk, herwusa bili hemû operasyonên leşkerî ên jîrde û asmanan, ev rastî ronak û êşkere tê ditin. Di sêrê van êrdimên em qala wan dikin de, navça û derdora Şemzînan heye. Pêşmergek şoreşa me carcaran rêyên tomofil û gerokan dibirin û berikatan datênin. Ên diçin û tîr şehîdîkî û civînen dorfirêh çedîkin. Wênên li jor û jêr delîlên rêbirînekê ne, ku di mehên Êlûn û Cotmehê de ev livbazi refbîrê pêkhatin.

KÎRYARÊN TUNDE LÎ NAVÇA NÎSÊBÎNÊ

Livbazîkariya ku li derdorên Nîsêbînê di vê dema taliyê de bilind û zexm dibû, leza xwe didomîne. Taliya livbaziye ku bi awakî dijwar li dijî yekîtiyên artêşa mêtînger û milî-sên bebext û welatîroş birê-dikevin, artêşa kedxwaran li vî êrdimê hildîweşe. Berî niha ji li vî derdorê gelek serbazên dijmin ji tîrsa pêşmergek hişên xwe hundakiribûn û din bi-bûn. Niha ji, dîsa hinde serleş-ker û serbaz ji tîrsa jiyana xwe hişên xwe hundakirin û xwe bi xwe kuştin. Belavbûna artêşa mejokdar li Nîsêbînê her ber-dewame.

Hêzên dijmin ên ku li hem-berê kiryarên xurt ên pêşmer-gan ketine nava tîrsê û çavên wan ji kurtî şikestiyê, rastî rewşekê dibin ku ê din neka-rîbin di nava xwe bi xwe de nîzama xwe ser lingan bigrin. Weke agahiyên vî pelê gihan me, yûzbaşîyek û serbazek xwe kuştine. Sedema xwe kuş-tinê, tîrsa ku herrojê dijîn e.

Taliya ku morala serbazên dij-min li hemberê hima pêşmer-gên ARGK dikeve, hinde kes ji refên dijmin mejiyala dibin.

Nola agahiyeka din ku gi-ha me, mûlehiyek ku karê be-lediya Nîsêbînê girtibû ser-xwe, Nîsêbînê berdaye. Mûle-hî Ahmet Alkan bi vî nolê ber-siya hêzên ARGK da, kar ber-da û ji Kurdistanê revî.

Di livbaziyeke din de, ku li Nîsêbînê pêkhat, 9 parêzkarên

gundê Nebilê hatin tunekirin.

Dereşê şevê de pêşmer-gên ARGK avêtin ser gund. Şer digel parêzkarên derket. 3 parêzkar ji hêla şoreşgeran hatin kuştin. Parêzkar ji tîrsan pişikilî û belavbûn. Heya wan pêneket ku pêşmergek ARGK ji mîj xwe ji dora gund dur-xistîne, lewma tariya şevê de reşandin hevdu. Taliya şerê nav xwe de ji 6 parêzkarên din hatin kuştin.

CIVINEK LÎ GUNDÊ SARITAŞ LÎ DÊRSİMÊ

Yekîtiyê ARGK êrişek bire ser gundê Saritaş navçê Ovacik êrdima Dêrsimê. Civi-neka dorfirêh li gund çekir û dibistana mêtîngeran a di na-va gund de, da ber agirî.

Pêşmergek şênîyên gund li qada gund komkirin û axafên şoreşê ji wan re kirin. Gelek pîrsên şoreşê, ji bo gundiyan hatin ronahî kirin. Du civînê û

qedandina axafan, bi benzîne dibistan şewitandin. Di bin xweşî û dilşahiya gundiyan de, pêşmerge dure gund berdan û bera xwe dan çiyayên Dêr-simê ên bilind, ji bona pêka-nîna livbaziye nûh û bilind-ki-rina agirê şoreşê li dijî mêtîngerên ku welatê me vegirtine û dagirtine.

XWEPÊŞDANA BÎREWERÎ Û XWERAGÎRTINÊ LÎ BONNÊ

Destpêk rûpela dawî de şoreşgerî xwendin. Koma govendê a bajarê Stuttgart, leylis-tokên renga-reng pêşkêşkir.

Bi zimanên Kurdî, Almanî û Tirkî axaf çûbûn. Namebrus-keka welatperwerên di xwera-girtina birçimayînê de hat xwendin Karkereki welatper- wer ji axafeka birewerî û xweragirtinê pêşkêşkir. Do- mana livbaziye de bi hezaran belavok, hatin belavkirin.

Di axafê bi navê berpir- siyariya ERNK li Ewropa de,

êrişên dewleta Alman hatin navkirin. Bang li welatperwe- ran hat kirin. Kin bû gotin ev hate gotin "Digel hevxe- batkariya mêtîngerîya Tirkên faşist, karbidestiya Almanya a emperyalist, êriş û komplo- yên xwe li dijî Têkoşîna Rizga- riya Netewa Kurdistan zêde- dike tixup ji bo êrişên xwe nasnake."

— divê neyê jibîrkirin, ku gelê Kurdistan û pêşengên vî gelî, xwediyê wê himê ne, ku bikaribin van êrişên xîzî û

rûşş binkeftî bikin. Ewên êri- şî gelê me dikin, wê di xwîna teroristîya xwe de bîn fetisan- din.

Em dengê xwe li dijî êrişên devbixwînan û kedxwaran bi- lindkin. Xwedî li têkoşîna xwe derkevin...

Gelek weşan hatin çîhê xwepêşdanê. Saziye rojname- man û weşanan ên mîna DPA, WDR, Bonner Rundschau, General Anzeiger, Express û Hürriyet xwepêşdan şopan- din. Hevpeyvîn çekirin.

Meha Mijdarê de jî berxwedana welatperweran li dijî Almanya Rojava doma

Stuttgart: Roja 23'ê mijda- re 25 welatperwerên Kurd, a- vahîya parlamentoya bajarê Stuttgartê vegirtin. Armanca vegirtinê, li pêş parlamenta- ran û rojnaman hat duxuyan- kirin. Daxwaza rewastandina êrişên dewleta Alman û peren biribûn kirin. Alikariya xwe ji bo xweragirtina birçimayînê a li bajarê Koln diyarkirin.

Polêsên Alman, ên ku hatin çîhê rûdanê êriş birin ser we- latperweran. Lê welatperwer liberxwedan û wan protesto kirin. Rodyonek û 2 rojname bûyer weşandin.

Hamburg: Roja 3'ê Mijdarê 25 kes avahiya kovara "Stern" vegirtin. Digel rojnama "TAZ" hevpeyivînek çekirin. Televizyona "Journal", kova- ra "Stern" û rojnama "Bild"

hatin çîhê rûdanê û weşandin.

Hannover: Roja 2'ê Mijda- re 60 welatperwer Meclisa E- yaleta Saksonya vegirtin. Bêhtîrî 1000 polês hatin çîhê bûyerê. Bi zorê xwestin livbazi birawestînin. Lê welatperwe- ran liberxwe da. Rojnameva- nê "Allgemeine Zeitung" û DPA hatin çîhê rûdanê.

Dure welatperwer çûn a- jansa "Reuter" û avahiya rêxistina VVN (Yekîtiya dij- faşist) û li ser tewrê polêsan agahî û belavok dan wala.

Bremen: Li vir bûroja roj- nama "TAZ" qedera 2 seetan ji hêla 15 kesan hat zêftkirin. Heya weşan hatin çîhê rûdanê, livbazi doma. Radyoya Bre- men û rojnama "Wezer" bû- yer nasî guhdar û xwendeva- nê xwe kirin.

ÎSVÎÇRE:

Bikaranînên bêdadi li dijî welatperwerên Kurdistan

Roja 7'ê Mijdarê girsên ji Kurdistanê bi rêşanidariya komelên welatperwerên Kur- dîstanê, xwestin numayîşek li dijî bikaranînên karbidestiya Almanya Rojava bikarbênin. Lê berpirsiyaren hikumeta Îsvîçre, bû sedem livbazi se- kinandin.

Welatperwerên Kurd seri- dan berpirsiyaren vî welatî û destura rêveçûnekê xwestin. Lê roja 6'ê Mijdarê, xwepêş- dana ku wê li bajarê Zûrichê çêbibana, beyî nîşankirina se- demekê hate qedexe kirin.

Dure welatperwerên Kurd

xwestin vî mafê xwe ê demok- ratîk û zagonî, bi "xwepêşda- neka ji nîşka" bîcîhbênin. We- latperwerên Kurd ji bajarên dur hatibûn, xwe li bajarên Basel û Zûrich komkirin.

Polêsên Îsvîçre bû sedem erîş birin ser welatperweran. Li wan xistin. Pêşî dora 200 welatperwer girtin û livbazi rawestandin.

Lê welatperwerên Kurd no- lûa herdemê, vî carê ji liber- xwedan. Bikaranînen polêsan ên li pêşîya çavê gelê Îsvîçre, nîfrîneka mezin kişandin serxwe. Gelek mirovên vî welatî

bikaranîn û rewşa polêsan ne- derivandin. Gelek kesên tele- funî "Komîta Kurdistan" ki- rin û gotin: "Em ji tewrê hi- kumeta xwe fedî û şermdî- kin."

Welatperwerên Kurd dure, li bajarên Basel û Zûrich civî- nê bo rojnaman çekirin. Êriş protesto kirin. Diyarkirin, ku wê li dijî her êrişî, wê xwe rabigrin.

Rojnamên Îsvîçre rûdan bi firehî weşandin. Tiştên ku bûn, şermîkî meznûn, bo vî we- latî, ku solên faşîzmê nexistibû axa xwe de.

YEKÎTIYA JÎNÊN WELATPARÊZÊN KURDISTAN DAMEZIRÎ

Destpêk rûpela dawî de

yekîtiya jinên ji xebatên xwe bi gelek gēweyan birêvebir. Encama van xebatên de, li gelek navçan û êrdiman kon- feransen yekîtiyê pekhatin. Rîsta û pêwîstiya jinên di şorê de, herwusa rewşa jinên Kurdistanê, pîrsa ketina jinên nav refên şorê û karguzarî û delametên jinên, ji ber çavan hatin derbuskirin û danûsti- tandin di vî barê de çûbûn. Ev gîştî mejiyan de û baweriyê de hatin ronahîkirin.

Li kêleka Yekîtiya Karke- rên Welatparêzên Kurdistan û Yekîtiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan, ku herî niha bi çendekê damez- randina wan hatibû danezana- kirin, bi damezrandina Yekî- tiya Jinên Welatparêzên Kur- dîstan, bi dellî derdikeve holê, ku eniya me ERNK digihe ye- kîtiyên xwe ên girseyî.

Komecîna Yekemîn a Ye- kîtiya Jinên Welatparêzên Kur- dîstan, ku bi delegên ji gelek êrdiman hatibûn konferansê, pêkhat biryarên xurt û bihîm girt û çîhê xwe di şorê de duxuyankir. Li kêleka rapora şîşî (konevanî) a hatî pêş- kêşkirin, hêl û aliyan taybetî

ên têkoşîna jinên bi zîmanekî vekirî û eşkere hatin şîrove- kirin û xuyakirin. Namebrus- kên, ku ji hêla yekîtiyên din hatibûn hînatirin ji, komecîvî bûhtir xurtkirin. Herwusa, re- hvalên jin ên ku di têkoşîna me de ronakrewanbûne û di zîndanên de hêj liberxwe di- din, li rengê endamên şerêlê ên yekîtiyê hatin hilbijartin. Komecîvîna ku rapora kone- vanî, bernama yekîtiyê û birê- veberîne derivand, herwusa li ser van habêtên jêrin ji hur- yar girt.

— Pêşengîya ramyarî, ko- nevanî û rêxistinî a proletar- ya di Eniya Rizgariya Nete- wa Kurdistan de,

— Bîcîhanîna delametên YJWK di barê azîna bîngêhîn, ku çekdariye, di şorê Rizga- riya Netewa Kurdistan de,

— Rêxistinkirina YJWK,

— Pêkanîna hewceyîyên têkoşîna rizgariya netewî di barên rêxistinî û amedeki- rîna şervan û têkoşeran,

— Hevkariya aborî, civakî

— Bîjî têkoşîna berxwedanê a jinên Kurdistanê!

— Bîjî yekîtiya têkoşîna jinên Kurdistan YJWK

— Ji bo pêkanîna biryarên Komecîvîna Yekemîn pêşde!

— Bîjî ERNK!

û konevanî, digel malbatên şehîd û girtiyan,

— Pêwendiyên malbatî, ku bigihin taybetiyên şoreşgerî welatperwerî û demokratî,

— Têkoşîna li dijî bawerî- yî ji kehnîya hêzên serdest- tiya mêtîngerîyê, nîzama komp- rador, sosyal şoveniyê, reform- mistiyê û gelêriya kevnepe- rest, di nav refên jinên de û belavkirina vanan

— Têkoşîna li dijî şîxurî, kompo û provakasyonên mêtîngerîya Tirkên faşist û hev- xebatkarên wan ên li dijî Te- koşîna Rizgariya Netewa Kur- dîstan û refên jinên welatper- wer û amadekariyên parastî- na li dijî van.

— Têkoşîna li dijî bawerî- yî bo koçberbûnê, ji welat durtketinê û welat berdanê, ku kehnîyên xwe ji mêtîngerîyê distînin û vegerîna welat,

— Têkoşîna li dijî feminîz- mê, reformistiyê û hew- baweriyên çewt û şaş ku di nav refên jinên de peyda dibin.

— Alîrandîna livbaziya ji- nan a girseyî û rizgarixwaza netewî,

— Pêşvebirina pêwendî û tîfakan,

— Pêkanîna hewceyîyên diravî bo Şerê Rizgariya Ne- tewa Kurdistan

Komecîvîna Yekemîn a YJWK, ku gaveka pêwîste bo rêxistinkirina girsên jin ên Kurdistanê û bîdestanîna ser- xwebûnê, hang li hemû jinên Kurdistanê dike, ku xwe di nav refên YJWK de rêxistin bikin û li dijî dijîmîn yekbûna xwe pêşvebibin.

Him û hêza yekîtiyê, li gora derxistin û rêxistinkirina girsên jinên, lê pîvandin

NORVEÇ:

Xwepêşdana protesto li dijî cunta faşist

Roja 12'ê Êlûnê 1987'ê, di dîroka Norveçê de cara yekem- mîn Kurdên welatparêz xwe- pêşdanek rêxistinkirin. Zi- kakên bajarê Oslo bi duruş- men dijî cunta faşist a 12'ê Êlûnê, hejiyan. Bi dengê bilind û qube duruşmên nola, "Bijî PKK-ERNK û ARGK" û "Bijî Serok Apo" hatin bandan.

Ji niha û pêde, dewleta Tirk a faşist wê xwe li Norveçê ji nîkarîbe rihate bibene. Herçu- qasî cara yekemîn li vî welatî xwepêşdanek hate dirustkirin ji, 25 kes beşdarbûn. Berî niha di vî welatî de tiştêk li dijî Komara Tirk birêneketibû û livbaziye vî nolê nehatibûn pêkanîn, herçuqasî gelêrîva- nê burjuvaziya piçûkên Kurd ên xwespar li vir hebûn ji. Lê gava vî salê dilxwazên ERNK

livbaziye xurt ên mîna, zefî kirina bûroja "Luftansa", xwepêşdana 1'ê Gûlanê û hew- pêkanîn, xwespar ji roja 12'ê Êlûnê li bajarê Oslo govend kişandin (mîrov nîzane çî be- je, ev hêz 12'ê Êlûnê protesto dikiran an pîroz dikiran!) Bi vî nolê gotin, "me kiryarek pêkanî"

Em dixwazin van gotinên jêrin bigihin hemû welat- perweran

Em Kurd, ne ger tenê em li Norveçê bin, em li derya qeşa- yê a bakur ji bin, emê hemû êrdimên ku em lê dimênin, ji bo komara Tirk a faşist û xula- mênêk wê bikin goristan. E- mê, alikariya bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan li wir bilindbikin

Komek ji dilxwazên ERNK

ALMANYA ROJAVA:

Berxwedana birçimayînê giha armanca xwe û dawî pêhat

Komek ji welatperwerên Kurd, roja 26'ê Cotmehê ber- xwedaneka birçimayînê li ba- jarê Koln bilindkirin. Berxwe- dan giha armancê xwe û dawî bû. Berxwedan 12 rojan doma.

Hêj destpêka xweragirtinê de polêsên Alman, destura ko- nekê ho birçimayînê nedan. Xwestin livbazi birawestînin. Bikaranînên xwe ên bona çav- tirsandinê, hefteya duwemîn de ji birêvebirin. Ji ber ku polês, ji bala awira gîştî ditur- siya, dixwesta livbazi birawes- tîne. Belavkirina "Kurdistan-

Report" û vekirina standa ra- gîhandinê, bi deste helediye, dixwestin bisekinîn. Lê bi- serneketin

Livbaziakar, alikariyên kar- bidestiya Almanya bo faşîzma burjuvaziya Tirkîan protesto kirin. Daxwaza vegerandina 700 hezar markên, ku dest da- nibûn ser kirin. Duxuyankî- ribûn, ku heya armancê bîcîh neyin, wê berxwedana xwe ber- dewam bikin. Taliyê de serfî- razî, bû ê berxwedan û xwe- ragirtinê.

ALMANYA ROJAVA:

Civîna hevkarîyê li bajarê Schweinfurt

Roja 12.10.1987'ê, Feyka- Kurdistan û "Volksfront" (E- niya Gel li Almanya), civîneka ragîhandinê, li ser Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û êrişên dewleta Almanya Roj- ava li dijî vî têkoşînê, bi hev- re pêkanîn.

Dora 25 demokrat û dostên gelê Kurd û şoreşgerên Alman beşdarbûn. Piştî ku berpir- siyare "Volksfront" axafek li ser alikariyên aborî û teşkerî en Komara Almanya Federal

ji bo Komara Tirk û êrişên Almanya Rojava li dijî Feyka- Kurdistan kirin. Berpir- siyare Feyka- Kurdistan ji axa- fek fireh, li ser dîroka Kur- dîstanê, li ser Têkoşîna Rizga- riya Netewa Kurdistan û erî- şên Almanya Rojava ên bi ar- mancê konevanî kir.

Civîne de gelek pîrs xwe duxuyankirin. Rewşa kone- vanî ji ber çavan, kin hat der- buskirin. Civîn, dora 2 seetan berdewamkir

70 SALIYA ŞOREŞA COTMEHÊ (OKTOBER) A MEZÎN

Di sedsala 19'an de, gava zanayaren komunizmê Marks û Engelsî ji bomale çîna proletarya xebata xwe pêşve dibirin, li Ewropa Rojava ji derebêgî her diçû dîhlweşiya. Şûna derebêgiyê çîna burjuvazî çih digirt. Ji hêla din jî çîna proletarya rojbi-roj xurtidibû û pîkolliya burjuvazî bê dawî zêdedibû.

Sedsala 19'an de, li Ewropa Rojava gelek tevger û serhildanên çîna proletarya birêketin. Bi taybetî şoreşa karkeran a yekem, sala 1871'ê li Fransa di "Komuna Paris" de biserket. "Komuna Paris" 72 rojan hikim bi destê xwe ve ani. Sedema ruxandina vê şoreşê ew bû, ku partiyeke Marksist ku bikaribe pêşengiya çîna karkeran bike, nebû. Li hemberê vê rewşê Marks, buhatiyeka mezin da "Komuna Paris" û nişanda, ku nebesa proletarya hikim ji destê burjuvazî bistene. Giringbû, ku dewleta burjuvazî bê hilweşandin û li şûna wê dewleteka karkeran bo pêkanina sosyalîzmê, bîhata damezrandin.

Li Rusyayê tevgera Marksist bi derengi derket. Ji ber ku li Rusyayê avahiya aborî pir paşmabû, tevgera karkeran nebû û birên cotkar di piraniyê de bûn. Lewma di wê demê de şoreşgerên Rusya digotin, "Marksîzm" û wê wêlêti mina Rusya nabe. Şoreşgerên Rusya bi navê "Gelêrî" dihatin nasîn. Marks, Engels û Lenin teqdîrek didan "Gelêrîyê", ji ber ku demokratîya cotkaren şoreşger bo wan hebû û bo şoreşê bang dikirin. Wan didan ber rexnan, ji ber ku "Gelêrîyan" digotin, "cotkar rola bîngehî di şoreşê de dileyîzî" û bi wê nolê, Rusya ji tevgera proletarya ehanê vedîqelandin.

Sala 1883'ê de komek piçûk ji şoreşgerên Rusya, li derveyî welat belavokek derxistin û duxuyankirin, ku pêwendiyên xwe bi "Gelêrvanan" re birin. Pêwistiya damezrandina partiyeke çîna karkeran li Rusyayê ditin. Bi vê şeweyê, cara yekemîn rêxistînek Marksist li Rusya pêk hat. Navê wê tevgerê jî "Koma Rizgariya Kar" hatibû danin. Sazmankarên wê komê, ji Marksîstiyê yekem li Rusya Pîlixanov pêkanin. Di wê demê de, piştî sazûnê ew koma Marksist li derveyî welat, li hundurê Rusya yekser Marksist derketin. Pêşî li bajarê Petersburg (niha Leningrad) destpêkirin û di rojê bajarê din jî belavûn.

Bi derketina Marksîstan li Rusya, dijayetiyeka ramyarî (îdeolojî) di navbera Marksîstan û "Gelêrvanan" peyda bû. E ku pêşniyarî ji bo damezrandina partiyeke Marksist li Rusya kiribû, rêberê proletarya Lenin bû. Lenin, gava 17 salî bû, kete nav refên tekoşîna şoreşgerî. Dema Lenin tevli tevgera şoreşgerî bû, ramyarîya Marksist li welatên Ewropa Rojava, di nav karkeran de çih xwe girtibû, lê li Rusyayê nûn destpêkdî û nûn belavûbû.

Meha Tebaxa sala 1887'ê Lenin, di zaniingeha (universita) Kazane de tevli tevgera şoreşgerî bû. Di zaniingehê de pêwendiyên xwe digel xwendevanên şoreşger yekser pêşvebir. Piştî demaka kin, di meha Kanûna sala 1887'ê de ji zaniingehê hat birin û ji hêla polîsan hat girtin, ji ber ku Lenin, heşdari cîvîneka xwendevanên şoreşger bibû. Bihara 1895'ê Lenin bi nave

Marksîstên Petersburgê, çû Ewropa Rojava, ji bona ku pêwendiyên xwe digel "Koma Rizgariya Kar" deyne. Û li rewşa tekoşîna karkerên Ewropa Rojava meyzeke Lenin li Işvîçê digelendamên "Koma Rizgariya Kar", pîlixanov da û standin pêkanî û bi wan re tîfak çêkir, ku bihevre kovarek bi navê "Kar" derxînin.

Dema Lenin di payiza 1895'ê de vegeriya Petersburgê, komek Marksîst ên li Petersburgê kir xwe, di bin navê "Yekîtiya Tekoşînê ji bo Rizgariya Çîna karkeran" Ev jî, bîngeha damezrandina Partiya Komunîst li Rusyayê bû.

Destpêka meha Kanûna 1895'ê, Lenin û gelek hevalên wî ji aliyê polîsên Petersburgê hatin girtin û zêdetirî 14 mehan di zindana Petersburgê de man. Lê ev girtin, şoreşvaniya Lenin zexmtir kir.

13 Sibat 1897'ê hikumeta Çar, Lenin koçberî Sibîriya Rojhelat kir. Lenin 3 salan li wir ma. Armanca hikumeta Çar ew bû, ku Lenin ji tevgera karkeran a Marksist durbixe.

Sala 1898'ê, Komcivîna 1 a "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokratîk li Rusya", li bajarê Mînsk pêkhat. Lenin, di komcivîna yekem de başdar nebûbû, lewma ji komcivîna bîernameyeka (proxamek) şoreşgerî derbasbû. Di 16'ê Tîrmehê 1900'ê de, piştî ku Lenin ji Sibîriya hat berdan, Lenin çû Almanya û li wir rojnameyek bi navê "Iskra" derxist. Rojname bi di-zi di gîha Rusyayê. Di wê salê de tevgera karkeran li Rusya, her diçû pêşve diçû, ta sala 1905'ê gava ku şoreşa burjuvaziya demokrat teqiya. Meha Tîrmehê sala 1903'ê de Komcivîna 11 a "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokratîk" li bajarê Brükselê li Belçîka destpêkir û dore li bajarê London li İngiltere dawî pêhat. Bin rêberiya Lenin de ev komcivîn rîstîkê pir mezin leyist. Bîernameyeka şoreşgerî hat danîn. Bi taybetî ji ev bîername li ser pîrsa netewî di wê demê de bîernameyeka şoreş a yekemî bû li Çîhanî. Dîktatoriya proletarya, bîngeh ji bo tekoşîna partiyê didit. Di komcivîna duwemîn de, bîşek ji burjuvazên piçûk û tesfîyekar derket. Navê wan "Menşevîk" û ên piştigirtin Lenin "Bolşevîk" hat danîn.

9 Çile 1905'ê li bajarê Petersburgê şoreşa burjuvaziya demokrat rabû. Lenin pir bala xwe da wê şoreşê. Li ser rîsta Marksîstan, ku di wê şoreşê de wê çî be, nivîst û digot, ku "Serkeftina şoreşa burjuvaziya demokrat, gaveke ji bo şoreşa proletarya li Rusyayê". Di wê demê de Lenin, "Gava proletarya digel cotkarên belengaz di şoreşa burjuvazî biserkevin, dawî bi şoreşê nayê. Divê çîna karkeran û cotkarên belengaz di tekoşînê de dest bidin hev û li burjuvaziye xî" digot. Di rojên şoreşê de "Sow-yeta Karkeran" damezirî. Bi wê nolê, cara yekem li çîhanê, rêxistîna Sowyet hat avakirin.

Şoreşa burjuvaziya demokrat de, burjuvaziya Rusî ji tekoşîna proletarya gelek ditirsi û bawer dikir, ku proletarya wê şoreşa burjuvaziya demokrat ber bi sosyalîzmê ve bilbe. Dîket navatirist, ku fabrika (karxane) wê jî dest biçin û pêwendiyên ligel bûrokratên Çar wê bînin. Ji ber ku, burjuvazî û Çar bi sedan şewê û berjewendan bi hev

girêdayî bûn. Ji ber wê sedemê burjuvazî dixwest, tevli Çar he ser hikim Piştî ku karker û cotkaran bi lehengî şer domandin û gîhêştin serfiraziyê. Piraniya leşkeran gundî û cotkar bûn.

Lê serkeftin bi tevayî negihêştibû dawiyê. Li hemberê damezrandina Sowyetê, çîna burjuvazî ji hikumetêk saz kiribû. Ango, karker û cotkaran şoreş pêkanî û burjuvazî hikim vegirt. Lê di sa ji şeweyeka demokratîyê li Rusya derketibû holê.

Gava şoreşa burjuvazî biserket, gelek kes bawer dikiran, ku rewşa Rusya bi bîngehî hat guhartin. Di nav Sowyetê de, hêzên burjuvaziya piçûk, "Menşevîk" û "Sosyalîstên Demokrat", gelek baweriyên çewt belav dikiran. Piştigiriya hikumeta burjuvazî jî dikirin. Ji ber ku, proletarya ne pir xurt bû, pîrsa rêxistîna rind ehiş xwe negirtibû û gelek rêberên "Bolşevîk" hêj di zindanan de bûn û ji tevgerê hatibûn durxistin, burjuvazî biserket û hêzên mina "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" jî, sod ji wê rewşê digirtan û baweriyên çewt belav dikiran.

Ji şoreşa burjuvazî a yekem heya şoreşa burjuvazî a duwemîn

Du hilweşîna şoreşa burjuvazî a yekemîn, hikumeta Çar bi hezaran şoreşger bidarvekir. Bi dehhezaran avête zindanê. Tevgera şoreşgerî li Rusya derbeyeka mezin girt. Hikumeta Çar biryara girtina Lenin dabû. Kuştina wî dixwest. Komîta merkezi a partiyê ji biryar da, ku bin van hoyên zehmet de, Lenin derxêne welatêkî din. Sala 1908'ê Lenin çû bajarê Cenevre li Işvîçê.

Lenin xebatên xwe bo şoreşa proletarya pêşvebir. "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokratîk" jî nûve de anî serhev. Gava Lenin gîha Cenevre, rojnameyek merkezi bi navê "Proletarya" derxist.

5 Gulan 1912'ê de hejmara yekemîn ji rojnama "Pravda" derket. Ew roj, rojnameya proletarya bû li çîhanê. Rojname rîstîlek mezin bo hişyar kirina proletaryayê Rusyaleyst 2 salan de, 280 nivîstên Lenin di "Pravda" de hatin weşandin.

Sala 1914'ê çîna karkeran di sa serî hilda, bîhtîrî milyonek ji karkeran kar berdan û êrîşî hikumeta Çar dikiran. Lê ev şer firehtir nebû û nequlbî şoreşê. Gava di wê salê de Şere Çîhanê ê Yekem derket, ev şer, weke dîtina partiyê "Bolşevîk" şerêkî di navbera emperyalîzma çîhanê de bû. Lenin bi diyarî li hemberê wî şer rawestîya. En min Kaustky li Almanya û Trostky li Rusya, bin navê "şerê piştigirtinê ji bo welat", ketin bin hasken sermayedaran. Hin Partiyên sosyal demokrat li Ewropa, ji rê derketin. Lenin li diji sosyal şovenîstiyê pir rawestîya û wanan ruswî dikir. Lenin digot, "Gava em dibêjin mafê serxwebûnê ji bona hemu netewan, em naxwazî netewan perçe bikin. Lê tenê bi wê şeweyê netew û gelên çîhanê di hevkarîyê de û bi birayeti dikarin bi jin". Lenin li ser şoreşa li pêşiya Rusya gelek nivîst û digot, "Şoreşa li pêşiya me, wê şoreşeka burjuvazî a demokrat be. Wê ne wek şoreşa salên 1905 û 1907 an he "Ji ber ku di 10 salên derbasbûyê de, li Rusya aborîtî pêkêtibû û çîna karkeran zêdetir bûbû. Cotkar nezişkîrî proletarya dibûn. Şerê Çîhanê ê Yekemîn de, gelên Rusya ketibûn nav rewşeka gelek diyar de. "Bolşevîk" di nav gelê de propexanda li diji Çar û banga rabûna proletarya dikiran.

Şoreşa burjuvaziya demokrat a duwemîn

Meha Sibâtê sala 1917'ê de karker û leşkerên Petersburgê, bi pêşengiya "Bolşevîk" an azadi ji Çar xwedan pêş. Bi berxwedana wan, hikumeta Çar hilweşiya. Ev ketina Çar, serkeftî neku mezinbû bo gelên Rusya ên

helengaz. Taliya hovitiya 300 salan hatibû Şoreşgerên Petersburg, Sowyeta karker û leşkeran damezrandin. Şoreş biserket û gîhêştin serfiraziyê. Piraniya leşkeran gundî û cotkar bûn.

Lê serkeftin bi tevayî negihêştibû dawiyê. Li hemberê damezrandina Sowyetê, çîna burjuvazî ji hikumetêk saz kiribû. Ango, karker û cotkaran şoreş pêkanî û burjuvazî hikim vegirt. Lê di sa ji şeweyeka demokratîyê li Rusya derketibû holê.

Gava şoreşa burjuvazî biserket, gelek kes bawer dikiran, ku rewşa Rusya bi bîngehî hat guhartin. Di nav Sowyetê de, hêzên burjuvaziya piçûk, "Menşevîk" û "Sosyalîstên Demokrat", gelek baweriyên çewt belav dikiran. Piştigiriya hikumeta burjuvazî jî dikirin. Ji ber ku, proletarya ne pir xurt bû, pîrsa rêxistîna rind ehiş xwe negirtibû û gelek rêberên "Bolşevîk" hêj di zindanan de bûn û ji tevgerê hatibûn durxistin, burjuvazî biserket û hêzên mina "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" jî, sod ji wê rewşê digirtan û baweriyên çewt belav dikiran.

Şoreşa Cotmehê a sosyalist û mezin

Sê sal ji ser Şerê Çîhanê ê Yekemîn derbas û rewşa gel pir nebaş bibû. Gel, rawestandina şer dixwest, ji ber ku tu sod û berjewendên belagazan te nebû. Li burjuvazî şer rawestand û tu maf neda çînen zehmetkêş. Tu mafên gelên bîndest nehatin nas kirin. Ji yana gel, çuqas dem diçû, ne baştir dibû. "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" dixwestin gele zehmetkêş bixapênin. Digotin, "wê hikumet mafê we bide, lê dive hun bi hedarbin". Bivê nolê piştigiriya hikumeta burjuvazî dikirin.

Tenê partiya "Bolşevîk" di nav gel de belav dikir, ku rizgarî û xilashûn di rêça sosyalîzmê de ye.

Piştî biserketina şoreşa burjuvazî di meha Sibâtê de, partiya "Bolşevîk" ê din xebatên xwe ên veşartî, eşkere birêvebir. Lehengên "Bolşevîk" en di zindanan de derketin û gihan tekoşînê. Piraniya wan vegeriyan paytextê tevgera şoreşgerî, bajarê Petersburg. Bo şoreşa proletarya karker û zehmetkêşan tann serhev.

Mêjûya 3 Nisan 1917'ê de, Lenin ji derveyî welat vegeriya bajarê Petersburgê. Rêberên "Bolşevîk" û bi hezaran karker û leşkerên sor hatin pêşiya wî. Lenin, tevli gel û rêberên "Bolşevîk" civnan pêkanî. Lenin civnan de digot, "Merhela şoreşê a yekemîn derbasbû. Di wê merhelê de burjuvazî hikim bi destê xwe ve ani. Vêca, di merhela duwemîn de dive hikim bikeve destê proletarya. Ev jî bi hevkarîya karker û cotkarên belengaz dihe. Tektika me di wê rewşê de bo sibe çîye". Divê em bawerîya xwe bi hikumeta burjuvazî neynin û ve hikumetê li bal gel ruswa bikin û bejin, ev hikumet ne ji bo aşitiyê ye. Azadi navne û xak ji bin destê derebegan dernaxe. Ev rizgarî nayîn. Divê bawerîya me tenê bi gel hebe. Kengê Sowyeta karker û leşkeran hikim bir, wê demê, wê azadi jî bibe. Xak wê rizgarîbûn û mafê serxwebûna gelên bîndest pêkêbtin.

Di bin rêşandariya Lenin partiya "Bolşevîk" wê demê de

duruşma "Hemû karbidestî bo Sowyetê" rakir. Lê ji hêla din Lenin, "Bivê duruşmê hikumeta burjuvazî nayê rûxandin" digot. Lewra "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" hêştibûn, ku pêwendiyên Sowyetê bi hikumeta burjuvazî re hebe. "Bolşevîk" jî pîrsa hevkarîyê bi hikumete re, di nav gel de ruswa dikiran. Amedekari û karguzariya şoreşa proletarya dikiran.

Meha Gûlana sala 1917'ê de zêdetirî sedhezâr karker li Petersburgê, li diji hikumete xwedan pêş. Digotin, "Hemû karbidestî bo Sowyetê". Bili wê xwepêşdanê, li bajarên industri mina Moskow û ên din de, xwepêşdan pêkhatin. Rewşa hikumetê hejiya. Di wê demê de "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" bîbextiya xwe xuyakirin. Ji bo gelên Rusya eşkere bû, ku ên ji bo mafê karker û gundiyan dixebitin, her "Bolşevîk" in.

18'ê Heziranê de li Petersburgê xwepêşdaneka gewretir çebû. 500 hezar karker heşdarbûn. Xwepêşdanê de hinde "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" jî hebûn. Ew ji hevkarîya bi hikumetê re dixwestin. Rewşa hikumetê pir bê mecalbû. Û ji Şerê Çîhanê ê Yekemîn xusar, mezin girtibû. Wê rojê 60 hezar leşkerên Rusya li cephe hatibûn kuştin û birindar ketibûn.

4'ê Tîrmehê de, di sa bîhtîrî 500 hezar karker xwedan pêş. Bo parastinê, leşkerên sohr li kêleka wan dimeşayan. Hikumetê reşad ser gel. Avahiya rojnama "Pravda" girtin û biryara girtin an kuştina Lenin dan.

Biryara Partiya "Bolşevîk" bo şerê çêkdari

Li gora guhartina rewşa welat, tektikên partiyê ji hatin guhartin. Meha Tebaxê de li Petersburgê Komcivîna VI a "Partiya Bolşevîk" pêkhat. Komcivîna veşartî çebû. Lenin başdar nebûbû. Komcivîna de biryar bo tektikên nûn hatin sitandin. Komcivîna bi danûstandina bi Lenin re biserket.

Hikumeta burjuvazî ketibû destê militarîstan. Lewre Lenin, "sitandina hikim tenê bi hêza proletarya û bi çêkdari wê bibe" digot. Gava Lenin duruşma "Hemû karbidestî bo Sowyet" bilind kiribû, xayînen proletarya ji bi navê Sowyetê tevli hikumeta burjuvazî bibûn. Ji ber wê yekê Lenin li dijibû, ku xebat di nav Sowyetê de bî ber dewankirin. Lê di sa ji dixwest karbidestî bikeve destê Sowyetê.

Piştî ku komcivîna biryara berxwedana çêkdari da pêde, bi xebata "Bolşevîk" an Sowyetê kete destê hêza şoreşê. Meha Êlûnê de biryar biserket. Xayînen komunîzmê perçiqin. Perçebûn û gelek ji wan ji Sowyetê hatin derxistin, ji ber ku biryaran Sowyetê biçih nedanin. Şer tenê bi destê proletarya bilin dibû.

Serketina şoreşa proletarya a mezin

Meha Cotmehê de, bin pêşengiya "Partiya Bolşevîk", karker dest bi berxwedana çêkdari kirin. 24'ê Cotmehê gelek derên hikumetê ketin destê karkeran. Karkeran çîhen tîrênan, postexanan, avahiyên hikumetê, bankên dewletê û hew vegirtin.

Gulîn û axayê çiyayê Lalo

Zivistan hatibû, sar û hişk û her kurba bû, berf bi rojan dihat xwarê, bilindtirî gaze-kê li ber derî û dergehnan bilind bibû. Kesekî ji kolan û gedûkan nedimale, hertim dibarî û nepewîstbû, ku bê rakirin ji ber ku kesekî ji mala xwe nediket. Di ber pîxaran de gundîyan xwe cûm kiribûn, ji serma û ji ber teniya çirayên zeytê û ji ber dûmanên şiven ter piraniya wan bikoxikê ketibûn. Xwarina wan ji malê bû û nêma dihat bira wan şinayî û lêki çawane. Bi hinaren bi dar de, hi hejir û mûjen hişkkirî, bi topaçên qîme û keşk û mastê girtî şevên xwe yên dirêj diborandin. Lê ne her yekî zikê xwe ji wan xêr û bêran tijî dikir. Hinde gundî hebûn, ji dîms û nanê sêlê ji mastê kemandî û pîvazê pîvaz xwarin nedixwarin. Carcaran ji roja xwe bi sorbenîskê an ji bi ser zêrê (kolikê) diqedandî. Gulîn ji yekê ji van belengazan bû. Tevî jîna xwe, weke bavê xwe xulamtiya ber deriyê mala axayê gundî kiribû. Ew û jinika xwe ve, bê zaro û bê pişik û kûçik, di mal da bûn. Tene kerêkî wan ê jar hebû, nola wan bi şev û roj li ser xwarînekê bû. Rewşa wan piçêkî ji ya wî kerî baştir bû. Kerê wan tenê kayê dixwar û tevî ya zivistanê nîzani çeh an çawir çiyê. Lê ew ji nola wan di wa maxê de bû, bihna hewrê ku lihem girtî, bihna rîx û mîzê, bihna dûmanê pîxarê û kêşê, bihna teniya çirayê û bihna mirinê ketibû bêvilên wî.

Weke wan ji herdem li kar û baran bû. Hema rojekê vehes nedidit, lê di wa zivistanê de piçêkî vehesiya bû. Di aliyekî maxê de tenê bi serê xwe kayê dicût. Çi tamzara wê ji nemabû.

Gulîn û jinika xwe ve, henek bi hevdu dikirin, lê bi rastî wan nedizani kîxweşî çiyê û ji her ku zarowên wan tunebûn, herdu dilên wan çelmîsî bûn û dilên wan bi zarowên xelkê gundîman. Gava xwesiyê wî dihat û li rewşa wan dipirsî Gulîn digotê:

«Em nikarin pisîkekê xwe di bîkin ma emê zarowan çawa mezin bikin?»

Lê bi rastî, di kûraniya dilê xwe de disojî û nikani bi der ve bida. Diya jinika wî dizanî, ku rewşa gelek gundîyan wek a Gulînê. Belengaz û birçine, ta-

zî û rûtin, loma li ba wan nedime, hema di wa rojê de li ser stûyê xwe vedigeriya mal. Kesek nedihat û nedidû, ji ber ku Gulîn ji belengaziye nikani bû ji mafê mîhvaniyê ji derketa Tenê xwesiyê wî dihat ba wan, lê di zivistanêka wîlo bêtar de rê û kolan hatibûn girtin, ew ji nikari bû bihata. Wîlo, bêdengî û valahiye perdên xwe berda bûn ser wan. Carcaran kerê ku zik ji ba dagirtî, xwe ji bayê wek pîzotê agirî vedihesand. Gava dengê tira kerî bi her maxê diket, dibû tiqîqa Gulîn û jinikê. Jinikê digotê wî:

«Niha wê ka xilas be, guhên me yê vehesin.»

Birastî, pir neçû ka nema. Kerê bî em û xwarin ma. Ji Gulîn re derd û kulek çêbû, ji tevî ya derd û kulên wî yê hene mezinir bû, ji ber ku mirina kerê wê mala wî wêran bike. Mîrovekê nola Gulîn her roj li kar û baran, bê zaro dibê, lê bê ker nabe. Ji berê de ew mîrovekî xembar bû, lê xema kerê da ser hemû xemên din. Mirina kerê birçî di ber çavên wî re çû û hat û carekê di xew di, çawa gur û keftar çerme wî kerî diçirîn û tenê hestiyên şikestî dihehin. Gulîn gotê jîna xwe, piştî pir hizrên xwe kirin:

«Ker birçiyê û me tiştêk li mal nîne. Em çawa bikin?»

Jinika wî ji weke wî xembar bû li dilê wê bo kerî dihat sohtin. Gote mîrê xwe:

«Temana min bû bist û heya niha me zaro nînin. Dibêjin ku li Helehê, dixort hene bo anîna zarowan. Gava kerê me vê zivistanê jî nemire, ezê buharê xweş têr çawir û em bikim, emê piştê bifroşin û herin ser dixort.»

Gulîn bi gotina wê kîxweş bû, lê wê çî bersiv nedan pîrsa wî, loma got:

«Başê Ezê herim ba axayê xwe, ku ji kerê xwe ra hinde kayê bistênim.»

Ew rabû ser xwe, ku here, jinikê gotê:

«Kani debançeyê ku axê dayî te?»

«Bo çî?»

«Va şevê bê deban mirov nikare ji mal derkeve, min bihist ku gur ji nêza hêrîs ser gundîman.»

«Ma gurê min çî hikin, ji hestiyê pîvazê min tiştêk nîne, bêhişê! Ewan li goşt digerin, ne li hestiyên.»

yan û leşkerên Emerîka, Frense û İngîltere ketin nav xaka Rusya û alîkariya dijminên şoreşê kirin. Hemû gelen Rusya bi dixwazî yekîtiyek di nav xwe de gîrînin. Bi vî awayî «Yekîtiya Komarên Sosyalîst ên Sowyetê» derkete holê.

Niha 70 sal ji ser vê şoreşê derbasbûne. Lê li her çar enîşkên cihanê ev şoreş berdewame. Lewma em silavên xwe an şoreşgerî bo proletarya Sowyetê û rêberê proletarya cihanê rêdîkin. Silavên şoreşgerî bo rêberê proletarya û gelen bindest, rêhval Lenin re dişenin. Îroj em li ser rêya wî pêşveçûn û bi vî jî em gelek dilovanin. Ev rê, rêya serkeftin û serfiraziyê a yekemîn û tenê ye.

Ferhad Şêxo Berlin

Gulîn, çiwalekî telîse avêt ser mîle xwe, şûjinek û nexekî qenabê xiste beriya xwe û ji mal derket. Dengê wî li derve dihat.

«Ya xudê! Tu razîqî.»

Jinikê deriyê darî girt û darekî sitûr da pişt.

Gulîn li mala axayê xwe, şevkûrkî bû. Ji ronahiya (lok-se) nikari çavên xwe vekirana. Piştî silavê û serî xwarîkirinê, gote axayê xwe yê qelw û sermezîn:

«Axayê min i camêr û hênişê? Vane sî û pînc salin ez li ber deriyê we me. Min bîte û tu bi xudê!»

Mêhvanên li dora axayê gund, li hev nêriyan û seriyên xwe herve axê badan û guhdarîya wî kirin, ka ew çî beje. Axayê ku çîwal li ser mîle Gulîn ditûbû, zanibû ku Gulîn bo kayê hatiye û kayê jî li ba axê pir û pîre. Xwest ku xwe ciwanmêr diyar bike, loma gote Gulîn:

«Ma te çî xwestî min nedayî te? Min ji sî û pînc salan siya xwe li te vegirti. Di saya serê min, tu diji Gulînê! Ez tunebama, tu û ên weke te wê niha ji nêza bor-bor bimana. We tu bîhîrana leşkeriyê û belkî tu vînegeriya. Ma te ev jî bir kir? Ka beje tu çî dixwazî?»

Gulîn dilşa bû û bê tîrs û fedî got:

«Kerê min bê ka maye û tîrsa min heye, ku ew ji nêza bîmre.»

«Kuro! Di wa zivistanê har û gergîn de mirov ji nêza dimirin. Ma kere te ji wan çetire?»

«Hema çiwalekî kayê axê min. Ez bi gorî.»

Axayê ku ew mirova li pêş xwe gelek piçûk didit, li mêhvanan nêriya û xwest ciwanmêriya xwe li pêş wan diyar bike. Wî got:

«Here, here ji kayê tîra xwe hibe!»

Gulîn herken bû, seriye xwe jêra xwar kir û gote:

«Ezê ji hin harê vê camêriyê derkevin, axayê min!»

Gulîn di cihê de zivirî, ji hundir derket û berve axura mala axê çû.

Gava Gulîn kayê dixist çiwalekî xwe, roviyeyêka mezin bi hişê wî list. Ji xwe ra got:

«Ma wê axa ji kuve zanibe, min çuqas kayê bir. Ezê çiwalekî xwe dagirim.»

Çi bi herdu lîngan kete çiwalekî xwe. Nola rovikên çêlan gava tijî goşt û hirine dikin, wîlo çîwal dagirt. Devê çiwalekî xwe bi zora diran û destan gîreda û bi hint-hinta hilda ser piştê xwe. Ji axure derket. Gava bi rê da, di ser berfê re û di tariyê de vedigerî mal, ji xwe ra got:

«Dibe here tîra xwe hibe. Bi xudê min tîra heftê keran ji bir.»

Gulîn gîha mal, xwehdana xwe malîst û bi alîkariya jinikê ka gîhand pêşê kere xwe. Hinek xist alîre bo ker bixwe û çîwal danî aliyekî. Rûken û dilşa hate hêla din. Li ber pîxara agir rûnişt, bi jinika xwe re kete henek û kenînê.

Şev dereng bû. Jîna wî xulmaş bû. Wî milê wê hejand û

gotê:

«Rabe, tu xew dikî!»

Kebaniya wî rabû. Çû doşeka hiriyê danî. Çarşef di ser re raxist. Balgî û nivîn anî û xwe xiste nav de. Gulîn ji li ber bizotên ku pîr û bê tîhn mane rûniştî ma û hizrên xwe kirin. Hêvî û daxwazên dili restin. Kerê wî yê ku kayê dicût, carekê kire firfir û gulên xwe leqandin. Bala Gulîn dişa çû ser kerî. Hate bîra wî ku wî pîr kayê anî mal û hema hema wek diziyê bû. Destên xwe vegirtin û bang li xudayê xwe kir û got:

«Bîborîne! Xudayê min Min ji axayê xwe kayê dizî. Wî ji min re got here tîra xwe hibe, min hema bîdest û lîngan çîwal dagirt û weke dizekî hilda ser piştê xwe. Eger wî an kesekî di hîdita, min wîlo pîr kayê birî, wê ez bidama bin lêdanê û ezê mîna dizekî rus-va bikirama.»

Lê piştî wan berger û xwerexnekirîne, kenîya û got:

«Ma çima ez xwe şaş dibînim? Ma ne axa ji her çî me didize? Wî çî caran mafê me bi tevî nedaye me û eger ew tiştêkî bide me, du re çavên me di karên xwe de derdixîne. Na na hîla ew bidize, lê dizî ne karê merane. Bi xudê! Min tenê çiwalekî anî. Ha vaye, li vîre çiwaleke...»

Li paş piştê wî, bû tiqî-tîqa kebaniyê. Kenekî he çare zora wê bîr û tevî ya hejma wê di bin nivîndê de dihejîya. Dengê wî, ku mîna hîzekê nîvçe dew diçê, li her guhên Gulîn diket.

Gulîn piçêkî li xwe poşman bû, ku gazin û hizr û hergeren xwe bidenghilindî gotin. Li paş xwe nêriya û pîrsî:

«Tu çima wîlo dîkênî, lê?»

Kebaniya wî nivîn ji ser

çavên xwe da alîkî û got:

«Axê çî bo te got?»

«Niha te got...»

«Welleh û bilêh tu din bûyî, keçe. Ma ew çî bîje?» Wî gote min: «Here tîra xwe kayê hibe! Bes ev got.»

Jinika wî di nav ciyan de rûnişt û got:

«Dîno! Wî henekên xwe bi te kirin.»

«Çawa?»

Ew hinekî şaş ma û guhên xwe dan ser axaftina jînê.

«Gote te, here tîra xwe hibe. Çima negot, here tîra kerê xwe bibe?»

Gulîngerm û hêrs bû. Bîhna wî teng bû û nêma solîqa wî derdikeve. Çav lê sor bûn, di hişê wî re ker wî de wê de dibezîyan, dizîrîzin û pêhin davetîan...

Mejiyê seriye wî tengîjî. Ji çî hilgavî, berve qulîna maxê çû. Dest avêt nav çiwalekî ku ard tîde, debançeyê loqî derxist. Puf ser wî kir, ku toz jê here. Xiste ber nava xwe, derî vekir û bi zerp li pey xwe girt. Jîna wî ji nav ciyan weke mîrovekî ku mar dîti vecenîqî, bazda û bi xasî bi derve de beziya. Lê Gulîn wenda bibû.

Xudê kir, ku debançe ya wî neteqiya. Wê şevê axayê tevî ya çiyayê Lalo, wê bi destê Gulîn bihata kuştin. Gulînê ku piraniya jîna xwe di tariya wê maxê de, di birçibûn û belengaziye de, di kar û barên mala axê de bihortiye, wê bihata darvekirin.

Lê bi rastî, ji wê rojê pîvaz, axayê çiyayê Lalo dizanê, ku henek û ken bi nola Gulîn nayin kirin û ji wê çaxê de nema ew deban û debançan dide dest ên mîna Gulîn, ji her ku ew dizane wê rojekê bîte-qin, mîna rolêta Rusî.

«PIŞTGIRTÎN BO ŞOREŞA SERXWEBÛNÊ»

Professor Jean Ziegler yê ku li zanîngeha Genf û ya Sarbon ne dixebite, di 16. Tîrmehê 1987'ê de, li Parîse bo «Vote Ouvriere» gotareka heja li ser cenga li bakure Kurdistanê nivîsiye. Têde dibêje:

«Kurd bo wan armancên ku li ser hingehên demokratiya Ewropî dixebitin. Mîna wekheviya ciwaqî, mafên mirovî, mafê çarenrêşê bo hemû gelan, serxwebûna gelê xwe û bayî mafê hîlîyartîyê ji her kesekî re. De bîla em Ewropî dev ji ya qudîsiyeta xwe ya derewîn berdin, gava em dibêin, bîla Kurd di welatê xwe de şer bikin û li Ewropa seriye me vehesînin. Ma ew firokên ku bi ser başûrê Kurdistanê de bombe barandîne, ne ên welatekî NATO bûn...?»

Bi ser vê de ji bang li Ewropîyan dike, ku piştigirtiya şoreşa serxwebûna gelê Kurd bikin, weke çawa piştigirtiya Vietnamê, Nikaragua, Filistîne û Berê ya Cezayîre kirine.

Di wê dema ku mirovekî Ewropî, gotareka wîlo dinivîse, komeleyek Kurdî nameyekê bo endamêkî parlamentoyê Almanî dişîne û tîde de şîra şoreşê dîke û dibêje ku pêşengiya wê tevgerê terorîstî û hêviyê dîke, ku ew hevalbendiya wê komelê diji tevgerê bîke.

Gelo! Ma rewşa me wê bigihe kuderê?

Li Ewropa, di vî mehdê de livhazîya alîkariyê bo şoreşa serxwebûnê destpekirî. Hêvî mezinê, ku karker û gundîyên li dervey welat belavbûne, barê vî alîkariyê hildin ser milên xwe, ji ber ku bav û kalên me ji zûde gotine, «Ker ket, ji xudana mekintir nîne». Xudane bar ji hertim gelê Kurde û bê yekdestî û hevkarîya gelî tu kar bi sernakeve. Gele me heya niha piştigirtiyeke mezin diyarîkîrîye, lê ji ber ku gele me bi serê xwe xebata xwe pêşve dide, wê amadehe ku barê xwe jî bi herpirsiyariyê hertim hilgire.

Tîştê din ê li vir heye ew, ku bi sebeba hinde mirovan xebatên kulturî pêşnakevin. Ji bil çend çîrokên ku li vî dawiyê çap bûne, tu xebatên din ên kulturî li ber çavan nînin. Lê hêviya me heye, ku «Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan» a ku di destpêka damezrandina xwe de ye, wê kêmasiyên di warê xebata çandî de, ji holê rake û hêdî hêdî piraniya rewşenbîrên welatparêzî bicivîne serhev.

25'ê Cotmehê keştiya (gemî) leşkerî «Avrora» kete destê şoreşgeran. Cara yekemîn karkerên şoreşger, «artêşa sohr» avêt ser qesra hikumetê. Gelek wezîr hatin girtin.

Dermafê pergela netewî de Lenîn, bi enternasyonalîya xwe piştigirtina serxwebûna gelen bindest dikir û bi diwarî li dijî sosyal govenîzme radiwestiya Lenîn bi zanabûna xwe, li gorî huyên Rusyayê karker û gundîyan dîanî berhev.

Gundîyên belengaz Şoreşa Cotmehê de ristek mezin leystibûn. Hemû ditînen reformîst perçiqîbûn. Berxwedan gîhabû serfiraziyê. Rêya mafê serxwebûnê bo gelen bindest, vebû.

Gava emperyalîstên cihanê li dil Şoreşa Cotmehê rawestî,

POZBERÎ LÎ ÇIYAYÊ CUDÎ 7 têkoşer berxwedaneka keleş bilindkirin

Yekitiyeka ARGK, ku ji bajarê Cizira Botan derbasî Şîrnexê dibû rastî hêzên mêtîngeran bû. Li çiyayê Cudî, di nav yekitiya ARGK û hêzên dijminan de şerek mezin derçû.

Mêtîngerên Tirk ên ku hêzeka leşkerî a mezin û balafirên xwe li diji komeka piçûk ji şoreşgeran rakir, ji ber berxwedana keleş a têkoşerên ARGK rasti binkeftîneka pir mezin bûn.

Mêtîngerên ku cihê yekitiya ARGK taliya gliyekê derxistin holê, ji ber derfetên ronahiya rojê sod girtin û di demeka pir kurt de hêzên xwe li êrdimê tîkûz û komkirin. Şervanên ARGK bersiva dijmin bi berxwedaneka berz dan û hêviya dijmin a di barê xwebidestdayîne de pûçkirin.

Domana çende seetan pozberî, sing ber sing berdewam kir. Taliyê de 7 têkoşerên ARGK destaneka lehengiyê afirandin û canemêrg (ronakrewan) bûn. Mêtînger, bilî hêzên xwe ên mezin, hundabûnên mezin li da xwe hêştin. Serleşkerek û bi dehan serbaz ji hêla şoreşgeran hatin kuştin, hevqas ji birindar ketin.

Du rûdanê mêtînger xwestin bûyeran çewt duxuyan bikin û wusa agahî belavkirin: "endamên berpirsiyar hatin kuştin". Lê gelek dem lê neket, derewên mêtîngeran derketin ronahiyê. Mêtîngerên ku dem bi dem, cih bi cih serî didin virîn wê nûlê dixwazin şahiya gelê me di barê şerê rizgariyê de tenik û bême-cal bikin. Belê ev daxwazên wan ji min a ên herê bî bîngel ketin û pejiilin.

Jinên Kurdistanê

gaveka pêwîst li dijî dîroka dîlîtiyê avêtin:

YEKÎTIYA JÎNÊN WELATPARÊZÊN KURDISTAN DAMEZIRÎ

Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, ku rêxistinîneka bîngelîn ji en Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan e, taliya xebatên ku ji demeka dirêje birêkêtibûn, di navbera mîjuyên 31'ê Cotmehê û 1'ê Mijdarê de, bi pêkanîna Komîciyêna xwe a Yekemîn, damezrandina xwe danezane kir.

Herqasî bi damezrandina ERNK di mîjûya 21'ê Adarê 1985'ê de xebatên yekitiyê gihabûn merheleka bilind ji, pêşemin bi biryarên Komîciyêna PKK a Sêwemîn, ev xebat gihan karvaniya xwe.

Jinên Kurdistanê jî, cara yekemîne ku di dîroka Kurdistanê de, cihên xwe di nav refên tevgera bin pêşengiya proletarya, digrin. Ji roja ku baweriya tîkoşînê belavbû heya vî roja ku tîkoşîna karvanî tî bilindkirin, jinên Kurdistanê xebitîne, bilî hemû asteng û

keşên paşverû, berpirsiyariyên xwe li pêşberê dîroka bîngelîn bînin. Vêna, di tîkoşîna li dijî mêtîngeriyê de, li zindanan, li çiyay, kin bî gotin dişer de û li hemû qadan îspatkirin.

Îro jî, tîkoşîna me a çekdari ku ketiyê çar saliyên xwe de, li çardorên welat bi livbaziye berxwedanê didome. Li kêleka şerê gelî e ku pêşve-diçe, hima girsan a ku li hemû qadan bilinddibe, xwe rêxistinîndike û refên tîkoşînê de cihê xwe digre. Girsên jinan jî, ku civakê de bêtîrîn pikolî û bindestiyê dijîn, bi şeweyeka gelek xû, cihên xwe di nav hêzên rêxistinbûne de, digrin.

Jidestpêka sala 1978'ê heya niha, xebatên damezrandina yekitiyên girsan ên welatperwer, lîn birêvebirin. Li kêleka yekitiyên karger û civanan.

Dûmahîk rûpel 21. de

GÎRTÎGEHA MERSÎNÊ DE BERXWEDAN

Mîjûya 7'ê Mijdarê de li zindanan bajarê Mersînê 40 dîliyên şer, ên dilxwazên Partiya Karkerên Kurdistan, berxwedanek li dijî bikaranînen hingavtîne û bo protestokirina cilên zorakî, bilindkirin.

Dîliyên şer duxuyankirin, ku berxwedana wan biqasî li dijî bikaranînen li ser wan be, hevqas ji li dijî vebirînen li ser gelê Kurd û tîkoşerên ARGK ye; bi livbaziya xwe herhabê erîşen dewleta Tirk protesto dikin.

Roja berxwedanê, girtiyên şoreşger cilên girtîgehê li xwe nekirin û bi pişman û cilên spîrê di nava girtîgehê de geriyên lleya ku daxwaz bîcîh bîn, wê berxwedana xwe berdewam bikin, gotin.

Berpirsiyarên mêtîngeran, ên ku li hemberê berxwedanê ketin nava xol û bîzdanê, girtiyên şoreşger ên berxwedan rakirin, yeko-yeko avêtin hucrên tari de. Malbat û nasên dîliyên şer, duxuyankirin ku pikolî û hingavtîn tîn bikaranîn.

Berxwedana, ku dîliyên şer ên dilxwazên PKK di girtîgeha Mersînê de bilindkirine, hêj bi hemû xeml û rêdana xwe didome.

Şevên hevkarîya ERNK berdewam dikin

GOPPINGEN-ALMANYA ROJAVA: 31'ê Cotmehê de şevê, ku 200 kes beşdarbûn çêbû. Kesên beşdarbûn, gelek ji wan demokrat û pêşveçûyên Alman bûn. Di şevê de bi zîmânên Kurdî, Almanî û Tirkî axa-fên konevani hatin çekirin. Rewşa Tîkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan hat nasdan û li ser erîşên dewleta Alman hate rawestandî. Di şevê de "Koma Jiyan" û hinde hoza-

nên geleri çanda Kurdî a berxwedanê pêşkeş kirin.

EMMERICH-ALMANYA ROJAVA: Roja 7'ê Mijdarê jî şevê li Emmerichê çêbû. Dora 300 welatperwer vexwendî bûn. Li ser rewşa tîkoşîna me û hevkarîyê axaf çêbûn. Govend, şîno û sitranên şoreşgerî hatin pêşkêşkirin. Şevên hevkarîya ERNK, ku arman-çeka wan ji kampanya alîkariyê ye, wê berdewam bikin.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

ŞERÊ RIZGARÎYA NETEWA KURDISTAN BÎ HILPIŞKÎNEKA GEWRE PÊŞDIKEVE

● **Qilaba:** Ji dijmin 25 kes hatin kuştin 3 jî birindar ketin.

● **Dihê û Şîrnex:** Dijmin li çiyayên Çirav, Gabar û Çêlikê operasyonên leşkerî birêvebide. Şerêkî pir mezin berdevame. Hêya niha serleşkerek û gelek serbaz hatin kuştin.

● **Sêrt:** Li dora Sêrtê 30 endamên dij-şoreşger hatin kuştin.

● **Şîrnex:** Sixurekî MIT'ê hat kuştin, 9 kes gihan şoreşê.

● **Nisêbîn:** 3 parêzkarên gundan ên sixur hatin kuştin.

● **Berwari:** Li çiyayên Korkandil şerek giran û diwar didome. Li dora gundên Oşyan, Xol û Koalê balafirê hate xistin. Şoreşgeran dest danî ser 43 çekên milîsan. Parêzkari hilweşiya. 22 xort xwe gihandin şoreşê.

Li eniyên tîkoşînê, êrdimên Botan û Mêrdînê, derhên mezin li hêzên mêtînger tîn xistin. Li navça Qilaba 25 serbaz, li Sêrtê 30 endamên dij-

şoreşger ên ji hêzên taybetî û gelek serbaz, li Dihê û Şîrnexê serleşkerek (yûzbaşî), üstegmenek, astsubayek û 6 serbaz hatin tunekirin. Li navça Ni-

sêbînê dijmin ketiyê nav tîrseka mezin. Li vir yûzbaşiyek û 2 serbaz xwe bi xwe kuştin. Hêzên ARGK jî sê sixur kuştin. Parêzkarên gundan ên ku ketîne nava tîrsa mirîne. Li diji hevdu radibin. Di şerê di nava wan de derketî de 6 parêzkarên gundan hatin kuştin. Li Şîrnexê sixurekî MIT'ê jî hêla hêzên şoreşê hate kuştin. Zêdeyî 40 xortên Kurd xwe gihandin ARGK. Li dora navça Berwari, Çiyayê Korkandil gundan Oşyan, Xol û Koalê balafirêkî dijmin hate xistin. Dest li ser 43 çekên parêzkaran hat danî. 22 xortên Kurd xwe gihandin şoreşê.

Mêtîngerên kedxwar rastî rewşekê bûne, wusa ku ê din mîzanin çawa bikin. Operasyonên leşkerî ên birêve dikevin, nema digihin armanc û daxwazên xwe. Li gelek êrdiman yekitiyên dij-şoreşger xwe nola yekitiyên ARGK didin nasîn û zilmûzordari li gelê me dikin. Bi vî awahî dixwazin gelê me çavtirsandî bikin. Lê ev keftû-laft ji binkeftî dibin.

Şerê me ê rizgariya netewî bi hilpişkinên mezin pêşveçûna xwe didomene. Girsên gelê me, hemû derfetên xwe seferber dikin û tîkîlî tîkoşîne dibin.

NÛÇE RÛPEL 20. DE

XWEPEŞDANA BÎREWERÎ Û XWERAGÎRTÎNÊ LÎ BONNÊ

Li ser banga Feyka-Kurdistan, dora 1500 welatperwerên ji Kurdistanê roja 7'ê Mijdarê li serekbajarê Almanya Rojava bajarê Bonnê xwepêşdaneka herî gewre çekirin.

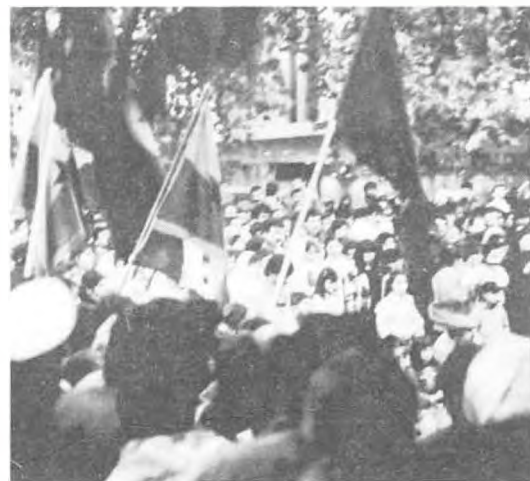
Xwepêşdan, li dijî erîşên dewleta Alman ku tevî Komara Tirk davêje ser Kurden welathêz û niştîmanxwaz, li dijî bikaranînen dij-demokratîyê, li dijî dest danîna li ser peran û li dijî alîkariyên leşkerî û aborî bo Tirkiyê hatibû durustkirin.

Ev xwepêşdan, xeleekek ji livbaziye li seranserî Ewropa bû, ku bi banga ERNK mîjûya 20'ê Cotmehê de destpêkiribûn.

Roja 7'ê Mijdarê xwepêşdanek mezin li bajarê Bonnê, Almanya Rojava çêbû. Bêhtirî 1500 welatperwerên Kurd xwedan pêş. Kesen hatibûn, tevî xwe alên ERNK anîbûn. Refên xwepêşdanê de, Yekitiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan, Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan û Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, cihên xwe bi rêzê girtin.

Livbazîkar domana rêveçûnê de, duruşmînen azadî, serxwebûn û tîkoşînê bangin. Di nav duruşmînda, ên nola "700 hezar mark perê meye, nikarin bê xwarin" û "biji ERNK" hebûn.

Welatperwerên ku li qada mîlînge de xwe komkirin, govendên geleri dan temaşekirin. 2 Hozan sitranên xwe ên Dûmahîk rûpel 21. de

Dewleta Alman 700 hezar markên birûbû vegerand xwedî BERXWEDANA WELATPERWERAN BÛ SEDEMA VEGERANDÎNÊ

Dewleta Alman beyî sedemek şanî bide, dest bi pîkolyan kir. Erîşanî û avêt ser malan. Welatperwerên Kurd girtî û xwest tîkoşîna me birabirine. Bi zanatî zagonên dadmendiyê di hin lîngan de perçiqand. Tiştên dibûn, eşkereye ku bi navê fasîzma mêtîngerên Tirk dibûn. Hedef jî gelê Kurdistan bi xwe bû. Erîş hatin ser pêşengên Tîkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û şerek li dijî gelê me dihat birêvevirin.

Niha ji berpirsiyarên dewleta Alman, tişt û perên ku dest danibûn ser vegerandin xwediyên xwe. Bi vî awahî civanok û henek li zagonên xwe bi xwe kirin. Lew nêcar mabûn ku vanan vegerênin. Gavan paşve havêjin. Lew welatperwerên Kurdistanê liberxwedan û didan, Carek din eşkere derkete pêşiya çavan, ku dozêke dadimendî xwedîmaf her wê biserkeve. Ji xwe tu hêz li cihanê nikarin gelê ku ji bo dozêka qedrûqîmet liberxwe dide rewestî û binkeftî bikin.